

แนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่

เสาวณีย์ ขจรกิตต์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์
วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี

มหาวิทยาลัยพายัพ

พฤษภาคม 2565

แนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่

เสาวณีย์ ขจรกิตต์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์
วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี

มหาวิทยาลัยพายัพ

พฤษภาคม 2565

ชื่อเรื่อง: แนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกใน
คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่

ผู้จัดทำ: เสาวณีย์ ขจรกิตต์

ชื่อปริญญา: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คริสต์ศาสนศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกุณี เกรียงชัยพร

วันที่อนุมัติ: 1 กุมภาพันธ์ 2565

สถาบัน: มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ:

1. _____ ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์)
2. _____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกุณี เกรียงชัยพร)
3. _____ กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ผศ. ดร.สาธัญญ์ บุญเกียรติ)
4. _____ กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ผศ. ดร.ฟลอเรียน เฟิร์ก)

สงวนลิขสิทธิ์ © เสาวณีย์ ขจรกิตต์
มหาวิทยาลัยพายัพ ปี 2565

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระหัวข้อ “แนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่” สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกุนี เกรียงชัยพร ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และได้ชี้แนะในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์ และเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดติวอลด์ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคคิลวารีทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ทางด้านวิชาการ และได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ทั้ง 10 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านการให้ข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างมากมาต่อการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโทชั้นปีที่ 3 พระคริสต์ธรรมแมคคิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพทุกท่านที่ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา มีโอกาสได้รับการเสริมสร้าง หนุนใจ คอยช่วยเหลือกันและกัน ทั้งในด้านการเรียน การรับใช้ การดำเนินชีวิต ตลอดจนความรักความผูกพันที่มีให้กันเสมอมา ซึ่งถือว่าเป็นพระพรอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสเรียนรู้ชีวิตในพระคริสต์ธรรมแห่งนี้ไปพร้อม ๆ กัน

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนในการช่วยเหลือและสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ที่คอยอธิษฐานเผื่อ คอยหนุนใจ และเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดในการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ

สุดท้ายนี้ขอของค์พระผู้เป็นเจ้าทรงโปรดอวยพระพรทุก ๆ ท่าน ในการดำเนินชีวิตและการรับใช้ให้เกิดผลอย่างมากมาย

เสาวณีย์ ขจรกิตต์

พฤษภาคม 2565

ชื่อเรื่อง:	แนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกใน คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่
ผู้จัดทำ:	นางสาวเสาวณีย์ ขจรกิตต์
ชื่อปริญญา:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คริสต์ศาสนศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกุณี เกรียงชัยพร
วันที่อนุมัติ:	1 กุมภาพันธ์ 2565
สถาบัน:	มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
จำนวนหน้า:	60
คำสำคัญ:	ครอบครัวแตกแยก ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็ก

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ ในช่วงอายุ 7-12 ปี เพื่อหาแนวทางที่คริสตจักรสามารถตอบสนองต่อความต้องการการอภิบาลของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ ช่วยให้คริสตจักรทำการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยกได้อย่างเหมาะสม

ผู้ให้ข้อมูลในการค้นคว้าอิสระนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ โดยมีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 10 ท่าน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลที่ได้อภิปรายด้วยวิธีการใส่รหัสจัดเก็บเป็นรายบุคคล

จากผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า แนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ ทั้งทางด้านครอบครัว ด้านอารมณ์ ด้านการเข้าสังคม ด้านการศึกษา และด้านจิตวิญญาณนั้น คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่จำเป็นต้องแลเห็นและตระหนักในความสำคัญของพันธกิจเด็กก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในเวลาต่อมา คริสตจักรอาจมีความไม่พร้อมในการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกด้วยตนเองเนื่องจากไม่มีการทำพันธกิจนี้มาก่อน แต่คริสตจักรสามารถที่จะทำให้เกิดการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกโดยเริ่มจากการหาแนวทางร่วมกับหน่วยครอบครัวของเด็ก และร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการอภิบาลที่เหมาะสมต่อความต้องการของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่ครอบครัวแตกแยกได้

Title: Pastoral Care for Children from Broken Families
in Lahu Churches

Author: Miss Saowanee Kajornkit

Degree: Master of Arts in Christian Theology

Advisor: Sakunee Kriangchaiporn (Ph.D.)

Approval Date: 1 February, 2022

Institution: Payap University, Chiang Mai, Thailand

Number of Pages: 60

Keywords: Broken Family, Children's Mission Specialist

ABSTRACT

The aim of this independent study is to research the ways to pastorally care for children from broken families in Lahu churches. The Hope is to find the possible ways for the church to pastorally care for children who are 7 – 12 years and who are members of the Lahu churches.

The respondents for this independent study were 10 experts who have experiences working with Lahu children for more than 5 years. The researcher collected data for this study by interview individuals, along with taking notes and recording the information. Then analyzed it by adding codes and categorized according to each issue.

The result of the study found that first Lahu churches must recognize the need to minister to the children from these broken families. The Lahu churches understand that they are unprepared to minister to these types of children, but it will never happen if they do not try. The Lahu churches can start by first visiting the families of the children from the broken families. In addition, the Lahu churches can also contact and cooperate with other related organizations to help pastorally care for children from these broken families.

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย	1
1.2 โจทย์หรือคำถามวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ปัญหาต่าง ๆ ที่เด็กจากครอบครัวแตกแยกต้องพบเจอ	6
2.2 ลักษณะครอบครัวของชาติพันธุ์ลาหู่.....	11
2.3 ความหมายของการอภิบาล	12
2.4 ความสำคัญและแนวทางการเลี้ยงลูกสำหรับคริสเตียน	13
2.5 การทำพันธกิจกับเด็กครอบครัวแตกแยก	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
3.1 กลุ่มประชากร.....	23

3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	24
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
บทที่ 4 ผลการศึกษา		25
4.1	ความต้องการการอภิบาลด้านครอบครัว	26
4.2	ความต้องการการอภิบาลด้านอารมณ์.....	30
4.3	ความต้องการการอภิบาลด้านการเข้าสังคม	34
4.4	ความต้องการการอภิบาลด้านการศึกษา.....	39
4.5	ความต้องการการอภิบาลด้านจิตวิญญาณ.....	43
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ		49
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	49
5.2	อภิปรายผลการวิจัย.....	50
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม		61
ภาคผนวก		64
ภาคผนวก ก.....		65
ภาคผนวก ข.....		67
ประวัติผู้จัดทำ.....		69

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

ปัญหาครอบครัวแตกแยกนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระดับสากล เกิดขึ้นกับทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา บ้านจะกลายเป็นบ้านได้ก็ต่อเมื่อบ้านนั้นสร้างเสร็จ และบ้านจะไม่เป็นบ้านอีกต่อไปเมื่อถูกพังทลายลง เมื่อครอบครัวมีการแตกแยกและแยกทางกันก็จะส่งผลให้กลายเป็นเรื่องยากสำหรับทุกคนในครอบครัวที่จะรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อเด็กที่หนักกว่า เพราะความมั่นคงของครอบครัวเป็นรากฐานความก้าวหน้าในชีวิตของเด็ก เมื่อพ่อแม่แยกทางกันความมั่นคงในชีวิตของเด็กก็จะถูกทำลายลง อันจะส่งผลให้เด็กสูญเสียแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับวัยของตนและสร้างมุมมองเชิงลบต่อการดำเนินชีวิตที่อาจติดตัวเด็กไปตลอดชีวิตของเขา (Maria Marquiza A. Felisilda, Leandro C. Torreon. 2022) สำหรับคริสเตียนนั้นครอบครัวถือเป็นสิ่งแรกที่พระเจ้าทรงสร้างและจะสมบูรณ์ไม่ได้ถ้าประกอบด้วยสมาชิกเพียงคนเดียว ไม่มีปัจจัยใดในชีวิตมนุษย์ที่จะมีความสำคัญเท่ากับครอบครัว (ทิมและเบฟ ลาเฮย์. 2011) ครอบครัวมีความสำคัญมากต่อเด็ก เป็นส่วนประกอบสำคัญในการดำเนินชีวิต เป็นที่ให้การศึกษาค้นพื้นฐาน ให้การอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ ตั้งแต่เกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นแหล่งของความรัก ความเมตตา ความห่วงใย และเป็นพื้นที่ที่คอยอยู่เคียงข้างเด็กในยามประสบกับอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ให้สามารถผ่านไปได้ เมื่อสถาบันครอบครัวเข้มแข็งจะส่งผลดีแก่เด็กผู้เป็นสมาชิกในครอบครัว แต่เมื่อครอบครัวอ่อนแออาจส่งผลทางลบต่อพวกเขา และความสงบสุขของครอบครัวนั้นมีอิทธิพลต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหน่วยอื่น ๆ ในสังคมด้วย แต่ในปัจจุบันนี้มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของจำนวนครอบครัวแตกแยก นับเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอีกประการหนึ่งที่น่าเป็นห่วงและเป็นปัญหาระดับโลกที่ควรตระหนักและให้ความสำคัญ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติบางประการของคู่สมรสในปัจจุบัน อย่างเช่น ค่านิยมที่ว่าด้วยการมองเรื่องการแยกทางกันในครอบครัวนั้นถือเป็นเรื่องปกติมากขึ้น การขาดความอดทนอดกลั้นต่อกันของคนในครอบครัว การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานที่ตามมาด้วยความไม่พร้อมในการรับผิดชอบต่อการมีบุตร ฯลฯ ปรากฏการณ์เหล่านี้พบได้ง่ายมากขึ้นในสังคมทั่วไปทั้งในเมืองและแพร์ระบาดสู่

ครอบครัวในชนบทด้วยเช่นกัน และผู้ที่เป็นดั่งเหยื่อในการรับผลกระทบนั้นก็มักจะตกไปอยู่กับเด็กซึ่งเป็นบุตรในครอบครัวที่ล่มสลายนี้ได้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ที่จะตามมาด้วยความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม (หมายเหตุ. จาก “สุขภาวะทางจิตของเด็กวัยรุ่นที่ครอบครัวแตกแยก : กรณีศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา,” โดย จิภาดา ผูกพันธ์, ศุทธิณี ปิยะสุวรรณ และ กนกจันทร์ เข้มningar, 2018, วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี, 35(1), น.215)

ในฐานะที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเป็นครูสอนรวีวารศึกษาให้แก่เด็กอายุ 7-12 ปี ในคริสตจักรที่ข้าพเจ้าสังกัดอยู่นั้น ข้าพเจ้าได้แลเห็นถึงความจำเป็นในการให้การช่วยเหลือผ่านการการอภิบาลจากคริสตจักรต่อเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกัน และเพื่อให้เด็กได้รับการเติมเต็มในส่วนที่ขาดและต้องการผ่านการอภิบาลนี้ ทั้งยังเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาการเติบโตไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่เติบโตขึ้นทั้งฝ่ายร่างกายและฝ่ายจิตวิญญาณได้อย่างสมดุลต่อความจำเป็นและเหมาะสมของพวกเขา ในฐานะคริสตจักรที่เป็นครอบครัวในพระคริสต์ร่วมกันนั้น ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะละเลยเด็กกลุ่มนี้ให้ต้องเผชิญและต่อสู้กับความท้าทายต่าง ๆ ในชีวิตครอบครัวแตกแยกนี้เพียงลำพัง เหมือนอย่างที ริค วอร์เรน ได้หนุนใจไว้ในหนังสือ “ฉันอยู่ในโลกนี้เพื่ออะไร” (2014) ว่า “สมาชิกภาพในครอบครัวของพระเจ้าค้นหาใช้สิ่งที่ไม่มมีผลต่อเนื้อ หรือสิ่งที่ไม่ต้องการเอาใจใส่ คริสตจักรคือแผนการของพระเจ้าสำหรับโลกนี้”(น.69) และยังได้บรรยายต่อไว้ว่า “ชีวิตคริสเตียนไม่ใช่แค่การอุทิศตัวต่อพระคริสต์ แต่มันรวมถึงการอุทิศตัวต่อคริสเตียนอื่น ๆ” (น.71)

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงต้องการศึกษาแนวทางการอภิบาลต่อเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกที่เป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นสมาชิกในครอบครัวของเราว่าจะสามารถมีส่วนในการช่วยเหลืออย่างไรได้บ้าง และเพื่อที่จะเข้าใจในความต้องการของเด็กได้อย่างตรงจุดเท่าที่จะเป็นไปได้

1.2 โจทย์หรือคำถามวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ต้องการทราบถึงแนวทางการอภิบาลที่เหมาะสมต่อเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธลาคู

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธลาคู

1.4 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้แบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ศึกษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากวรรณกรรมคริสเตียนที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มีประสบการณ์การทำงานกับเด็กมากกว่า 5 ปีขึ้นไป 10 ท่าน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในมูลนิธิเด็ก ศาสนาจารย์ ผู้ให้คำปรึกษาคริสเตียน ครูโรงเรียนคริสเตียน เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในหอพัก และนักสังคมสงเคราะห์

2. เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงแนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ ที่อยู่ในช่วงอายุ 7-12 ปี โดยทำการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง 10 ท่าน

3. พื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ผ่านการนัดหมายตามวัน เวลา และสถานที่ ก่อนทำการสัมภาษณ์อย่างน้อย 3 วัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงได้มีการสัมภาษณ์แบบเห็นหน้าผ่านระบบออนไลน์ด้วยกัน

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงแนวทางการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกอายุที่มีอายุ 7-12 ปี
2. เป็นแนวทางการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยก สำหรับคริสตจักรที่เกี่ยวข้องในการนำไปปรับใช้ให้เกิดผลได้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ครอบครัวแตกแยก หมายถึง ครอบครัวที่ผ่านการแยกทางกัน เกิดการละทิ้งหรือการหย่าร้าง โดยปล่อยให้เด็กอยู่กับพ่อหรือแม่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเท่านั้น หรือเด็กอาจถูกทิ้งให้อยู่กับปู่ย่า

และตายาย ในช่วงแรกของการแยกทางกันของพ่อแม่ที่เด็กอาจเกิดความสับสน โทษตัวเองหรือโทษพ่อแม่ ผลกระทบต่อเด็กนั้นจะมีความแตกต่างกันไปตามอายุ บุคลิกภาพ และสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ของครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่

ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็ก หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ ที่ทำงานกับเด็กวัย 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยก ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ผู้ให้คำปรึกษาคริสเตียน เจ้าหน้าที่ทำงานในมูลนิธิ เจ้าหน้าที่ทำงานในหอพัก ครูรรวิวารศึกษา และศาสนาจารย์ โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการศึกษาแนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ โดยในบทนี้จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมและศึกษาเกี่ยวกับบทความที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานและข้อมูลในการจัดทำกรค้นคว้าอิสระ เพื่อที่จะได้ศึกษาแนวทางให้สอดคล้องกับแนวทางการช่วยเหลือเด็กในครอบครัวแตกแยกได้อย่างเกิดผลมากขึ้น

ในการแยกทางของพ่อแม่ นั้นจะเป็นเด็กที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด มากกว่าผู้ที่เป็นพ่อแม่ แม้ว่าพ่อแม่อาจแยกทางกันด้วยความเข้าใจทั้งสองฝ่าย แต่เด็กรู้สึกมากกว่าที่ผู้ใหญ่รู้สึก โดยเฉพาะถ้าลูกยังเป็นเด็กอยู่ ซึ่งการแสดงออกของเด็กนั้นอาจไม่ได้แสดงออกมาทันทีทันใด แต่จะแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ (BHAV PATEL, 2016) สมาชิกในครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวสภาพแรกที่เด็กต้องพบเจอในชีวิต สภาพครอบครัวที่เด็กเติบโตขึ้นมา นั้นส่งผลต่อพัฒนาการของพวกเขาโดยขึ้นอยู่กับรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีต่อคนในครอบครัวที่แตกต่างกันไปบ้านเป็นแหล่งกำเนิดความรู้สึกมั่นคงของเด็ก ความรู้สึกมั่นคงนี้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะส่งผลต่อการปรับตัวและการเข้าสังคม ถ้าความรู้สึกมั่นคงนี้เกิดการสั่นคลอนหรือถูกทำลายก็จะเป็นอันตรายต่อเด็ก ความสัมพันธ์ที่เป็นอันตรายนี้เกี่ยวข้องกับสมาชิกทุกคนในครอบครัว และเมื่อเป็นเช่นนั้นโอกาสที่บ้านจะเกิดการแตกแยกก็จะมีมากขึ้น และเมื่อบ้านเกิดการแตกแยกจากการแยกทางกันของพ่อแม่ เด็กก็จะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงและทันทีต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เด็กควรเติบโตมาในครอบครัวที่แข็งแรง ที่ซึ่งพวกเขาจะได้รับความรัก ความห่วงใย และความเอาใจใส่จากพ่อแม่ แต่แล้วเมื่อครอบครัวเกิดการแตกสลายนั้นเด็กจะได้รับสิ่งเหล่านี้จากที่ไหนกัน ดังนั้นเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกนั้นมักจะมีนิสัยที่ไม่น่ารัก เกเร มักสร้างปัญหา ลักขโมย มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมในโรงเรียนและสังคมในชุมชน นั้นเป็นเพราะพวกเขาถูกเลี้ยงมาอย่างไม่เหมาะสมกับความต้องการด้านต่าง ๆ ที่เด็กทุกคนควรจะได้รับ เพราะสำหรับเด็กแล้วนั้นครอบครัวประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และลูก ดังนั้นการอยู่โดยไม่มีพ่อแม่ นั้นจะสร้างความรู้สึกกลัวและความรู้สึกไม่มั่นคง และมักจะถูกกระตุ้นได้ง่ายเมื่อพวกเขาอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนที่สามารถใช้ชีวิตปกติได้อย่างสมบูรณ์และมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมในโรงเรียนที่ต้องมีผู้ปกครองอยู่ด้วยหรือเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง การได้เห็นภาพเหล่านั้นจะทำให้พวกเขารู้สึกละอายใจกับสถานภาพครอบครัวของตน ความไม่มั่นคงทางใจ ความสงสัยในชีวิตของตนเอง และการขาดความมั่นใจอาจทำให้เด็กตัดสินใจออกจากโรงเรียน และบ่อยครั้งที่เด็กอาจไม่ได้มี

พฤติกรรมหรือแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมาเกี่ยวกับการแยกทางของพ่อแม่ นั้นเป็นเพราะพวกเขาเก็บ ความตกใจ ความโกรธ และความเจ็บปวดไว้กับตนเอง ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้พวกเขากลายเป็นคนที่ง่ายต่อ การโกรธ มีอาการซึมเศร้า มีความต้องการอยากแก้แค้น ยุ่งเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ เข้าไปพัวพันกับ อาชญากรรม ยาเสพติด หรือคิดสั้นอยากจบชีวิตตัวเองเพื่อให้หลุดพ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ ถึงแม้ว่าเด็ก อาจยังอยู่กับพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งและได้รับการชี้แนะในการดำเนินชีวิตอยู่ก็ตาม แต่หลายครั้งผล ที่กระทบกระเทือนจิตใจจากการแยกทางกันของพ่อแม่ก็ยิ่งมากเกินไปสำหรับเด็กที่จะยอมรับและ รับมือได้ หรือบางทีเด็กอาจหมดความสนใจในการใช้ชีวิตไปเลย ผลกระทบจากครอบครัวแตกแยกต่อ พัฒนาการของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างที่รวมถึงอายุของเด็กเมื่อพ่อแม่แยกทางกัน ขึ้นอยู่กับ ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวและการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กจากครอบครัวด้วย การแยกทางกัน ของพ่อแม่ในวัยที่เด็กยังเป็นทารกนั้นอาจส่งผลกระทบต่อเด็กเพียงเล็กน้อย แต่ถ้าเกิดขึ้นเมื่อเด็กเริ่ม โตและเข้าสู่วัยรุ่นอาจส่งผลกระทบในระดับที่กว้างกว่า (Ruksana, 2017)

2.1 ปัญหาต่าง ๆ ที่เด็กจากครอบครัวแตกแยกต้องพบเจอ

2.1.1 ด้านอารมณ์ (Emotional)

เด็กก่อนวัยรุ่นจนถึงวัยรุ่นตอนปลายอาจประสบกับปัญหาการจัดการอารมณ์และ ความรู้สึกของตนเองอย่างมาก ความรู้สึกหดหู่และเสียใจของเด็กนั้นจะอยู่กับเด็กได้นาน หลายปีหลังจากที่พ่อแม่แยกทางกัน เด็กบางคนอาจไม่ได้แสดงพฤติกรรมความรู้สึกออกมาต่อ เรื่องที่เกิดขึ้นมากนัก แต่การเงียบและไม่แสดงออกซึ่งสิ่งใดก็จะส่งผลเสียต่อการพัฒนาทาง อารมณ์ของเด็กได้ เพราะเด็กจะเก็บไว้กับตัวเองจนกลายเป็นความเก็บกด ส่งผลให้เด็กมี ความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยว เศร้าโศก ขาดความมั่นใจในตนเอง (Ruksana, 2017) มีความ สับสน เต็มไปด้วยความรู้สึกโกรธ รู้สึกท้อแท้ และมีอาการซึมเศร้าซึ่งถือได้ว่าอารมณ์ของเด็ก นั้นเป็นอีกเรื่องยากสำหรับผู้ปกครอง ครู และนักบำบัดในการเข้าช่วยเหลือให้เด็กเกิด พัฒนาการด้านอารมณ์ที่เหมาะสมต่อวัยของเขา (Brain, 2017)

2.1.2 ด้านสังคม (Social)

เด็กหลายคนมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและมีนิสัยชอบแกล้งเพื่อน สิ่งนี้ส่งผลเสียต่อการ พัฒนาการความสัมพันธ์กับเพื่อนรุ่นเดียวกัน มีปัญหาในการเข้ากับเพื่อนที่ส่งผลการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ภายในชั้นเรียน เด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกนั้นมักจะมีทัศนคติทางลบต่อ ความสัมพันธ์ต่าง ๆ เก็บความรู้สึกต่าง ๆ ไว้ภายใน (Ruksana, 2017) เด็กอาจกลายเป็นผู้ที่ มีความวิตกกังวลในทุกเรื่อง วิตกกังวลทางการเข้าสังคมเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งการมีปัญห ทางสุขภาพจิตที่ร้ายแรงได้ ที่ส่งผลให้เด็กมักจะไม่มีความกลัวที่ไม่มีเหตุผลในการใช้

ชีวิตประจำวัน หรือมีความกลัวในสถานการณ์ที่ผู้อื่นไม่รู้สึกกังวลเลย มีความมั่นใจในตนเองต่ำ ความอายเป็นอีกลักษณะทั่วไปที่มักเกิดกับเด็กในครอบครัวแตกแยก ความอายและการขาดความมั่นใจในตนเองนั้นเป็นสิ่งที่คู่กัน ซึ่งเป็นผลมาจากความยุ่งเหยิงในครอบครัวที่เด็กประสบพบเจอ เด็กอาจตำหนิตัวเองว่าเป็นต้นเหตุของการแยกทางกันของพ่อแม่ การเปลี่ยนแปลงในครอบครัวนี้อาจทำให้เด็กหลุดจากการเป็นตัวของตัวเองที่เกิดจากความรู้สึกผิดและความอาย ในฐานะผู้ปกครองนั้นควรรหาทางแก้ไขสำหรับเรื่องนี้โดยเร็วที่สุด การเป็นคนขี้อายนั้นแม้จะเป็นเรื่องปกติของคนเรา แต่การมีความอายมากเกินไปนั้นอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กในทุกด้าน ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับผู้ปกครองที่ต้องคอยเฝ้าสังเกตลักษณะนิสัยของลูกที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะเด็กไม่ได้เป็นตัวของตัวเองเหมือนอย่างเดิม แม้ผู้ปกครองอาจต้องการให้ลูกมีความมั่นใจในตนเอง และเป็นตัวของตัวเองได้อย่างเต็มที่ แต่ผลลัพธ์ไม่ได้เป็นเช่นนั้นอีกต่อไปหลังเกิดการแยกทางกันของพ่อแม่ จากเดิมนั้นมีชีวิตที่มีความสุขและควบคุมได้ แต่ได้กลายมาเป็นความรู้สึกไม่พอใจกับชีวิตของตนเช่นดังเดิม การขาดความมั่นใจในตนเองนั้นจะชัดเจนมากขึ้นเมื่อเด็กไปโรงเรียนแต่ปฏิเสธการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และเริ่มหนีออกจากห้องจากการเข้าสังคม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้ชายที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม แต่ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงอาจมีพฤติกรรมไว้วางใจ และมีพฤติกรรมไม่เชื่อฟัง ในฐานะเด็กที่อยู่ในช่วงวัยที่มีพัฒนาการทั้งภายในและภายนอกอยู่เสมอในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งแน่นอนว่าพัฒนาการด้านต่าง ๆ นั้นจะส่งผลกระทบต่อบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งการปล่อยให้มีความก้าวร้าวและพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรงฝังแน่นอยู่ในบุคลิกของเด็กนั้น อาจพัฒนาไปเป็นโรคติดต่อต่อต้าน (ODD) ได้ (BHAV PATEL, 2016) ซึ่งบางทีพฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นเหมือนธรรมชาติของเด็กที่เกิดขึ้นตามวัย แต่บ่อยครั้งที่อารมณ์เหล่านี้เป็นผลมาจากการแยกทางกันของพ่อแม่ โดยที่เด็กรู้ว่าต้องทำอะไร และถูกควบคุมโดยอารมณ์ที่พวกเขาไม่เข้าใจ (Brain, 2017)

2.1.3 ด้านครอบครัว (Family)

โดยธรรมชาติแล้วการแยกทางกันของพ่อแม่ในครอบครัวนั้นไม่ได้เพียงแค่เปลี่ยนโครงสร้างของครอบครัวเท่านั้น แต่ยังเปลี่ยนพลวัตหรือความเป็นไปของครอบครัวด้วย แม้ว่าการแยกทางกันเป็นสิ่งที่พ่อแม่ตัดสินใจเอง แต่การสร้างครอบครัวใหม่สองครอบครัวนั้นจะเปลี่ยนแปลงปฏิสัมพันธ์และบทบาทในครอบครัวอย่างถาวร เช่น การจัดการเรื่องที่อยู่อาศัยใหม่ เด็กอาจต้องมีบทบาทในการรับผิดชอบมากขึ้น ต้องทำงานบ้านมากขึ้น เด็กที่โตกว่าจำเป็นต้องทำหน้าที่แทนพ่อแม่ในการดูแลน้องที่เล็กกว่า (Ruksana, 2017) การที่เด็กได้อยู่พร้อมหน้ากับพ่อแม่เป็นสิ่งที่ดีต่อเด็กในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงการที่ครอบครัวสามารถมี

รายได้เข้ามาสองทางด้วย แน่แน่นอนว่าการมีรายได้สองทางนั้นย่อมดีกว่าทางเดียวเพราะค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูลูกนั้นมีจำนวนที่สูง ทั้งยังมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นอกเหนือจากการเลี้ยงดูลูกอีก การหาเงินก็ว่ายากแล้วแต่การมีรายได้เพียงทางเดียวก็ยิ่งสร้างความลำบากในการตอบสนองต่อการเลี้ยงดูลูกให้ครบทุกด้านได้อีก หลังจากการแยกทางกันแล้วในบางครอบครัวอาจมีปัญหาในการตกลงเรื่องการส่งเสียเลี้ยงดูลูก ดังนั้นจึงส่งผลให้มีเด็กจากครอบครัวแตกแยกหลายคนที่ต้องเติบโตขึ้นมาท่ามกลางความยากจน หรือประสบกับปัญหาความยากจนตั้งแต่วัยเด็ก เด็กควรจะได้ใช้ชีวิตให้สมกับวัยของตนและเติบโตขึ้นตามวัยของเขาแต่กลับไม่เป็นเช่นนั้น สถานการณ์ครอบครัวพ่อแม่แยกทางทำให้พวกเขาต้องเร่งการเติบโต ต้องอยู่กับสภาพความจริงที่เป็นอยู่ให้ได้ อาจมีข้อจำกัดในด้านการเงินและไม่สามารถบริหารการเงินได้อย่างถูกต้องเมื่อโตขึ้น ทั้งอาจส่งผลให้เด็กกลายเป็นผู้ที่รักการใช้เงินมาก และต้องการเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางจิตใจ เพื่อใช้เงินเป็นสิ่งปฏิเสธความกลัวที่จะได้กลับไปใช้ชีวิตเช่นเดิมในความยากลำบาก (BHAV PATEL, 2016)

เมื่อพ่อแม่แยกทางกันนั้นเท่ากับว่าสถานที่ปลอดภัยที่สุดในโลกนี้ของเด็กได้ถูกทำลายลง มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ โดยบ้านเป็นสถานที่ของความปลอดภัยและความสะดวกสบาย แต่เมื่อมันไม่เป็นเช่นนั้นเด็กจึงมีคำถามถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของทุกสิ่งและของทุกคนในทุกความสัมพันธ์ของพวกเขา ในการแยกทางกันของพ่อแม่อาจทำให้เด็กต้องไป ๆ มา ๆ ระหว่างพ่อกับแม่ ทำให้ความมั่นคงที่พวกเขาเคยมีนั้นหมดไป ความไว้วางใจของพวกเขาก็ถูกทำลายลงไปด้วย เป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่เราต้องเห็นสิ่งเหล่านี้บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการไม่มีความไว้วางใจในผู้อื่นหรือการไว้วางใจมากเกินไปจนถูกเอาเปรียบ และหากเด็กไม่ได้รับการแก้ไขในอารมณ์เชิงลบที่เกิดจากการแยกทางของพ่อแม่ด้วยความรักและความสัจย์ซื่อ เมื่อเวลาผ่านไปจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในอนาคตของพวกเขา รวมทั้งในเรื่องของการไว้วางใจในการยอมให้ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ใกล้ชิดกับพวกเขาได้อีกครั้งหรือไม่ด้วย คำที่เราอาจเคยได้ยินกันว่า “คนเจ็บทำร้ายคน” สำหรับเด็กที่โตมาในครอบครัวพ่อแม่แยกทางกันนั้นมักจะไม่ใช่ใจว่าทำไมพวกเขาถึงเจอปัญหาในความสัมพันธ์ พวกเขาไม่ได้เกิดความตระหนักรู้ว่าปัญหาเหล่านั้นเกิดจากการแยกทางกันในครอบครัวของตนเอง (Brain, 2017) เมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นในครอบครัวทำให้เด็กความรู้สึกลดลง ความขัดแย้งระหว่างเด็กกับพ่อแม่ก็จะมากขึ้น เด็กผู้ชายมักจะขัดคำสั่งและการทำตามกฎต่าง ๆ โดยเด็กผู้หญิงนั้นมักจะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับแม่มากขึ้น แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามหากแม่พูดคุยเรื่องการเงินกับลูกอย่างไม่เหมาะสม หรือแสดงความรู้สึกต่ออดีตสามีซึ่งเป็นพ่อของเด็กในด้านลบก็สามารถลดทอนความรู้สึกของลูกสาวในความปรารถนาที่จะอยู่ใกล้ชิดกับแม่หรือในครอบครัวมากขึ้นได้ (Ruksana, 2017) เพราะโลกทั้ง

ใบของเด็กนั้นเหมือนได้แตกสลายลงจากมือของผู้ใหญ่สองคนที่เขารักและไว้วางใจมากที่สุดในโลก ซึ่งตอนนี้ดูเหมือนจะไม่รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอีกต่อไป นั่นคือสิ่งที่เด็กจะรับรู้จากการแยกทางกันของพ่อแม่ ความเชื่อที่ว่าพ่อแม่จะอยู่ด้วยกันไปตลอดชีวิตดับลง ดังนั้นเมื่อพ่อแม่ไม่อยู่ด้วยกันอีกแล้วอาจสร้างความไม่ไว้วางใจและความเกลียดชังในตัวพ่อแม่ ในตอนแรกอาจเป็นเพียงแค่การเสียความไว้วางใจในตัวพ่อแม่ แต่นั่นก็ส่งผลต่อการไว้วางใจผู้อื่นในอนาคตของเด็กด้วยเช่นกัน เช่น ครู เพื่อน และผู้ที่จะมาเป็นผู้ชีวิตของตนในอนาคตด้วย เด็กกลุ่มนี้ไม่ควรถูกพาไปรู้จักกับคู่มือใหม่ของพ่อหรือแม่ เพราะเด็กจะรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองต่อพ่อแม่ที่สูญเสียคนที่เข้ามาทำตัวเป็นผู้ปกครองใหม่ในชีวิตของเขา ทั้งนี้ทั้งนั้นเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ควรจัดการเรื่องนี้ด้วยความระมัดระวัง การให้เด็กได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อ/แม่ใหม่อาจเป็นทางออกที่ดีอีกทางหนึ่ง (BHAV PATEL,2016)

2.1.4 ด้านสติปัญญา (Academic Development)

การเกิดการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกพัฒนาการของเด็ก เป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดบุคลิกภาพและอนาคตของเด็ก ดังนั้นสิ่งใดที่ส่งผลเสียต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กนั้นควรได้รับการแก้ไขโดยไว การแยกทางกันของพ่อแม่เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็ก นั่นเป็นเพราะความเป็นหนึ่งเดียวกันของพ่อแม่เป็นแหล่งเกิดความสบายใจของเด็ก เมื่อพ่อแม่แยกทางกันความสบายใจของเด็กก็จะถูกบั่นทอนและถูกแยกออกจากกัน แน่แน่นอนว่าการแยกทางกันของพ่อแม่ส่งผลกระทบต่อเด็กไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง อาจเป็นการส่งผลให้เด็กมีผลการเรียนที่ตกต่ำลงและการให้ความร่วมมือในชั้นเรียนที่ถดถอยลง เด็กอาจมีปัญหาในการจดจ่อกับสิ่งที่ครูกำลังสอนหรือในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน เด็กอาจรู้สึกถึงแรงกดดันจากคนรอบข้าง และแสดงพฤติกรรมต่อต้านพี่น้อง พ่อหรือแม่ผู้ให้กำเนิด และรวมถึงพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงด้วยในกรณีที่พ่อหรือแม่แต่งงานใหม่ ในกรณีเช่นนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อหรือแม่ใหม่กับเด็กจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ความเครียดของเด็กที่เกิดจากการแยกทางกันของพ่อแม่เพียงอย่างเดียวก็เพียงพอแล้วต่อการส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ที่ช้าลง ครอบครัวที่แตกสลายลงเท่ากับได้ทำลายความมั่นคงในชีวิตของเด็กที่กำลังโต และนั่นทำให้การเรียนรู้ในด้านการศึกษาศึกษาของเด็กได้รับผลกระทบไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (BHAV PATEL, 2016)

2.1.5 ด้านสุขภาพ (Health Problems)

สุขภาพทางกาย : ความเครียดจากการแยกทางกันของพ่อแม่ส่งผลให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่อ่อนแอ มีอาการปวดหัวบ่อยครั้ง ปวดท้อง มีปัญหาทางระบบทางเดินอาหาร โรคหอบหืดซึ่งเกิดจากความเครียดทางจิต หรือในกรณีที่เด็กเป็นโรคหอบหืดอยู่แล้วก็อาจทำให้อาการรุนแรงขึ้นได้ ส่งผลต่อการนอนหลับของเด็ก โดยส่วนมากแล้วมักจะส่งผลเสียต่อการนอนหลับของเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย เพราะเด็กผู้ชายมีการเปิดกว้างในการเปิดเผยความรู้สึกหรืออารมณ์มากกว่าเด็กผู้หญิง และเข้าถึงความรู้สึกของพวกเขาได้ง่ายกว่า แต่สำหรับเด็กผู้หญิงนั้นมีความยากต่อการเปิดใจให้เข้าถึงความรู้สึกและความคิดของพวกเขา เด็กผู้หญิงจากครอบครัวแตกแยกนั้นมักจะเก็บทุกอย่างไว้กับตัวเอง จนเมื่อพวกเขาเติบโตเป็นวัยรุ่น วัยที่มีความสำคัญในชีวิต ความรู้สึกต่าง ๆ ที่พวกเขาเก็บสะสมก็จะเริ่มปรากฏออกมา เรียกสิ่งนี้ว่า “ผลจากการนอนหลับ” คือ การตื่นขึ้นของความรู้สึกที่หลับไหลอยู่เป็นเวลานานหลายปี (BHAV PATEL, 2016)

สุขภาพทางจิตใจ : เด็กแต่ละคนมีวิธีรับมือกับความเครียดเพื่อตอบสนองต่อการแยกทางกันของพ่อแม่โดยวิธีที่หลากหลายและต่างกัน เช่น บางคนมีพฤติกรรมต่อต้านและยอมแพ้ในการใช้ชีวิต เด็กบางคนมีพฤติกรรมที่ดื้อและเต็มไปด้วยอารมณ์โกรธ บางคนมักจะร้องไห้ออกมาบ่อยครั้ง โดยผู้ปกครองไม่ทราบที่เกิดจากสาเหตุใด เด็กบางคนได้รับผลกระทบที่มากจนไม่สามารถตัดสินใจในเรื่องเล็กน้อยที่เป็นไปในชีวิตประจำวันได้อย่างเคย จนอาจกลายเป็นการเพิ่มระดับความเครียดให้แก่เด็กได้ ยิ่งไปกว่านั้นการแยกทางกันของพ่อแม่อาจนำมาซึ่งการเกิดภาวะซึมเศร้า (Depression) ถึงขั้นรุนแรงได้ ภาวะซึมเศร้าระดับรุนแรงนั้นถือเป็นความผิดปกติทางจิตที่ร้ายแรงและเป็นโรคที่สามารถส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อการดำเนินชีวิต แม้ว่าการแยกทางกันในครอบครัวอาจทำให้เกิดความสะเทือนใจต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน แต่ก็ไม่ได้แปลว่าจะทำให้เด็กป่วยเป็นโรคซึมเศร้าที่ร้ายแรงได้ในทันทีทันใด แต่ก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่ควรจะนิ่งเฉยจนส่งผลเสียต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ที่จะส่งผลต่อวิธีการเข้าสังคมของเด็ก วิธีการโต้ตอบกับผู้อื่น วิธีการหาเพื่อน ความรู้สึกด้านลบของเด็กจะถูกเก็บสะสมทีละน้อยจนมากพอที่จะระเบิดออกมาได้ในสักวัน ทั้งนี้ทั้งนั้นอาจเป็นเรื่องที่ฟังดูสุดโต่งและเกินจริงแต่ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ นั่นคือความคิดที่อยากฆ่าตัวตาย (Suicidal Thoughts) สิ่งนี้เกิดขึ้นได้จากการเป็นโรคซึมเศร้า จากสภาวะความกดดันที่เด็กรู้สึกกว่าชีวิตแย่งเรื่อง ๆ เกิน

กว่าที่ตนจะคาดเดาได้ การรักษาเด็กที่เป็นซึมเศร้านั้นเป็นเรื่องที่ยากเพราะกว่าผู้ปกครองและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจะรู้ถึงความคิดของเด็กได้ก็ต่อเมื่อเด็กยอมพูดออกมา และนั่นเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา ทั้งสิ่งนี้อาจเป็นปัญหาที่ตามมาได้ก็คือการไม่มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าเด็กมีอาการซึมเศร้า มีความวิตกกังวล มีความผิดปกติทางอารมณ์และจิตใจอย่างไร ดังนั้นผู้ปกครองจึงจำเป็นต้องหมั่นสังเกตดูอาการผิดปกติเหล่านี้ เพราะถ้ามีอาการผิดปกติเหล่านั้นจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็ว โดยทั่วไปในวัยรุ่นนั้นจะเป็นวัยที่ต้องรับมือกับอารมณ์หลากหลายนี้มากกว่า อย่างไรก็ตามเด็กเล็กเองก็มีความรู้สึกทางอารมณ์และจิตใจที่เป็นเรื่องยากในการรับมือด้วยเช่นกัน (Brian, 2017)

2.2 ลักษณะครอบครัวของชาติพันธุ์ลาหู่

ในการศึกษาถึงสภาพครอบครัวของชาติพันธุ์ลาหู่ขึ้นเพื่อจะได้เข้าใจพื้นฐานความเป็นไปของครอบครัว ช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกมากขึ้น และเพื่อช่วยให้เกิดแนวทางสำหรับการอภิบาลให้ได้ดียิ่งขึ้น

2.2.1 ครอบครัว: ชาวลาหู่ให้ความสำคัญกับญาติพี่น้องของตนเป็นอย่างมาก เพราะญาติพี่น้องนั้นเป็นผู้ที่มักจะอยู่เคียงข้างและคอยช่วยเหลือกันอยู่เสมอในทุกสถานการณ์ ความสามัคคีกันภายในครอบครัวถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากอีกเรื่องสำหรับการดำเนินชีวิตของชาวลาหู่ และด้วยความที่ลาหู่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีนามสกุลเพื่อสืบสกุลทำให้ญาติพี่น้องแต่ละคนอาจใช้นามสกุลที่ต่างกันไป ดังนั้นเมื่อหนุ่มสาวจะคบหาและแต่งงานกันนั้นจำเป็นต้องสืบดูเชื้อสายให้มันใจก่อนว่าคู่ของตนนั้นไม่ได้มีเลือดเนื้อเดียวกับคนที่สืบเชื้อสายมาจาก ปู่ ย่า ตา ยาย และทวดเดียวกัน ความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยาสำหรับชาวลาหู่ขึ้นถือเป็นความสัมพันธ์ที่พิเศษกว่าความสัมพันธ์แบบอื่น โดยสามีนั้นมีส่วนในการทำงานบ้านช่วยเหลือภรรยาอยู่เสมอ (พอลและอีเลน, 2528)

2.1.2 การแต่งงาน: ชาวลาหู่ขึ้นมีอิสระในการเลือกคู่ครองเองตามความพึงพอใจของตนเอง เริ่มจากการหาคู่ในแบบของชาวลาหู่ที่ในช่วงเทศกาลปีใหม่นั้นถือเป็นช่วงที่ดีที่สุดที่หนุ่มสาวลาหู่จะมีโอกาสพบกัน เพราะเป็นช่วงที่ทุกคนพักจากการงานต่าง ๆ เพื่อฉลองปีใหม่ หนุ่มสาวมักจะรวมตัวกันเพื่อไปเที่ยวหมู่บ้านอื่นและถือโอกาสในการทำความรู้จักกับเพื่อนต่างเพศที่ตนชอบและพัฒนาความสัมพันธ์กันต่อไป (พอลและอีเลน, 2528)

2.1.3 ศาสนา: ชาวลาหู่มีพื้นฐานความเชื่อเชื่อในภูตผี พระผู้เป็นเจ้า และวิญญาณ ชาวลาหู่ในประเทศไทยหนึ่งในสามนั้นนับถือศาสนาคริสต์ (พอลและอีเลน, 2528) ชาวลาหู่ที่เป็นคริสตชนนั้น เชื่อในพระเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงสร้างทุกสรรพสิ่งรวมทั้งมนุษย์ ดังนั้นจึงมีการ

นมัสการพระเจ้าในคริสตจักรประจำหมู่บ้านที่ตนอาศัยอยู่ โดยมีความเชื่อว่าพระเจ้าทรงเป็นความรัก ทรงมีความห่วงใย และพระองค์จะทรงเลี้ยงดูในทุก ๆ วัน การช่วยให้เด็กได้เห็นและสัมผัสถึงพระคุณและความรักอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าที่ทรงมีต่อพวกเราทุกคนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อที่เด็กจะได้มีความสัมพันธ์ที่ดีและติดสนิทอยู่กับพระเจ้าผ่านกระบวนการเลี้ยงดูและพุ่มพอกให้เด็กได้เติบโตอยู่ในทางของพระเจ้า (นริศรา, 2561)

2.3 ความหมายของการอภิบาล

2.3.1 การอภิบาล ตามที่ นริศรา พิริยะ (2561, น. 28-29) ได้ให้การอธิบายไว้ว่าการอภิบาล หมายถึง การใส่ใจดูแล ให้การปรึกษา ให้โอกาส ให้ความรักความอบอุ่นเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ชีวิต เสริมสร้างชีวิตในทุก ๆ ด้านให้ดีขึ้น และให้คำแนะนำเพื่อเสริมสร้างต่อกันผ่านทางพระคำของพระเจ้า โดยการเป็นผู้อภิบาลที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ 5 องค์ประกอบด้วยกัน คือ (1.) ความอยู่รอด คือ ปัจจัยพื้นฐานความอยู่รอดที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน เช่น อากาศหายใจ น้ำ ยารักษาโรค อาหาร ที่พักอาศัย และเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม (2.) ความปลอดภัยและความมั่นคง คือ ความต้องการความมั่นใจว่าจะมีความปลอดภัยจากการคุกคามต่าง ๆ ไม่ว่าจะจากศัตรู หรือจากสังคม (3.) ความต้องการเป็นที่ยอมรับ คือ การได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นจากการได้รับความรักและความเข้าใจ และการได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ เช่น จากเพื่อน จากครอบครัว เป็นต้น (4.) ความต้องการมีตัวตน คือ การได้มีบทบาทหน้าที่ ได้มีความรับผิดชอบต่อบางสิ่งบางอย่าง เพื่อจะได้รู้สึกถึงการมีคุณค่าของการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ไม่เป็นภาระของผู้อื่น (5.) ความต้องการประสบความสำเร็จ คือ การได้รับการชื่นชมจากตนรอบข้าง และประสบความสำเร็จในชีวิต

2.3.2 การอภิบาลในทางคริสตจักร รักษาติ ถนอมพานา (2558, น.13-14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือ งานหรือพันธกิจต่าง ๆ ที่ผู้นำคริสตจักรทำ เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ที่กำลังประสบอยู่กับปัญหาและไม่สามารถรับมือกับความยากลำบากเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง โดยประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1.) การช่วยให้เกิดการเยียวยาทั้งทางด้านจิตวิญญาณ สุขภาพร่างกาย ทศนคติทางสังคม และความสัมพันธ์ (2.) การช่วยให้เกิดการหนุนใจในยามที่ประสบกับสถานการณ์ความยากลำบากต่าง ๆ เช่น ในยามเศร้าโศกเสียใจ ยามที่ประสบกับความกลัว ยามเจ็บป่วย และยามที่รู้สึกโดดเดี่ยว ให้สามารถได้รับการฟื้นฟูจิตใจใหม่จากพระเจ้า จากผู้อื่น และจากตนเอง (3.) การช่วยให้เกิดแนวทางการแนะแนวในการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เมื่อเกิดความสับสนและกังวล เช่น การตัดสินใจในการเลือก

งานที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง การตัดสินใจในการเลือกคบกับใครสักคนเพื่อสร้างครอบครัวในอนาคต การตัดสินใจเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ว่าสิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี สิ่งไหนควร สิ่งไหนไม่ควรได้ ฯลฯ (4.) การช่วยให้เกิดการคืนดีเมื่อเกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นกับตนเอง และกับพระเจ้า เพื่อให้เกิดการคืนดีและรื้อฟื้นความสัมพันธ์ใหม่ผ่านการยอมรับข้อผิดพลาดและการให้อภัยต่อกัน (5.) การช่วยเหลือผ่านกระบวนการเลี้ยงดูฟูมฟักให้เกิดความรัก เกิดความเข้าใจ และเกิดความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อพระเจ้า และต่อผู้อื่น ผ่านการเรียนรู้ ผูกพัน และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อที่จะสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเหมาะสมและเกิดผลต่อไปตามบริบทของแต่ละคน (6.) การช่วยเหลือผ่านการเป็นผู้รับใช้ที่ดี ต่อพี่น้องคริสตชนและงานรับใช้ที่คริสตจักรของตน

การอภิบาลนั้นเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า และระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้มนุษย์ได้กลับมาเป็นมนุษย์ตามอย่างที่พระเจ้าได้ทรงสร้างไว้ คือ มีพื้นฐานของความรัก ความห่วงใย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน โดยพื้นฐานเช่นนี้จะช่วยให้มนุษย์มีพัฒนาการชีวิตที่ดีเพื่อเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่อย่างที่พระเจ้าทรงปรารถนา คือเป็นผู้ที่มีพัฒนาการทั้งด้านของความรัก ความรู้ และความสามารถในการช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของตนต่อไป

2.4 ความสำคัญและแนวทางการเลี้ยงลูกสำหรับคริสเตียน

ในปีแรกของการแต่งงานนั้นเต็มไปด้วยความตื่นเต้น ตื่นเต้นที่จะได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า สามี และ ภรรยา บ่งบอกถึงการที่คนสองคนจะกลายมาเป็นหนึ่งเดียวกัน และต่อมาคือคำว่า พ่อ และ แม่ เมื่อเริ่มมีบุตรคนแรก (แบรนดอน ลิงเกิล, 2020) เพราะความไวใจของพระเจ้าที่มีต่อพ่อแม่จึงได้ทรงประทาน เด็กคนหนึ่ง หรือสอง สาม หรือมากกว่านี้เพื่อให้พ่อแม่ได้เลี้ยงดูบุตรของตนให้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่รู้จักพระเจ้า และสามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในทางของพระองค์ได้ต่อไป ลูกที่เกิดมาจึงไม่ใช่ภาระแต่เป็นพระพรจากพระเจ้า พ่อแม่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลของประทานที่เป็นดั่งของขวัญจากพระเจ้า พ่อแม่แต่ละท่านอาจมีแนวทางการเลี้ยงดูบุตรของตนให้เติบโตและประสบความสำเร็จได้แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะบุตรนั้นจะประกอบอาชีพใดก็ตามเพราะอาชีพไม่ได้เป็นตัวชี้วัดถึง การประสบความสำเร็จในการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เพราะพระเจ้าทรงใช้ความสัตย์ซื่อและความรับผิดชอบของพ่อแม่เป็นเครื่องชี้วัด(ศจ. ดร. สมใจ รักษาศรี, 2011) การทำหน้าที่เป็นพ่อแม่ที่เลี้ยงดูบุตรนั้นปฏิเสธไม่ได้เลยว่าไม่ได้เป็นเรื่องที่ง่าย ผู้เป็นพ่อแม่นั้นจำเป็นต้องยอมรับว่าตนนั้นไม่สามารถที่จะทำหน้าที่นี้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ จึงสามารถที่จะแสดงความอ่อนแอของตนออกมาได้เมื่อเจอกับปัญหาในการเลี้ยงดูบุตร ไม่จำเป็นต้องเก็บซ่อนปัญหาไว้เพื่อให้ผู้อื่นเห็นว่าตนนั้นเข้มแข็งและรับมือได้

ตลอดเวลา ที่สำคัญคือการให้ข่าวประเสริฐเป็นศูนย์กลางในการเลี้ยงดูบุตรนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะมนุษย์ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรให้สมบูรณ์แบบด้วยกำลังและสติปัญญาที่จำกัดของตนได้ เมื่อเจอกับอุปสรรคจึงต้องการความช่วยเหลือ และการขอความช่วยเหลือก็ไม่ใช่ว่าผิด ดังนั้นการตระหนักรู้และยอมรับว่าเราในฐานะพ่อแม่ไม่สามารถจะเป็นผู้ที่เลี้ยงดูบุตรของตนได้อย่างสมบูรณ์แบบและดีพร้อมนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการพุ่มพักและเลี้ยงดูบุตรของตน ยิ่งไปกว่านั้นตัวของพ่อแม่เองก็ต้องได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากพระเจ้าและผู้อื่นด้วย พระเจ้าจะทรงเสริมสร้างให้เราเติบโตเป็นผู้ใหญ่ผ่านการที่เราได้มีโอกาสในการเลี้ยงดูบุตรของเราเอง พระองค์จะทรงเผยให้เรารู้จักตัวของเราเองมากยิ่งขึ้น และจะทรงเผยให้เราเห็นว่าเรามีจุดอ่อนแอใดบ้างที่ต้องได้รับการเติมเต็ม เช่น ความเห็นแก่ตัวที่จำต้องเอาเวลาส่วนตัวไปแลกกับการดูแลบุตรน้อยของตน ความอดทนที่ก่อนหน้านี้จะมีบุตรนั้นอาจมีความมั่นใจว่าตนเป็นผู้ที่มีความอดทนสูงจนกระทั่งมีบุตรนั้นยังมีความมั่นใจเช่นเดิมอยู่หรือไม่ หรือการจัดการกับความโกรธหรืออารมณ์ต่าง ๆ เป็นต้น การเลี้ยงดูบุตรเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นแรงผลักดันให้เราเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างที่เราต้องการให้เราเป็นมากขึ้น (แบรนต์ ลิงเกิล, 2020) อย่างไรก็ตามการแยกทางกันของครอบครัวถึงเป็นเรื่องที่ทำให้ความเจ็บปวดและเสียใจ เป็นจุดเริ่มต้นในการทำลายรากฐานสำคัญในช่วงชีวิตแรกของเด็ก เนื่องจากพระเจ้าทรงออกแบบให้ครอบครัวที่มีพ่อแม่เป็นที่ให้ความปลอดภัยแห่งแรกสำหรับเด็กที่เต็มไปด้วยความรัก ไม่เพียงแต่เด็กเท่านั้นแต่การได้รับความมั่นคงทางจิตใจจากบ้านที่มีพ่อแม่อยู่พร้อมหน้ากันและมีความสัมพันธ์ที่เข้าใจกันดีนั้นยังคงมีอิทธิพลต่อถึงวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีอิสระในการใช้ชีวิตด้วยตนเองแล้วด้วยเช่นกัน และเมื่อใดก็ตามที่รากฐานความปลอดภัยนี้ถูกทำลายก็จะส่งผลกระทบต่อผู้เป็นลูกในทางต่าง ๆ ที่มีความยากต่อการเข้าใจ รับมือ และจัดการได้ ในช่วงแรกของการแยกทางของพ่อแม่ นั้น เด็กอาจต้องเผชิญกับอารมณ์ที่หลากหลายและรุนแรง เช่น ความอับอายขายหน้า ความโกรธ ความขมขื่น ความรู้สึกผิด ความรู้สึกโดนทรยศและโดดเดี่ยว ความสับสน หรือความซึมเศร้า เด็กไม่สามารถที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดีเท่าที่ควร แต่พวกเขามีศักยภาพในการรับมือและทำความเข้าใจกับความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านั้นให้ดีขึ้นและเหมาะสมต่อสิ่งที่พบเจอได้ ทางหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาความรู้สึกเพื่อผ่านช่วงเวลานี้ไปได้ ก็คือ การที่เด็กได้มีโอกาสในการพูดคุยระบายความรู้สึกต่าง ๆ ของตนให้กับเพื่อน ๆ คริสเตียนที่ไว้ใจได้ ถือเป็นทางที่ตัวเด็กจะได้รับความช่วยเหลือ การปลอบโยน และกำลังใจจากผู้นำอนุชน ผู้ใหญ่ในคริสตจักร หรือศิษยาภิบาลในคริสตจักรของตน สถานการณ์ครอบครัวแตกแยกอาจจะดูสิ้นหวังสำหรับเด็ก แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่มีทางเยียวยา การชี้ทางให้เด็กได้กล้าเปิดใจคุยกับใครสักคนถึงความรู้สึกที่มีอย่างตรงไปตรงมา ได้ใช้เวลาในการอธิษฐานขอพระเจ้าทรงนำพาให้ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากและโศกเศร้านี้จะช่วยให้เด็กยอมรับและรับมือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสถานการณ์ครอบครัวของตนได้ เมื่อไหร่ก็ตามที่เด็กรู้สึกชีวิตมีมึน ไร้ทางออก เมื่อนั้นพวกเขาควรได้รับการช่วยเหลือจากใครสักคน ไม่ใช่การให้เด็กทนทุกข์หรือแบกรับความรู้สึกต่าง ๆ ไว้เพียง

ลำพัง การมีใครสักคนที่พร้อมจะรับฟัง เข้าใจ และอยู่เคียงข้างเด็กเหล่านี้ให้พวกเขาได้ปลดปล่อย ความเจ็บปวดต่าง ๆ ได้พูด ได้แสดงออกถึงความอัดอั้นใจต่าง ๆ นั้นถือเป็นการทรงสร้างของพระเจ้า ที่ทรงออกแบบไว้เพื่อเป็นพระพรต่อกัน และเป็นจุดเริ่มต้นในการเยียวยาบาดแผลที่เกิดขึ้นจากการที่ พ่อแม่ของเด็กแยกทางกัน (จอช แม็คดาวล์ และ แอ็ด สจีวิต, 2018)

2.4.1 ความสำคัญในการสอนบุตร

เด็กไม่ได้เติบโตมาพร้อมกับคุณลักษณะที่ดีพร้อมอย่างองค์พระเยซูคริสต์ได้โดย บังเอิญ แต่เด็กต้องได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวด้วยความรักที่มีพระเจ้าเป็น ศูนย์กลาง พ่อแม่ของเด็กมีความรักเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในครอบครัว คำนี้ถึงแนวทางใน การจัดหาหรือจัดเตรียมเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มความต้องการของบุตรทั้งทางสติปัญญา จิตวิญญาณ และร่างกาย ตั้งแต่เกิดนั้นผู้เป็นพ่อแม่จำต้องสังเกตคุณลักษณะบุตรของตน เพื่อหาทางเสริมสร้างให้คุณลักษณะนั้นพัฒนาไปในทางที่ดีมากยิ่งขึ้น สิ่งแวดล้อมรอบตัวของ เด็กนั้นมีอิทธิพลอย่างมากที่ส่งผลต่อพัฒนาการเติบโตของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ สิ่งแวดล้อมเหล่านั้นเกิดขึ้นได้จากร่วมมือในการสร้างสรรค์ของพ่อแม่และ ชุมชน เด็กไม่ได้มีส่วนในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ด้วยตนเอง เด็กไม่ได้มีสิทธิ์ในการ เลือกสภาพแวดล้อมอย่างที่ตัวเองต้องการได้เอง เด็กมีเพียงความรู้สึกว่า ชอบ หรือ ไม่ชอบ ต่อ สภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ ดังนั้นแล้วบรรยากาศในครอบครัวจึงเป็นสิ่งพื้นฐานที่สำคัญ ที่สุดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและความตั้งใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ของเด็ก ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว พฤติกรรมที่จะแสดงออกมานั้นขึ้นอยู่กับกรอบสั่งสอนหรือการให้คำแนะนำจากพ่อแม่ หรือในทางกลับกัน คือ การถูกละเลยในการปฏิบัติหน้าที่เช่นนี้จากพ่อแม่ตนเอง เด็กช่วงอายุ 7-12 ปี นั้นเป็นวัยที่ต้องการความมั่นใจว่าพ่อแม่และครูนั้นรักและเข้าใจเขา โดยเฉพาะความ เข้าใจจากพ่อแม่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เด็กต้องการกำลังใจเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนในการทำสิ่ง ต่าง ๆ จนสุดความสามารถ เป็นช่วงวัยที่ช่างเรียนรู้ สังเกต และเลียนแบบ ต้องการจะทำสิ่ง ต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีความคิดเป็นของตนเอง พุดคุยด้วยเหตุผล สามารถแยกแยะเองได้แล้ว ว่าอะไรคือสิ่งไม่ดี และอะไรคือสิ่งที่ดีที่ควร มีความจำที่ดีที่สามารถจดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นได้ และถึงขั้นที่จะจดจำเหตุการณ์เหล่านี้ได้ตลอดชีวิตของตน ต้องการเป็นตัว ของตัวเองและมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง หากเด็กในวัยนี้ได้รับการชี้แนะที่ดีในการ ดำเนินชีวิตก็จะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างรอบคอบ รู้ตัวเมื่อตนทำผิดและรู้จักการสารภาพ ความผิดบาปของตนเพื่อรับเอาพระเยซูคริสต์เป็นพระผู้ช่วยให้รอดของตนได้ แต่ถ้าปราศจาก การใส่ใจจากครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูแล้วนั้นก็จะเป็นการต่อต้านในการเชื่อฟังคำสั่ง

สอนต่าง ๆ ที่จะตามมาภายหลัง สิ่งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าการที่เด็กมีโอกาสได้รู้จักและเข้าใจใน
ข่าวประเสริฐนั้น สามารถช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของการเสด็จมาของพระเยซูคริสต์เพื่อ
เป็นทางรอดและเป็นพระเจ้าผู้ช่วยของตนได้ ดังนั้นเมื่อเด็กได้รับเชื่อในพระเยซูคริสต์และได้รับการ
เลี้ยงดูที่ดีแล้วนั้น โอกาสในการเกิดปัญหาต่าง ๆ ในวัยรุ่นก็จะเบาลง (เจสซี ยาร์ดี, 1979)

2.4.2 แนวทางการสอนบุตร

การที่พ่อแม่สอนบุตรของตนผ่านการบอกกล่าวด้วยคำพูดในสิ่งที่เด็กควรทำเพียง
อย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ แต่ต้องให้เด็กได้ลงมือฝึกฝนเพื่อเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้
เด็กรู้จักการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกจน
กลายเป็นนิสัยของเขา แต่ไม่ได้หมายความว่าปล่อยให้เด็กได้ลองผิดลองถูกเองไปเรื่อย ๆ จน
เด็กค้นพบเองว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกและอะไรคือสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การทำเช่นนี้เป็นอันตรายต่อเด็ก
พ่อแม่มีบทบาทในการอยู่เคียงข้างและให้คำแนะนำแก่บุตรของตนอย่างใกล้ชิด พระคัมภีร์ได้
สอนไว้ว่า “อย่าหลงเลย ท่านจะหลอกลวงพระเจ้าไม่ได้ เพราะว่าผู้ใดหว่านอะไรลง ก็
เกี่ยวเก็บสิ่งนั้น” นี่เป็นดั่งกฎของพระเจ้าที่ส่งผลต่อพ่อแม่ในการเลี้ยงดูและรับผิดชอบบุตร
ของตนให้ดำเนินชีวิตอยู่ในทางของพระเจ้าตลอดชีวิตของเขา เพื่อเป็นการเตรียมบุตรของตน
ให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีพระเจ้าอยู่ในชีวิต มีมุมมองความคิดและทัศนคติอย่างผู้ใหญ่ มีความสามารถ
ในการปรับตัวเข้าสู่สังคมและสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมไปถึงเพื่อเป็นการวางรากฐานใน
การเป็นผู้รับใช้พระเจ้า และรับใช้เพื่อนบ้าน เป็นสมาชิกคริสตจักรที่ดีต่อไปได้ ยิ่งไปกว่านั้นที่
ละเอียดไม่ได้เลยคือการประพฤติตนของพ่อแม่ที่มีค่ายิ่งกว่าคำพูดสั่งสอนของพ่อแม่ที่มีต่อ
เด็ก เด็กสามารถสังเกตและรับรู้ได้ทันทีเมื่อคำพูดและการกระทำของพ่อแม่มีสวนทางกัน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่บุตรนั้นมีความสำคัญมากกว่าการให้หลักการ
ดำเนินชีวิตผ่านการบอกกล่าว รวมถึงการประพฤติปฏิบัติตนของพ่อแม่มีค่ามากกว่า
คำพูด พ่อแม่ที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ขาดความอดทน เต็มไปด้วยความ
พยาบาท จะสร้างความรู้สึกลบให้แก่บุตรของตน ทำให้บุตรนั้นไม่อยากจะรับเชื่อในพระเยซู
คริสต์ เพราะเห็นแบบอย่างที่ไม่ดีจากพ่อแม่ซึ่งเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้เชื่อของพ่อแม่ที่ไม่
นำนำมาปฏิบัติตาม ในทางกลับกันถ้าพ่อแม่ดำเนินชีวิตประจำวันที่ดีไปด้วยพระวิญญาณ
บริสุทธิ์ ซึ่งแสดงออกผ่านการมีความรัก ความชื่นชมยินดี มีสันติสุข ก็จะทำให้บุตร มีใจใน
การอยากจะรู้จักพระเจ้าของพ่อแม่ ทั้งพ่อแม่ที่มีแบบอย่างในการยอมรับความผิดพลาดของ
ตนเองก็จะทำให้เด็กรู้จักพูดคำว่าขอโทษ รู้จักการขอรับการอภัยตั้งแต่ยังเด็ก(ศจ. ดร. สมใจ
รักษาศรี, 2011) พ่อแม่ไม่เพียงแต่ต้องรู้จักลูกของตนดีพอ แต่จำเป็นต้องฝึกฝนชีวิตของเขา

ให้พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในวันข้างหน้า พ่อแม่เป็นดั่งนักรบและลูกเป็นดั่งลูกธนู ที่พ่อแม่ต้องเล็งเป้าหมายให้ชัดเจนก่อนที่จะยิงลูกธนูออกไป ถ้ากระบวนการและเทคนิคมีความถูกต้องแล้วนั้นลูกธนูก็จะพุ่งไปยังเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ เช่นดั่งคำกล่าวที่ว่า “จงฝึกเด็กในทางที่เขาควรจะเดินไปและเมื่อเขาเติบโตใหญ่ เขาจะไม่พรากจากทางนั้น” (สุภาษิต 22:6) โดยมีแนวทางการสอนบุตรดังนี้

1. พ่อแม่ จำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้บุตรของตนให้เห็นคุณค่าของการมีนิสัยที่ดี ขึ้นมาเมื่อลูกทำสิ่งที่ดี ไม่สนับสนุนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ที่สำคัญคือทำที่หรือการ แสดงออกซึ่งคุณลักษณะนิสัยที่ดีของพ่อแม่ นั้นจะเป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลต่อลูกของตน

2. พ่อแม่คริสเตียน ต้องสอนให้ลูกสามารถที่จะแยกแยะความผิดและความถูกต้อง อย่างชัดเจน มีความซื่อตรงในของเล็กน้อย เพื่อสร้างรากฐานของความซื่อสัตย์ให้ติดตัวลูก เช่น การส่งคืนของที่เก็บได้ หรือ การส่งคืนเงินทอนที่เกินมา เป็นต้น

3. สอนให้ลูกเข้าใจว่าคุณลักษณะของคนที่มีจิตใจดีเป็นอย่างไร เช่น การรู้จักควบคุมตนเอง มีจิตใจเมตตา มีความซื่อสัตย์สุจริต ให้เกียรติผู้อื่น มีความกตัญญูต่อเวลาที่ วาจาสุภาพ ปฏิเสธสิ่งไม่ดีต่าง ๆ และละเว้นจากความบาปทั้งปวง เป็นต้น การเพราะไม่มีข้ออ้างใด ๆ สำหรับพ่อแม่คริสเตียนที่จะละเลยในการอบรมสั่งสอนลูกของตน

4. สอนให้ลูกรู้ว่าความดีและความชั่วคืออะไร เหตุใดจึงต้องทำความดี และผลของความดีและความชั่วนั้นเป็นอย่างไร พ่อแม่คริสเตียนต้องยึดมาตรฐานความดีความชั่วจากพระคัมภีร์อย่างถูกต้อง คนดีสำหรับคริสเตียนคือการยำเกรงพระเจ้า เชื่อฟังพระเจ้า และดำเนินอยู่ในทางของพระเจ้า รักษาชีวิตให้บริสุทธิ์ ดำเนินชีวิตอย่างลูกของความสว่าง และสำแดงผลของพระวิญญาณบริสุทธิ์ในการดำเนินชีวิต

2.4.3 เหตุผลสามประการที่พ่อแม่คริสเตียนไม่ควรใช้ในการเลี้ยงดูบุตรของตนตามอย่างโลก คือ

1. ความรู้และหลักการอย่างโลกเกิดจากความคิดที่ต่อต้านพระเจ้าและไม่ยอมรับความจริงฝ่ายวิญญาณจิต เช่น กฎแห่งการเกิดขึ้นของสิ่งต่าง ๆ บนโลกนี้ไม่ใช่มาจากพระเจ้าเป็นพระผู้สร้าง แต่เกิดอยู่ภายใต้กฎแห่งวิวัฒนาการ คนที่เชื่อพระเจ้าคือคนที่มีปัญหาทางจิตใจ เป็นต้น
2. หลักการของโลกนั้นไม่ได้ตั้งอยู่บนหลักของความถูกต้องหรือผิดที่ชัดเจน แต่ตั้งอยู่บนหลักของความรู้สึก ใช้ความรู้สึกในการสร้างหลักการซึ่งเป็นเหตุให้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในแต่ละยุคสมัย เรื่องที่เคยผิดกลายเป็นถูก เรื่องที่ยอมรับไม่ได้

กลายเป็นเรื่องที่ยอมรับกันได้ เช่น การอยู่ก่อนแต่ง การแปลงเพศ และการทำแท้งได้กลายเป็นเรื่องที่ยอมรับกันได้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เป็นต้น

3. หลักการของโลกอยู่ภายใต้การควบคุมของมารชานตามที่ต้องการมีอิทธิพลในมนุษย์ผ่านการสร้างระบบหรือวิธีการที่ดูสมเหตุสมผล ดูดี แต่ขัดแย้งต่อหลักคำสอนของพระเจ้าในพระคัมภีร์ สวนทางกับหลักของพระคัมภีร์ การไม่ให้ตีสอนลูกเพราะจะทำให้เด็กมีนิสัยก้าวร้าว และเกิดการเรียนรู้อื่นๆ แต่ในพระคัมภีร์ได้สอนไว้ว่า “จงตีสอนบุตรชายของเจ้าเมื่อยังมีความหวัง อย่าจงใจให้เขาพินาศไป” (สุภาษิต 19:18), “ความโง่ติดอยู่ในใจเด็ก แต่ไม่เรียวที่ตีสอนจะไล่ให้ห่างจากเขา” (สุภาษิต22:15), “คนที่สงวนไม้เรียวก็เกลียดบุตรชายของตน แต่คนที่รักเขาย่อมหมั่นตีสอนเขา” (สุภาษิต 13:24) เป็นต้น

2.4.4 ความจริงที่พ่อแม่คริสเตียนต้องสอนบุตรของตนตามอย่างที่ปรากฏในเฉลยธรรมบัญญัติ 6:4-13

1. สอนบุตรของตนให้รู้จักพระเจ้า พระเจ้าทรงทำอะไร ทรงเป็นผู้ใด และสอนให้รู้จักพระองค์เป็นการส่วนตัว คือ การต้อนรับพระเจ้าเข้ามาในชีวิต
2. สอนบุตรของตนให้รักพระเจ้า ความรักจะประกอบขึ้นเรื่อย ๆ จากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านการตรึงตรองจากการเรียนรู้ผ่านพ่อแม่และคริสตจักร แล้วเมื่อเด็กมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าและรู้จักพระองค์แล้วนั้นเด็กก็จะรักพระองค์
3. สอนบุตรของตนให้เชื่อฟังพระเจ้าอย่างจริงจังเพื่อให้เด็กจะสามารถปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้าที่ปรากฏในพระคัมภีร์ได้
4. สอนบุตรของตนผ่านโอกาสต่าง ๆ ในทุกสถานการณ์ ทุกเวลา กลางคืน กลางวัน ในบ้าน หรือนอกบ้าน ฉกฉวยโอกาสในการสอนลูกเพื่อตระหนักความสำคัญในพระวาระของพระเจ้าทุกเวลา พร้อมเสมอในการนำพระคำของพระเจ้าออกมาใช้ในทุกช่วงเวลา
5. สอนบุตรของตนให้ทันต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม เพื่อปกป้องตนเองให้พ้นทางจากหลงหายไปจากทางของพระเจ้า ไม่ให้ตกอยู่ภายใต้การทดลองต่าง ๆ ที่มากับอิทธิพลของโลก พร้อมในการเผชิญหน้าเพื่อเอาชนะสิ่งไม่ดีได้
6. สอนบุตรของตนให้ยำเกรงในพระเจ้า คือ การยอมรับในความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าและสรรเสริญพระเจ้า

7. สอนบุตรของตนให้รับใช้พระเจ้า คือ การสำแดงความรักของพระเจ้าผ่านการดำเนินชีวิตของตนในการเป็นการเป็นผู้ให้กำลังใจที่ดีต่อผู้อื่น มีใจในการช่วยเหลือผู้อื่น และดำเนินชีวิตต่อพระเจ้าอย่างสัตย์ซื่อผ่านการมีส่วนร่วมในการรับใช้ร่วมกันในคริสตจักร เป็นต้น

2.4.5 แนวทางการสอนเด็กที่ประกอบไปด้วยสี่หัวข้อที่สำคัญดังนี้

1. การใช้เวลาส่วนตัวกับพระเจ้า และการนมัสการในครอบครัว

การนมัสการภายในครอบครัว เป็นกิจกรรม ที่จะช่วยให้ สมาชิกในครอบครัวได้มีโอกาสในการใช้เวลาด้วยกัน อธิษฐานนมัสการร่วมกัน เพื่อรับการหนุนใจซึ่งกันและกัน เป็นช่วงเวลาที่ดีที่พ่อแม่จะมีโอกาสในการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ในพระคัมภีร์ให้กับบุตรของตน อาจจะเป็นช่วงเวลาสั้นๆในการนมัสการแต่ เต็มไปด้วยความหมายสำหรับทุกคนในครอบครัว ให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเข้าถึงพระคำของพระเจ้าได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะบ้านที่มีเด็กเล็ก ๆ พ่อแม่อาจจะใช้วิธีการเล่าให้ฟังแทนการอ่านให้ฟัง แล้วอภิปรายร่วมกันถึงสิ่งที่ได้รับจากเรื่องราวในพระธรรมนั้น ๆ การนมัสการภายในครอบครัวอาจจะเป็นเวลาที่ดีที่เด็ก ๆ หรือบุตรของตนนั้นจะมีโอกาสในการถามในสิ่งที่ตนสงสัย ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ การฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ วันคริสต์มาส การรับบัพติสมา การรับศีลมหาสนิท การถวายขอบพระคุณและอื่น ๆ ส่วนเวลาในการจัดการนมัสการภายในครอบครัวนั้นก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสะดวกของแต่ละครอบครัว

2. การเข้าโบสถ์ และเข้าร่วมชั้นเรียนรวีวารศึกษา

อย่างที่พระเยซูคริสต์ได้ทรงสอนไว้ในพระธรรมมาระโก 2:27 ว่า “วันสะบาโตนั้นทรงตั้งไว้เพื่อมนุษย์ไม่ได้ทรงสร้างมนุษย์ไว้เพื่อวันสะบาโต” พระเจ้าไม่ได้ทรงสร้างวันสะบาโตขึ้นเพื่อผูกมัดจิตใจของเด็ก แต่ทรงสร้างขึ้นเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่เด็ก ดังนั้นวันอาทิตย์หรือวันสะบาโตก็มีไว้สำหรับเด็กด้วยเช่นกัน พ่อแม่ที่เป็นคริสเตียนนั้นจะหยุดจากงานในวันอาทิตย์ และไปเข้าร่วมการสามัคคีธรรมที่โบสถ์ ให้วันอาทิตย์เป็นวันของพระเจ้า ปลูกฝังให้เด็ก มีนิสัย ในการไปโบสถ์ ทุกวันอาทิตย์ พ่อแม่ที่ไม่ได้ไปโบสถ์อย่างสม่ำเสมอนั้นก็เท่ากับเป็นการสอนบุตรของตนทางอ้อมว่าการไปโบสถ์นั้นไม่ได้เป็นสิ่งที่สำคัญที่แท้จริง การขาดโบสถ์ ด้วยสาเหตุอันเล็กน้อยนั้นได้แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ไม่ได้ให้เกียรติพระเจ้าและไม่ได้ยกพระเจ้าเป็นที่หนึ่งในชีวิต พ่อแม่ไม่สามารถที่จะหลอก

บุตรของตนด้วยคำสอนที่มากมายจากปากของตน ความสัจย์ซื่อที่มีต่อพระเจ้านั้นได้
สำแดงออกมาผ่านการดำเนินชีวิตประจำวันของพ่อแม่ และนั่นก็เป็นหลักฐานที่แสดงให้
บุตรเห็นถึงการประพฤติที่สะท้อนถึงคำพูดของพ่อแม่ การไปร่วมนมัสการที่โบสถ์ ให้เด็ก
ได้ทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงเรื่องราวในพระคัมภีร์ การได้รู้จักบุคคลสำคัญในพระคัมภีร์
การได้ท่องข้อท่องจำ การได้ไปเยี่ยมเยียนสมาชิกที่เจ็บป่วย การได้ไปนมัสการตามบ้าน
หรือกิจกรรมอื่น ๆ ในวันอาทิตย์นั้นจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนา
ความสัมพันธ์กับพระเจ้า ไม่ตกอยู่ในการทดลองของมารซาตาน และทุกคนใน
ครอบครัวได้ร่วมกิจกรรมเหล่านี้ร่วมกัน พ่อแม่ควรส่งเสริมให้บุตรของตน เป็นส่วนหนึ่ง
ในการนมัสการพระเจ้า ในชั้นเรียนรวี เช่น การร้องเพลง การพูดหนุนใจ การเดินถูง
ถวายเป็น เพื่อสร้างความมั่นใจในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การไปโบสถ์ด้วยกันทั้ง
ครอบครัวจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในครอบครัวและนำไปสู่การปลูกฝังนิสัยที่รักในการ
ไปโบสถ์ของบุตรได้

3. การอธิษฐานก่อนรับประทานอาหาร

เด็กจะรู้สึกขอบคุณพระเจ้าสำหรับอาหารที่พระองค์ทรงประทานให้ พระเจ้าทรง
สร้างเด็ก ๆ เพื่อที่เขาจะได้มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับพระองค์ ดังนั้นพ่อแม่ควรจะ
สอนบุตรของตนให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์กับพระเจ้าผ่านการอธิษฐานขอบคุณพระ
เจ้าก่อนการรับประทานอาหารเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าแขกที่ไม่ได้เป็นคริสเตียนหรือจะ
อยู่บนโต๊ะอาหารในที่สาธารณะก็ไม่ควรจะอายต่อการอธิษฐาน ซึ่งหากพ่อแม่ไม่เขินไม่
อาย เด็กก็จะทำตามพ่อแม่เช่นนั้นด้วย จนการอธิษฐานขอขอบคุณได้กลายมาเป็นนิสัย
พื้นฐานของเด็ก ทั้งยังสร้างความรู้สึกห่วงใยผู้คนที่ไม่รู้จักสรรเสริญขอขอบคุณพระเจ้า
เด็กที่ได้รับการฝึกฝนที่ดีจะเป็นพยานที่ดีต่อคนอื่นได้

4. การใช้เงิน

พ่อแม่ที่เป็นคริสเตียน สำแดงให้บุตรเห็นความเชื่อของตน ผ่านการประพฤติ ให้บุตร
ได้เข้าใจว่า ทุกสิ่งที่มีนั้นเป็นของพระเจ้า สิ่งต่าง ๆ ที่พระเจ้าทรงประทานให้นั้นก็
เพื่อที่จะให้ เราได้ถวายเกียรติแด่พระเจ้า เมื่อเด็กโตขึ้น เด็กจะเข้าใจว่า จำเป็นต้องแยก
เงินส่วนหนึ่งไว้เพื่อพันธกิจของพระเจ้า พระเจ้าทรงประสงค์ให้เรา ใช้เงินให้เกิดผล
ในทางที่ดี เพื่อเป็นที่ถวายเกียรติแด่พระองค์ เงินที่เหลือจากการถวายกลับคืนสู่พระเจ้า
แล้ว เราก็ใช้เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น สำหรับอาหารการศึกษา เครื่องนุ่งห่มและความ

จำเป็นต่าง ๆ ได้ การสอนให้เด็กรู้จักข้อพระคัมภีร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และการถวายทรัพย์ จะช่วยให้เด็กตระหนักได้ถึงหน้าที่รับผิดชอบที่พระเจ้าทรงมอบหมายให้แก่ประชากรของพระองค์ทุกคน การสนับสนุนให้เด็ก หรือบุตรของตน ได้มีโอกาสในการถวาย เช่น การถวายให้แก่ผู้ที่ขัดสนหรือเดือดร้อน ให้เด็กมีโอกาสเสียสละเพื่อคนอื่น แล้วเขาจะเข้าใจว่าการให้เป็นเหตุให้มีความสุขมากกว่าการรับ

2.5 การทำพันธกิจกับเด็กครอบครัวแตกแยก

Brian, (2017) ย้ำเตือนไว้ว่า ส่วนใหญ่เราทุกคนมักจะเคยเห็นการแยกทางกันภายในครอบครัวของสามภรรยาเกิดขึ้นในชุมชนของเรา การเกิดครอบครัวแตกแยกนั้นไม่เพียงส่งผลกระทบต่อพ่อแม่และลูกในครอบครัวนั้น ๆ แต่มันส่งผลต่อการขยายครอบครัวใหม่ของพวกเขา ส่งผลต่อคริสตจักรที่ไม่สำคัญว่าจะเป็นคริสตจักรที่เล็กหรือเป็นคริสตจักรที่ใหญ่ ส่งผลกระทบต่อทุกคนที่รับใช้ด้วยกัน เมื่อเกิดการแยกทางของครอบครัว เด็กครึ่งหนึ่งนั้นเห็นเป็นการแยกทางกันของพ่อแม่ แต่เด็กอีกครึ่งหนึ่งเห็นความล้มเหลวในการแต่งงานครั้งที่สองของพ่อหรือแม่ของตน การเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ของจำนวนครอบครัวแตกแยกนั้นเป็นสิ่งที่กระตุ้นคริสตจักรให้มีการเตรียมพร้อมในการป้องกันไม่ให้เกิดการหย่าร้างภายในคริสตจักร และเตรียมความพร้อมเป็นพิเศษสำหรับการช่วยเหลือหรืออภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกนี้ เพราะแม้เราจะทราบถึงอัตราการเพิ่มขึ้นของครอบครัวแตกแยกที่สูงขึ้น และทราบกันดีว่าเด็กได้รับผลกระทบจากการแยกทางกันของพ่อแม่ แต่เราก็มักจะไม่ได้ตระหนักและนึกถึงผลกระทบต่างๆ ที่เด็กกำลังเผชิญ และไม่ได้ตระหนักถึงแนวทางการช่วยเหลือเด็กเหล่านี้กันอย่างจริงจัง เป็นสิ่งที่เราคิดทบทวนกันว่าเราควรทำพันธกิจกับเด็กที่อยู่ตรงกลางระหว่างพ่อแม่และแม่ที่แยกทางกันนั้นได้อย่างไรกัน เราสามารถช่วยเด็กให้หลุดพ้นจากผลกระทบต่างๆ จากการแยกทางกันของพ่อแม่ได้อย่างไร แล้วแนวทางการเยียวยาที่ดีที่สุดที่เราสามารถทำได้คือสิ่งใดกัน การอภิบาลเด็กกลุ่มนี้ควรมาเป็นอันดับแรก ๆ ที่เราควรให้ความสำคัญ ในฐานะของผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณนั้นเราสามารถพูดคุยกับเด็ก ๆ เพื่อช่วยพวกเขาได้ดังนี้

1. **สื่อสารให้ตรงกับความรู้สึกของพวกเขา** คือ การช่วยให้พวกเขาเข้าใจความรู้สึกของตนเอง และสามารถสื่อสารออกมาได้ว่าเกิดอะไรขึ้น
2. **วิเคราะห์ว่าความรู้สึกของพวกเขานั้นส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของพวกเขาอย่างไร** คือ การช่วยให้พวกเขาสามารถเข้าใจในพฤติกรรมของตนเองกับความรู้สึกเล็ก ๆ ภายในของตนได้ ซึ่งจะช่วยให้ตระหนักได้ว่าพวกเขาไม่จำเป็นต้องปล่อยให้อารมณ์มาควบคุมพฤติกรรมของตน เป็นสิ่งที่จะช่วยเด็กในการป้องกันปัญหาในระยะยาวที่จะตามมาได้
3. **เห็นคุณค่าของตนเอง** คือ แทนที่จะพูดคุยกับเด็กในรายละเอียดการแยกทางของพ่อแม่ นั่นควรแทนที่ด้วยการพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของพวกเขา เช่น เกี่ยวกับ

ว่าพระเจ้าทรงเป็นผู้ใด พวกเขาเป็นใครสำหรับพระเจ้าและมีความสัมพันธ์ต่อพระองค์เช่นไร ที่สำคัญคือพวกเขาเป็นบุตรที่รักของพระเจ้า

4. **รู้ว่าพระเจ้าทรงอยู่กับพวกเขาและพระองค์ทรงเป็นผู้ที่ไว้วางใจ** คือ การทำให้พวกเขาตระหนักว่าพระเจ้าทรงมีเวลาให้พวกเขาเสมอ ทรงไว้วางใจและเชื่อในพระองค์ได้อย่างแท้จริง หลายครั้งเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกมักจะสงสัยว่าพระเจ้าทรงอยู่ด้วยจริงหรือไม่ พระเจ้าได้หันหลังให้เหมือนที่พ่อของตนทำกับตนหรือเปล่า

ดังนั้นเราจะต้องบอกกับพวกเขาว่าแม้ว่าพ่อแม่ในโลกนี้อาจได้ทำผิดพลาดครั้งใหญ่ แต่พวกเขามีพระบิดาบนสวรรค์ที่สมบูรณ์แบบซึ่งคอยอยู่เคียงข้างพวกเขาเสมอ อย่างที่พระองค์ทรงตรัสในพระธรรมฮีบรู 13:5 ไว้ว่า “เราจะไม่ละท่านหรือทอดทิ้งท่านเลย”(ฉบับมาตรฐาน) เราควรย้ำเตือนพวกเขาว่า มีพระเจ้าที่ทรงอยู่เคียงข้างเขาเสมอแม้ในช่วงเวลาที่เลวร้ายที่สุด พระองค์จะไม่ทอดทิ้งและพระองค์จะไม่ทรงหันหลังให้กับพวกเขาแทนที่จะคุยกับเด็กในรายละเอียดที่เกี่ยวกับประเด็นการแยกทางกันของพ่อแม่ และให้เรา นำทางเด็กให้เห็นถึงคุณค่าของตนเอง ที่สำคัญคือช่วยให้เด็กตระหนักได้ว่าเพียงเพราะการตัดสินใจของพ่อแม่ที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขานั้นไม่ได้หมายความว่าพระเจ้าจะล้มเหลวด้วย เพราะความเป็นมนุษย์ที่ไม่สมบูรณ์แบบและมักจะทำสิ่งผิดพลาดได้อยู่เสมอ เรื่องที่เกิดขึ้นนี้จริง ๆ แล้วมันไม่ได้เป็นความผิดของพวกเขา ไม่ใช่ความผิดของพระเจ้า และไม่ใช่ความผิดของพ่อแม่ด้วย เป้าหมายและทางออกไม่ใช่การจดจ่ออยู่ที่ความผิดนั้น แต่ประเด็นคือการต้องตระหนักว่าพระเจ้ายังคงทำงาน เยียวยา และทรงยังเดินเคียงข้างตลอดกระบวนการนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ ในบทที่ผ่านมาได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแนวทางการอภิบาลเด็กช่วงอายุ 7-12 ปี ในส่วนของบทนี้ผู้ทำวิจัยจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้ 1) กลุ่มประชากร 2) เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) อุปสรรคและข้อจำกัด

3.1 กลุ่มประชากร

ผู้ที่ให้ข้อมูลในการค้นคว้าอิสระนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จำนวน 10 คน เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากคุณสมบัติที่กำหนดตามหัวข้อต่อไป นี้ เพื่อให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ และสามารถให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจนมากที่สุด

3.1.1 เกณฑ์การคัดเลือกผู้ร่วมการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกจากผู้เหมาะสมในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องาน วิจัย และมีคุณสมบัติดังนี้

3.1.1.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานกับเด็กวัย 7-12 ที่มาจากครอบครัวแตกแยก ได้แก่ ศาสนาจารย์ นักจิตวิทยา ครูผู้สอน นักให้คำปรึกษาคริสตศาสนิกชน เจ้าหน้าที่ทำงานในมูลนิธิ เจ้าหน้าที่ทำงานในมูลนิธิ และนักสังคมสงเคราะห์ที่ทำงานกับกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป

3.1.2 เกณฑ์การคัดออกผู้เข้าร่วมการวิจัย

เมื่อเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยมาตามเกณฑ์ข้อ 3.1.1.1 แล้ว แต่ผู้เข้าร่วมวิจัยที่ถูกคัดเลือกมาไม่สามารถให้ข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

3.1.3 เกณฑ์การยุติการเข้าร่วมการวิจัย

เมื่อเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยแจ้งความประสงค์ขอยุติการเข้าร่วมการวิจัย

3.1.4 การดำเนินการหากผู้เข้าร่วมการวิจัยถอนตัวออกจากกรวิจัย

หาตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามข้อ 3.1.1.1 เข้ามาทดแทน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-deep interview) กับผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กทั้ง 10 ท่าน ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านพันธกิจเด็กชาติพันธุ์ลาหู่เป็นระยะเวลาการทำงาน 5 ปีขึ้นไป เป็นรายบุคคล (personal interview)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอายุ 30-60 ปี ที่ทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยก โดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยจะมีการเชิญชวนกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าร่วมการวิจัยผ่านการบอกกล่าวด้วยปากเปล่า หรือผ่านทางโทรศัพท์ และผ่านจดหมาย เพื่อชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัย ในประเด็นของวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับต่อการนำผลการวิจัยไปปรับใช้เป็นแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักร ปรากฏจากค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนใด ๆ ขออนุญาตในการบันทึกเสียงระหว่างการให้ข้อมูลแต่จะไม่มีเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมวิจัยใด ๆ ไม่ว่าจะทางใดก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นผู้ตัดสินใจในการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับหรือชักจูงใด ๆ และขอแจ้งความสมัครใจในการตอบรับเพื่อเข้าร่วมการวิจัยภายในหนึ่งอาทิตย์ เพื่อทำการนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับทำวิจัยต่อไป โดยใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์และจะมีการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ เป็นการวิจัยภาคสนามเชิงวิเคราะห์เนื้อหา หลังจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นำใส่รหัส จัดเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นและหาความเชื่อมโยงของข้อมูล

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ในเด็กอายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยก โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ตามวิธีการดำเนินการวิจัยตามบทที่ผ่านมา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์

จากการนิยามคำศัพท์เฉพาะในบทที่ 1 คำว่า “ครอบครัวแตกแยก” หมายถึง การเกิดภาวะความไม่สมบูรณ์ในการเป็นครอบครัว อันเกิดจากตัดสินใจแยกทางกันของผู้เป็นพ่อแม่ จนเกิดการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรม และได้ส่งผลกระทบต่อบุตรซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวให้ได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจ และคำว่า “ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็ก” หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพันธกิจเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในช่วงอายุ 7-12 ปี เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ให้คำปรึกษาคริสเตียน ศิษยาภิบาล ครูรวีวารศึกษา เจ้าหน้าที่ในมูลนิธิและหอพักคริสเตียน ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรสำหรับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มีความเป็นไปได้ในขณะนี้เท่านี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ในเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกช่วงอายุ 7-12 ปี ประกอบไปด้วย 5 หลักประการสำคัญ คือ

1. ความต้องการการอภิบาลด้านครอบครัว
2. ความต้องการการอภิบาลด้านอารมณ์
3. ความต้องการการอภิบาลด้านการเข้าสังคม
4. ความต้องการการอภิบาลด้านการศึกษา
5. ความต้องการการอภิบาลด้านจิตวิญญาณ

4.1 ความต้องการการอภิบาลด้านครอบครัว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความต้องการอภิบาลด้านครอบครัวของเด็กจากครอบครัวแตกแยก พบว่า เมื่อปัญหานั้นเกิดมาจากครอบครัว ดังนั้นครอบครัวที่มีการอภิบาลครอบครัวที่มีสภาพการแตกแยก เพื่อที่การอภิบาลนั้นจะส่งผลดีต่อเด็กผ่านทางครอบครัวของตน

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวถึง ครอบครัวแตกแยกในชาติพันธุ์ลาหู่ว่า เมื่อกกล่าวถึงการแตกแยกของครอบครัวนั้น ให้ความรู้สึกถึงความรักที่หายไปกลายเป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เห็นถึงสิ่งที่เด็กจากครอบครัวที่แตกแยกมักต้องเผชิญ คือ ความยากลำบากของเด็กในการปรับตัวเข้ากับสภาพครอบครัวในรูปแบบใหม่ที่ต่างจากเดิม ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“เมื่อพูดถึงคำว่าครอบครัวแตกแยก ก็จะนึกถึงการปราศจากความรัก เป็นคำที่ให้ความรู้สึกถึงความลำบากใจ ความอึดอัด ความทุกข์ ความเสียใจ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความแตกแยก ความแปลกแยกต่างจากผู้อื่น และเมื่อพูดถึงเด็กจากครอบครัวแตกแยก ก็ให้ความรู้สึกสงสาร นึกถึงเด็กหลายคนที่ยังรักทั้งพ่อและแม่ไปหาแม่ที่ ไปหาพ่อที่ และมีเด็กหลายคนที่ยังรักทั้งพ่อและแม่ไม่ต้อนรับให้มาอยู่ด้วย บางครั้งเด็กโดนใช้งานจากพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงหนักกว่าที่เด็กควรจะทำได้ โดนกดขี่ข่มเหง ผู้คนส่วนใหญ่ที่เป็นพ่อแม่ก็นั้นมักจะรักลูกในสายเลือดมากกว่าอยู่แล้ว และมักจะไม่ค่อยให้ความเมตตาต่อกับลูกติดจากสามีหรือภรรยาตัวเองนัก มันก็มีบ้างที่เด็กจะได้รับความรักที่ดีจากพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงแต่ก็เป็นเปอร์เซ็นต์ที่น้อย”

ในทำนองเดียวกันนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่สองได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันเกี่ยวกับปัญหาที่เด็กต้องพบเจอในครอบครัวหลังจากการแยกทางกันของพ่อแม่ ในกรณีการที่พ่อแม่มีลูกตอนไม่พร้อมและขาดความเข้าใจในการสร้างครอบครัว ทำให้ปู่ย่าตายายต้องต้องเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่และไม่สามารถให้การดูแลเลี้ยงดูเด็กได้ดีพอ ไม่สามารถให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กได้ตามที่เด็กควรจะได้รับ ทำให้เด็กต้องเจอกับการถูกล่วงละเมิดทางกายจากบุคคลคนในครอบครัว ไม่เป็นที่ยอมรับของครอบครัวใหม่ที่พ่อแม่ได้สร้างขึ้นอีกครอบครัว โดยมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มที่อาจเป็นพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง ในฐานะของคริสตจักรควรอภิบาลชุมชนผ่านการให้คำปรึกษาด้านพันธกิจครอบครัว เกี่ยวกับ

แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องในการตัดสินใจก่อนจะคบหาดูใจ ระหว่างการคบหาดูใจ ก่อนการตัดสินใจ แต่งงาน และชีวิตหลังแต่งงาน รวมไปถึงการมีลูก เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจแต่งงานและสามารถเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตสมรสได้ รวมไปถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานด้วย ตามข้อมูลของผู้ให้การสัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“ปัญหาจากครอบครัว จากการถูกละเมิดเพราะไม่มีผู้ดูแล เด็กอยู่กับปู่ย่าตายายก็ไม่สามารถดูแลได้เต็มที่อย่างทั่วถึง ควรให้ความรู้แก่พ่อแม่ แก่ผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน แก่เด็กว่าพ่อแม่ทะเลาะกันแยกทางกันแล้วนั้นจะส่งผลต่อเด็ก ปู่ย่าตายายไม่สามารถเติมเต็มให้ความรักความต้องการแก่เด็กได้มากเท่ากับเด็กอยู่กับพ่อแม่ของตน เด็กจะขาดความอบอุ่น และจะมีปัญหาในการดำเนินชีวิตในสังคม สอนกฎหมายให้แก่สมาชิก สอนกฎของการสร้างครอบครัวให้แก่สมาชิกที่พร้อมมีครอบครัว สร้างทัศนคติที่ดีต่อการสร้างครอบครัว คริสตจักรสอนให้รู้จักความสำคัญและกฎของการสร้างครอบครัว ที่เกี่ยวกับสามี ภรรยา และลูก รวมถึงให้ตระหนักถึงความสำคัญในการดูใจ ในการอธิษฐานเผื่อที่จะเจอคู่พระ-พร มีช่วงเวลาของการเรียนรู้ดูใจ การหักห้ามใจไม่ให้ทำเกินเลย ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และควรที่จะมีผู้ใหญ่ในการให้คำปรึกษาก่อนการคบกัน ช่วงคบกันแต่งงานกัน และหลังการแต่งงาน ซึ่งลาหู่ไม่มี เผชิญปัญหาไปด้วยกันทั้งสามีและภรรยา ถ้ามีเด็กและเกิดปัญหาที่พ่อแม่เลี้ยงดูไม่ไหว ปู่ย่าตายายเลี้ยงดูไม่ไหวก็ให้ส่งไปมูลนิธิ เดียวนี้ยังมีการที่เด็กถูกละเมิดทางเพศ แม่มีสามีใหม่ พ่อใหม่ละเมิดลูกติด กรณีพ่อมีภรรยาใหม่ แม่ใหม่ไม่รักลูกติด กดขี่ข่มเหง ปู่ย่าตายายบางทีตาปู่เมามากก็อาจหน้ามืดลวงละเมิดเด็กได้ เด็กบางครอบครัว เป็นพี่น้องกัน แต่คนละพ่อหมด มีลูกสามคน พ่อสามคน ปัญหาของเด็กเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องเล็กแต่เป็นเรื่องใหญ่ เป็นปัญหาใหญ่”

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา เรื่องการมีแฟน โดยการอธิษฐานและใช้เวลากับพระเจ้า เพื่อคำตอบในการพัฒนาความสัมพันธ์ในขั้นต่อไป และช่วยให้เด็กสามารถยอมรับสภาพความเป็นจริงของครอบครัวจากการตัดสินใจแยกทางของพ่อแม่ได้ ดังข้อมูลของผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านนี้ว่า

“สอนให้เด็กยอมรับความเป็นจริง ว่าตนไม่สามารถไปแก้ไขสิ่งที่พ่อแม่ตัดสินใจทำไปแล้วได้ และเนื่องจากยุคสมัยที่ต่างกัน ในสมัยของพ่อแม่เด็กนั้น เขาอาจไม่มีการศึกษาไม่รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร สอนเรื่องการคบหาดูใจกับแฟนว่าควรทำเช่นไร มีวิธีการอย่างไรบ้างพิจารณายาวนานแล้วก็ปรึกษากับพระเจ้า ก่อนจะมีแฟนเริ่มต้นที่การอธิษฐานกับพระเจ้า คบหาดูใจในฐานะเพื่อนกันให้มากพอก่อนที่ตกลงเป็นแฟน”

จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามท่านบ่งชี้ให้เห็นว่าครอบครัวส่งผลต่อเด็กในวงกว้าง ดังนั้นการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7- 12 ปี จากครอบครัวแตกแยก ไม่ว่าจะเป็นการถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือการถูกปฏิเสธจากพ่อหรือแม่ใหม่ ดังนั้นคริสตจักรควรมีการวางแผนการป้องกันการเกิดปัญหานี้ผ่านการให้คำปรึกษาแนะแนวทางให้แก่สมาชิกในคริสตจักรในเรื่องการมีแฟน จนถึงแต่งงาน และสร้างครอบครัวจนมีลูก คริสตจักรมีส่วนช่วยให้เกิดการตระหนักถึงปัญหาที่จะตามมาหากเกิดการแยกทางกัน โดยเฉพาะผลที่จะเกิดต่อเด็ก เพราะเสียงของเด็กนั้นไม่ดังพอที่จะหยุดการตัดสินใจแยกทางกันของพ่อแม่ได้ ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “เด็กบางคนรู้ว่าการแยกทางของครอบครัวเป็นสิ่งไม่ดีแต่ตนก็ไม่สามารถเข้าไปแก้ไขสิ่งใดได้ เด็กไม่มีสิทธิ์ที่จะรับได้หรือรับไม่ได้ เมื่อเรื่องมันเกิดเพราะพ่อแม่ ตนเป็นลูกจึงทำได้เพียงแค่ออมรับ”

ในอีกแนวทางการอภิบาลด้านครอบครัวของคริสตจักรต่อเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก คือ ในกรณีที่คริสตจักรไม่มีความพร้อมในการอภิบาล ไม่ว่าจะเป็นด้านทุนทรัพย์ หรือสถานที่ การส่งเด็กไปอยู่หอพัก หรือมูลนิธิ โดยคริสตจักรเป็นสื่อกลางในการติดต่อกับทางหอพัก หรือมูลนิธิ และครอบครัวของเด็กในหมู่บ้าน ทั้งนี้ทั้งนั้นการส่งเด็กไปอยู่ไกลบ้านนั้นไม่ได้ตอบโจทย์การอภิบาลต่อตัวเด็กเสมอไป ถ้าเป็นไปได้เด็กอยากอยู่บ้านกับครอบครัวมากกว่า ดังนั้นคริสตจักรลาหู่ควรเห็นความสำคัญในการอภิบาลเด็กมากขึ้น ช่วยให้เด็กได้รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักร ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้ว่า

“ถ้าคริสตจักรดูแลช่วยเหลือได้จะเป็นเรื่องที่ดีมาก แต่ส่วนใหญ่คริสตจักรมักจะแนะนำและผลักดันเด็กให้ไปอยู่ในหอพัก มูลนิธิ เนื่องจากคริสตจักรไม่พร้อมไม่ด้านงบประมาณ สถานที่ คริสตจักรสามารถเป็นตัวกลางติดต่อสื่อสารให้ระหว่างหอพักหมู่บ้าน ครอบครัวที่บ้าน ตอนเด็กกลับบ้านช่วงปิดเทอม ถ้ามีคน

ในชุมชนที่สามารถดูแลเด็กได้ก็จะดีกว่าถ้าเด็กสามารถอยู่ที่บ้านได้ ถ้าครอบครัวชุมชนมีความพร้อมก็ดีกว่าที่เด็กจะได้กลับบ้าน เพราะเด็กมีความอยากกลับบ้าน รักครอบครัว ต้องการครอบครัวอยู่แล้วในลึกๆ คริสตจักรควรส่งเสริมพันธกิจเด็กมากขึ้น สร้างความสัมพันธ์กับเด็ก สร้างความสนิทสนม ไม่ควรมีช่องว่างระหว่างวัยมากเกินไป จนเด็กรู้สึกว่าเป็นส่วนเกิน”

ทำนองเดียวกันมีผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันเรื่องการส่งเด็กไปอยู่หอพักให้เป็นแนวทางที่สองรองลงมาจากทำให้เด็กได้อยู่บ้านกับครอบครัว ในกรณีที่ครอบครัวมีความพร้อมในการเลี้ยงดูเด็ก แต่หากครอบครัวของเด็กไม่สามารถส่งเสริมเด็กได้ก็ดีกว่าที่จะให้เด็กไปอยู่หอพัก เพื่อเป็นการปกป้องเด็กจากพฤติกรรมสุ่มเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และการออกจากหมู่บ้านไปทำงานร้านคาราโอเกะ ดังข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้ว่า

“การส่งไปอยู่หอพักหรือมูลนิธินั้นอาจไม่ใช่ทางออกที่ดีร้อยเปอร์เซ็นต์ ถ้ายังมีแม่หรือพ่อหรือผู้ปกครองที่รักเด็กและพร้อมที่จะดูแลใส่ใจทั้งทางกายและใจก็ดีกว่าที่จะให้เด็กอยู่ที่บ้านกับครอบครัว แต่ถ้าไม่เป็นเช่นนั้นก็ดีกว่าที่จะส่งเด็กไปอยู่ในหอพักที่เขาสามารถสอนหรือดูแลเด็กต่อไปได้ เพราะถ้าเด็กอยู่ที่บ้านในหมู่บ้านนั้น เด็กจะมีความเสี่ยงที่จะตามเพื่อนไปในทางที่ไม่ดี เช่น เล่นยาหรือถ้าต้องการเงินก็ค้ายา เป็นเด็กส่งยา ผู้หญิงก็เข้าไปทำงานในคาราโอเกะ เมื่อเด็กโตมา เด็กจะอยากได้อยากมีเหมือนคนอื่น โดยอาจไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรผิดหรืออะไรถูก”

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวถึงประเด็นการอภิบาลด้านครอบครัวว่า คริสตจักรควรอภิบาลตามความเหมาะสมในชุมชน ผ่านการเยี่ยมเยียนหนุนใจครอบครัวที่มีการแตกแยก ทั้งต่อตัวเด็กในครอบครัวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว หรือปู่ย่าตายาย ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“คจ. อภิบาลตามความเหมาะสม ที่หมู่บ้าน ให้ความรู้ หนุนใจพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว หรือปู่ย่าตายาย หนุนใจเด็ก ผ่านการเยี่ยมเยียน”

จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการการอภิบาลด้านครอบครัว พบว่า ไม่ใช่เรื่องง่ายที่เด็กในครอบครัวแตกแยกต้องปรับตัวเข้ากับสภาพครอบครัวใหม่หลังการแยกทางกัน ของพ่อแม่ มีความเป็นไปได้น้อยที่เด็กจะได้รับความรักและการเลี้ยงดูที่ดีในครอบครัวใหม่ ดังนั้น คริสตจักรไม่ควรละเลยในการเยี่ยมเยียนหนุนใจพวกเขา ทั้งต่อตัวเด็กเองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การให้เด็กได้อยู่กับครอบครัวเป็นสิ่งที่ดีเมื่อครอบครัวของเด็กมีกำลังมากพอในการเลี้ยงดูเด็ก แต่หาก ครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่นั้นไม่ปลอดภัยต่อตัวเด็กทั้งทางกายและทางใจก็ควรที่จะส่งเด็กไปอยู่หอพัก หรือมูลนิธิเพื่อปกป้องเด็กจากความเสี่ยงต่าง ๆ ยิ่งไปกว่านั้น คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ควรจะมีการให้ คำแนะนำหรือให้การปรึกษาต่อสมาชิกในคริสตจักรเรื่องคู่พระพร ตั้งแต่การเริ่มศึกษาดูใจกันไปจนถึง การแต่งงาน ให้เกิดความตระหนักในความสำคัญของการสร้างครอบครัว และที่สำคัญคือการชี้ให้เห็น ถึงผลกระทบที่จะเกิดกับเด็กเมื่อมีการแยกทางกันในกรณีที่มีลูกด้วยกัน

4.2 ความต้องการการอภิบาลด้านอารมณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงแนวทางการอภิบาลด้านอารมณ์ของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่อายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยกนั้นพบว่า เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากถูกมองว่าการรับผิดชอบต่อการเยียวยาสภาพจิตใจนั้นเป็นเรื่องของครอบครัว ไม่ได้เกี่ยวกับชุมชนและคริสตจักร ทำให้ ความรู้สึกต่าง ๆ ของเด็กที่มีต่อครอบครัวและวิธีการจัดการกับความรู้สึกนั้น บ่อยครั้งก็กลายเป็นเรื่อง ของตัวเด็กเองที่ต้องรับผิดชอบ และสิ่งเหล่านั้นได้ส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างแตกต่างกันไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้บรรยายถึงเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยกว่าความรู้สึกของเด็กนั้นไม่ได้เป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของชุมชน เนื่องจากการเกิดขึ้นของครอบครัวแตกแยกนั้นถูก มองว่าเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นมานานแล้ว ไม่ได้เป็นเรื่องแปลกใหม่ และเมื่อมีเด็กที่ได้รับผลกระทบ จากการแตกแยกของครอบครัวนั้น ผู้ที่ต้องรับผิดชอบเด็กนอกจากพ่อแม่คือปู่ย่าตายายหรือญาติพี่น้องทางสายเลือดที่เกี่ยวข้อง ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“การเกิดขึ้นของครอบครัวแตกแยกในลาหู่มีมานานแล้ว มันไม่ใช่เรื่องใหม่ ชาวบ้านไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องแปลก ไม่มีใครมาสนใจหรือว่าเด็กรู้สึกยังไง เพราะส่วนใหญ่แล้วเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปของชุมชนลาหู่ว่าเมื่อมีเด็กถูกทิ้ง จากเหตุการณ์แยกทางกันระหว่างพ่อแม่ ก็จะเป็นหน้าที่ของญาติพี่น้องที่เกี่ยวข้อง

ชื่อนั้นแหละ โดยเฉพาะปู่ย่าหรือตายาย รองลงมา ก็จะเป็นญาติพี่น้องทางสายเลือดที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลเด็กเองไปโดยปริยาย ไม่ว่าจะยินดีหรือไม่ก็เป็นเช่นนั้นแหละ ลาหู่ก็จะยังไม่เห็นค่าของการอภิบาลเด็กกลุ่มนี้มากเท่าไร ไม่ได้สนใจความเจ็บปวดของเด็กมาก”

จากการให้คำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การอภิบาลดูแลความรู้สึกหรืออารมณ์ของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกนั้นเป็นเรื่องภายในของคนในครอบครัวและญาติพี่น้องมากกว่าเป็นเรื่องของคริสตจักรที่จะมีส่วนในการยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ ความเคยชินจากการพบเห็นการเกิดรูปแบบการแยกทางกันของครอบครัวในชุมชนชาติพันธุ์ลาหู่ที่บ่อยจนได้กลายมาเป็นเรื่องปกติ ทำให้เด็กซึ่งต้องปรับตัวและรับมือกับความรู้สึกและอารมณ์ของตนเองต่อการเปลี่ยนแปลงในครอบครัวจากเดิมที่เคยมีพ่อแม่อยู่กันพร้อมหน้ากันสู่การแยกทางกันของพ่อแม่ นั้นกลายเป็นเรื่องที่ถูกกละเลยจากชุมชนที่รวมไปถึงคริสตจักรด้วย

นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้กล่าวถึงบุคลิกของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยกไว้ว่า เด็กกลุ่มนี้มีบุคลิกลักษณะที่หลากหลาย เรียกร้องความสนใจ ก้าวร้าว เก็บตัว เงียบ ไม่ค่อยแสดงความรู้สึกออกมาอย่างที่ต้องการ และเมื่อเด็กมีพฤติกรรมเช่นนี้ทำให้ยากต่อการเข้าไปอภิบาลได้อย่างตรงตามความต้องการของเด็ก ตามอย่างที่คุณให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า

“เด็กลาหู่ครอบครัวแตกแยกมีหลายบุคลิก บางคนแสดงความก้าวร้าวออกมาอย่างชัดเจน เหมือนเรียกร้องความสนใจ ขาดความอบอุ่น มีการเก็บตัวเงียบ ไม่ค่อยอยากจะถูกคุยกับใคร ไม่อยากจะถูกสูงส่งกับใคร ความเงียบของเด็กนั้น ความเงียบประเภทนี้อันตราย เพราะเด็กมีอะไรในใจแต่ไม่ได้พูดออกมา พอเด็กไม่พูดออกมาก็ไม่สามารถที่จะช่วยได้ตรงจุด เด็กเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ไว้กับตัวเอง ซึ่งอาจส่งผลต่อตัวเด็กเอง ”

ในทำนองเดียวกันผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวถึงเด็กลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกว่าจากความรู้สึกน้อยใจในสภาพครอบครัว ทำให้แสดงพฤติกรรมต่อต้านออกมา ด้วยการที่เด็กทำตัวเกรง ปฏิเสธการเชื่อฟัง รู้สึกว่าตนนั้นทำอะไรก็ผิดไปหมด และให้ความรู้สึกว่าการแยกทางของพ่อแม่เป็นดังปัญหาที่เพิ่มเข้ามาให้ต้องรับมือ จากเดิมนั้นมีปมเรื่องการเป็นเด็กดอยที่พูดไม่ชัดอยู่แล้ว และการพูดไม่ชัดก็มักจะโดนล้อจากเพื่อนที่โรงเรียน การต้องกลายเป็นเด็กจากครอบครัวแตกแยกเพิ่มอีกเรื่อง ทำให้เด็กไม่รู้สึกถึงการมีความหมายของตนในการดำเนินชีวิต ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“เด็กที่จากครอบครัวแตกแยก เด็กจะรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ ขาดความอบอุ่น ทำตัวเกรง ค้อ ไม่เชื่อฟัง เด็กรู้สึกไม่สำคัญ รู้สึกทำอะไรก็ผิดไปหมด เป็นเด็กดอย พุดไม่ชัด เหมือนโดนซ้ำเติม ปัญหาเดิมก็มีอยู่แล้ว ปัญหาใหม่ก็เพิ่ม ทำให้รู้สึกด้อยค่ามากกว่าเดิม ไม่อยากไปโรงเรียน อยากออกมาใช้ชีวิตเองโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับครอบครัว”

ทั้งยังมีผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านได้กล่าวเสริมไว้ว่า จำนวนการแยกทางกันของสามีภรรยาในชาติพันธุ์ลาหู่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการแยกทางกันนั้นส่งผลให้เด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกมีพฤติกรรมการแสดงออกทางอาการที่เหม่อลอย มีอาการสับสนว่าตนนั้นควรจะรู้สึกอย่างไร ในบางครั้งกับเด็กบางคนอาจมีบางสิ่งบางอย่างหรือบางสถานการณ์ที่ทำให้ความรู้สึกเจ็บปวดจากการแยกทางของพ่อแม่ที่เบียดเบียนไปได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่แล้วเมื่อมีคำพูดหรือมีบางสิ่งมากระตุ้น อย่างเช่นคำสอนที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ก็จะส่งผลให้ความรู้สึกของเด็กที่ถูกเก็บซ่อนไว้นั้นถูกรื้อฟื้นขึ้นมาให้เด็กรู้สึกอีกครั้ง โดยมักจะสื่อความรู้สึกออกมาทางสีหน้า ดังข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“เด็กขาดความรักจากพ่อแม่ เด็กมีความเหม่อลอย กำลังนึกถึงเรื่องของพ่อแม่ ถึงการแยกทางของพ่อแม่ ครอบครัวแตกแยกในชุมชนสังคมลาหู่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เด็กบางคนอาจไม่รู้สึกตัว หรืออาจยังสับสนอยู่ว่าควรรู้สึกยังไง หรืออาจมีสิ่งหรือสภาพแวดล้อมที่ดึงความสนใจของเขาไว้ จนกระทั่งเด็กได้ยินเรื่องราวหรือคำบางอย่างที่แสดงถึงสภาพครอบครัวของตนเอง เด็กจะสื่อออกมาทางสีหน้าเมื่อมีคำสอนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนเอง”

จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามท่านบ่งชี้ให้เห็นว่า เด็กชาติพันธุ์ลาหู่อายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยกนั้นเลือกที่จะตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึกของตนเองผ่าน 1.) เก็บตัว เลือกที่จะเงียบและเก็บความรู้สึกไว้กับตนเองภายใน ไม่แสดงออกอย่างชัดเจนว่าตนนั้นกำลังรู้สึกอะไรอยู่ 2.) ต่อต้าน ไม่เชื่อฟัง ทำสิ่งที่ตรงข้ามกับสิ่งที่ได้รับสารมา รู้สึกว่าตนนั้นไร้ความหมาย ไม่อยากไปโรงเรียน และอยากไปใช้ชีวิตด้วยตนเองโดยไม่ขึ้นกับผู้ใด 3.) ความรู้สึกภายในถูกปิดกั้นโดยสภาพแวดล้อม และถูกกระตุ้นความรู้สึกให้แสดงออกมาผ่านสีหน้าโดยเรื่องราวที่คล้ายคลึงหรือมีความเชื่อมโยงกับชีวิตครอบครัวแตกแยกของตน

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรต่อการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยก เพื่อให้เข้าถึงตัวเด็กและเข้าถึงอารมณ์ของเด็กได้ นั่นคือ การสร้างความสัมพันธ์กับเด็กผ่านทางครอบครัวของเด็ก การช่วยให้เด็กยอมพูดถึงความรู้สึกเล็ก ๆ ของตนออกมาเป็นประจำเป็นต้องอาศัยเวลาในการสร้างความคุ้นเคยสนิทสนมกับเด็กในระดับที่เด็กรู้สึกว่าคนผู้นี้ปลอดภัยต่อความรู้สึกและเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้เสียก่อน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งได้กล่าวถึงวิธีการเข้าถึงตัวเด็กชาติพันธุ์ลาหู่อายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยกเพื่อการอภิบาลทางอารมณ์ โดยการเข้าหาทางผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็ก เพื่อสร้างความคุ้นเคย และช่วยให้เด็กไม่เกิดอาการกลัวคนแปลกหน้า ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“แนวทางการปฏิบัติ คือ สร้างความสัมพันธ์ทำความรู้จักกับบุคคลที่อยู่รอบตัวรอบข้างที่ใกล้ชิดกับเด็กก่อน เพราะเด็กจะกลัวคนแปลกหน้า สร้างความคุ้นเคยทำความรู้จักก่อน แล้วหาทางออกร่วมกันต่อไป”

ในทำนองเดียวกันนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันเกี่ยวกับการเข้าถึงอารมณ์หรือความรู้สึกของเด็กให้มีความกล้าพอที่จะสื่อสารออกมา เพื่อช่วยให้เป็นแนวทางการอภิบาลที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อตัวเด็กได้ต่อไป นั่นคือการสร้างสัมพันธ์กับเด็กผ่านการสนทนาพูดคุยจนเกิดความเชื่อใจ และผ่านการที่คริสตจักรสามารถให้เด็กได้พบกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเยียวยาสภาพจิตใจของเด็กโดยเฉพาะ ตามข้อมูลกล่าวไว้ว่า

“ในส่วนของอารมณ์นั้นจะแนะนำหรือคุยกับน้อง ๆ ตามบริบทของที่เขาได้ประสบอยู่ในช่วงเวลานั้น เปิดโอกาสให้เขามีโอกาสที่จะถามหรือสงสัย แล้วให้ทางผู้ดูแลที่อาจเป็นคริสตจักรแนะนำและหนุนใจ การมีเจ้าหน้าที่ที่ได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับด้านสังคมสงเคราะห์ จะเป็นอีกช่องทางในการแนะนำน้องหรือให้คำปรึกษาในเรื่องที่เขาไม่สะดวกที่จะปรึกษาคณะอื่นได้”

นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันถึงการที่คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่สามารถให้การอภิบาลเด็กในคริสตจักรที่มาจากครอบครัวแตกแยก คือการจัดหาหรือจัดตั้งผู้ให้คำปรึกษาที่สามารถเข้าใจและตอบสนองต่อความต้องการการเยียวยาอารมณ์และจิตใจของเด็กได้ต่อไป ดังข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“คริสตจักรควรจัดตั้งกลุ่มอภิบาลเฉพาะ ศึกษา เชิญวิทยากร พาเด็กไปพบนักจิตวิทยาเด็ก พบผู้ให้คำปรึกษาคริสเตียน เหล่านี้สามารถเป็นแนวทางได้”

จากข้อมูลของผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสามท่าน แสดงให้เห็นว่าคริสตจักรท้องถิ่นควรเข้าหาเด็กชาติพันธุ์ลาหู่อายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยกผ่านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยลบนิสมนกันผ่านทาง การเข้าหาครอบครัวข้างหรือคนใกล้ชิดของเด็ก

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงแนวทางการอภิบาลด้านอารมณ์ของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่อายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยกนั้นพบว่า เนื่องจากเด็กที่ต้องเผชิญกับการแยกทางกันของพ่อแม่ไม่ได้เป็นเรื่องใหม่สำหรับชุมชนชาติพันธุ์ลาหู่ จึงส่งผลให้ทั้งชุมชนและคริสตจักรไม่ได้ให้ความสำคัญกับความรู้สึกหรืออารมณ์ของเด็ก เพราะมองว่าเป็นเรื่องของคนที่เกี่ยวข้อง อย่างญาติพี่น้องทางสายเลือดที่ต้องรับผิดชอบและดูแลเด็กต่อไปหลังเกิดการแยกทางของพ่อแม่ เด็กตอบสนองต่อเหตุการณ์การแยกทางของพ่อแม่แตกต่างกันไป บางคนกลายเป็นเด็กเก็บตัว เลิกที่จะเก็บทุกความรู้สึกไว้กับตนเอง และบางคนก็แสดงออกโดยพฤติกรรมที่ต่อต้านการเชื่อฟัง แนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักร คือ การเข้าหาเด็กผ่านทางครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของเด็กเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งตัวเด็กเองและครอบครัวของเด็ก เป็นตั้งสะพานสู่ความรู้สึกและอารมณ์ของเด็ก เพื่อศึกษาและเข้าใจความต้องการอภิบาลด้านอารมณ์ของเด็กและไปสู่ขั้นการอภิบาลที่เหมาะสมกับตัวเด็กต่อไปได้ เช่น การให้เด็กได้พบกับจิตแพทย์เด็ก หรือผู้ให้คำปรึกษาที่จำเป็นต่อไปได้

4.3 ความต้องการการอภิบาลด้านการเข้าสังคม

จากการสัมภาษณ์พบว่า การเข้าสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการแลเห็นและให้การอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยก การแยกทางของพ่อแม่ในครอบครัวนั้นได้ส่งผลให้เด็กต้องตกอยู่ในสภาพที่เสี่ยงต่อการถูกรังแกทั้งโดยทางคำพูดและการกระทำ เมื่อเป็นเช่นนั้น การปรับตัวเข้าสู่การใช้ชีวิตในสังคมของเด็กไม่ราบรื่นและเกิดปัญหา รวมถึงผลกระทบต่อการเลือกเส้นทางชีวิตของเด็กที่นำไปสู่การหลงผิดได้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งได้กล่าวถึงการเข้าสังคมของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่อายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยกว่า เด็กจากครอบครัวพ่อแม่แยกทางนั้นมีความแตกต่างจากเด็กที่มาจากครอบครัวพ่อแม่อยู่ร่วมกัน โดยมีความอ่อนไหวง่ายต่อคำพูดและระดับน้ำเสียงพูดมากกว่าเด็กจากครอบครัวสมบูรณ์ที่มีทั้งพ่อและแม่อาศัยอยู่ร่วมกัน รวมไปถึงการขาดความมั่นใจในตนเอง มีปัญหาด้านการปรับตัว เด็กบางคนชอบอยู่คนเดียว และบางคนมีการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สุภาพต่อผู้อื่นที่เป็นเช่นนั้นเพราะเด็กเคยถูกใช้คำพูดเหล่านี้ทำร้ายมาก่อน ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้ที่ว่า

“เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาที่แตกต่างกับเด็กที่มาจากครอบครัวพร้อมหน้า มีปมด้อย หลายคนไม่มีความมั่นใจในตนเอง ชี้น้อยใจเมื่อถูกพูดด้วยน้ำเสียงที่แรง และดั่ง บางคนก้าวร้าว ปรับตัวไม่ได้ เด็กที่เคยถูกทำร้ายมาก่อนมักจะเก็บตัวหรือทำกับเด็กคนอื่นต่ออย่างที่ตนเคยโดนมา เช่น การใช้คำไม่สุภาพ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อมาได้กล่าวถึงปัญหาการเข้าสังคมของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7-12 ปีว่า กรณีเด็กจากครอบครัวแตกแยกนั้นมีอายุมากกว่าเด็กในกลุ่มก็จะได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม แต่หากเป็นเด็กที่อายุน้อยกว่าก็มักจะโดนปฏิเสธจากกลุ่มและโดนทำร้ายผ่านคำพูดที่ทำร้ายจิตใจ โดนล้อเลียนเรื่องพ่อแม่ และโดนทำร้ายร่างกายจากเด็กที่ครอบครัวพร้อมหน้า ตามคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“ถ้าเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกแต่โตกว่าในหมู่เด็กทุกคนก็มีน้ำใจ ช่วยดูแลกัน แต่ถ้าเป็นเด็กเล็กกว่าก็มักจะโดนดูถูก โดนกลุ่มไม่ยอมรับ โดนล้อว่าไม่มีพ่อไม่มีแม่ เด็กที่มาจากครอบครัวสมบูรณ์ก็มีที่ทำร้ายเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก โดนรังแกผ่านทางคำพูด โดนเพื่อนล้อว่าเธอก็คงสลิคเหมือนพ่อแม่ของเธอ มีนิสัยเหมือนแม่เธอ เพราะแม่ไปมีผู้ชายคนใหม่”

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นการปรับตัวของเด็กจากครอบครัวแตกแยกว่าเด็กรู้สึกเป็นทุกข์และอึดอัดที่ต้องเผชิญกับการเป็นลูกในครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกัน ส่งผลให้เด็กตัดสินใจตัดสินใจมีแฟนและแต่งงานเร็วกว่าเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงจากสภาพครอบครัวที่เผชิญอยู่ เมื่อไม่สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้ก็เลิกราและมีคนรักใหม่ เด็กบางคนอาจถึงขั้นตัดสินใจเลือกเส้นทางการค้าบริการทางเพศ เมื่อตั้งครรถ์และมีบุตรก็ให้ปุ๋ยตายายเลี้ยงดู แต่ก็มีเด็กบางคนที่ได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ดีเมื่อได้พบกับคนรักที่ดี ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นที่เด็กสมัยใหม่แต่งงานกันเร็วมากขึ้น เมื่อเด็กเกิดมาในสภาพครอบครัวเช่นนี้และรู้สึกอึดอัดและทุกข์ใจ เมื่อโตมาสักหน่อยเด็กก็จะหนีโดยการหาที่พึ่งโดยการมีแฟน แต่งงาน หรือแม้กระทั่งการไปขายตัว ถ้ามีลูกก็ทิ้งไว้ให้ปุ๋ยตายายเลี้ยง ถ้าไปด้วยกันไม่รอดก็เลิกกันแล้วไปมีคนใหม่เรื่อย ๆ แต่ก็มีเด็กที่สามารถเริ่มต้นชีวิตที่ดีใหม่ได้ถ้าได้พบกับคู่รักที่ดี”

จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ข้างต้นนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการเข้าสังคมของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยก ว่าแท้จริงแล้วการปรับตัวเข้าสังคมของเด็กกลุ่มนี้ไม่ได้เป็นเรื่องง่ายสำหรับพวกเขาแต่อย่างใด จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นเด็กมีความขี้น้อยใจนั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านี้ต้องการความรักความใส่ใจจากคนรอบข้าง มีปัญหาในการปรับตัว แสดงกิริยาที่ไม่ดีต่อผู้อื่นอย่างที่ตนเคยเจอมา การตัดสินใจเป็นของพ่อแม่แต่ผลนั้นตกอยู่ที่ลูก เมื่อพ่อแม่มีพฤติกรรมที่ไม่น่าเคารพ ทำให้ลูกถูกเพื่อนมองว่ามีนิสัยเหมือนกับพ่อแม่ เกิดการล้อเลียนจากกลุ่มเพื่อนและอาจรุนแรงถึงขั้นโดนรังแก ซึ่งแน่นอนว่าส่งผลต่อความรู้สึกในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างแน่นอน แรงกดดันเหล่านี้ส่งผลให้เด็กต้องการจะหนีไปจากสังคมที่ตนอาศัยอยู่เพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้ตนไม่ต้องทนทุกข์ใจจากการกระทำของเพื่อนที่มีต่อตนในทางลบ ทั้งการเพิ่มขึ้นของเด็กจากครอบครัวแตกแยกก็มีมากขึ้น นั่นเท่ากับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยกที่ต้องประสบกับปัญหาการปรับตัวเข้าสังคมก็อาจมีมากขึ้นตามด้วยเช่นกัน

ในอีกแง่มุมหนึ่ง ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงการเข้าสังคมของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7-12 ปี ว่าการปรับตัวเข้าสังคมและมุมมองต่อการใช้ชีวิตของเด็กนั้นอยู่ที่ตัวบุคคลของแต่ละคน ทั้งนี้พฤติกรรมของพ่อแม่ส่งผลต่อแนวคิดการใช้ชีวิตคู่เมื่อเด็กโตขึ้น บางคนเลียนแบบพฤติกรรมอย่างพ่อแม่เพราะเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ ในขณะที่บางคนเลือกที่จะไม่ทำตามการคบแล้วแยกทางอย่างพ่อแม่ หรือเมื่อเกิดการแยกทางก็เลือกที่จะใช้ชีวิตลำพังในการเป็นผู้ปกครองเลี้ยงเดี่ยว เพราะไม่อยากให้ลูกของตนต้องตกอยู่ในสถานะเดียวกับตน ตามการให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“อยู่ที่ตัวบุคคลของเด็กคนนั้นว่ามีมุมมองทัศนคติเช่นไร บางคนอาจทำตามพ่อแม่ด้วยความไม่รู้ แต่บางคนอาจไม่ทำตามเพราะไม่อยากให้ลูกของตนต้องมาอยู่ในสภาพเดียวกับตน สถานะเดียว ความรู้สึกเดียวกับตน บางคนเมื่อโตมาและต้องแยกทางกับสามีนั้นแม่สามีจะมีไหมแต่ตนจะไม่มีเพราะเห็นแก่ลูก แม่ต้องทุกข์ยากลำบากทั้งกายใจก็สู้เพื่อลูก”

ในทำนองเดียวกัน ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นมุมมองการใช้ชีวิตในสังคมของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวพ่อแม่แยกทางกันว่า เด็กบางคนสามารถที่จะยอมรับได้ว่าตนนั้นมาจากครอบครัวแตกแยก เนื่องจากมองเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน เพราะไม่ใช่เพียงแค่ว่าครอบครัวของตนเท่านั้นแต่เกิดกับครอบครัวของเพื่อนด้วยเช่นกัน คือทั้งตนเองและเพื่อนนั้นต่างก็มาจากครอบครัวแตกแยก ตามข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“เด็กบางคนบอกว่าไม่เป็นไร เพราะใครใครก็เป็น เพื่อนของตนก็เป็น ยอมรับได้เมื่อเห็นเพื่อนก็เป็น หรืออยู่ในสังคมที่เด็กและเพื่อนมาจากครอบครัวแตกแยกเหมือนกัน จึงรับได้และรู้สึกปกติ เมื่ออยู่ในหอพัก หอพักมักจะมีเพื่อนที่เป็นแบบเดียวกัน จึงทำให้ตนรู้สึกไม่แตกต่างแปลกแยก”

จากการให้ข้อมูลของผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองท่านนี้ แสดงให้เห็นว่ามุมมองต่อการดำเนินชีวิตนั้นสามารถกำหนดเส้นทางชีวิตของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยกได้ การต้องเป็นลูกที่ต้องเผชิญกับการแยกทางของพ่อแม่อาจสร้างความเจ็บปวดให้กับเด็กจนเมื่อตนมีครอบครัว ส่งผลให้ไม่อยากที่จะส่งต่อความรู้สึกเช่นนั้นไปสู่ลูกของตน ทั้งสภาพแวดล้อมที่เด็กอยู่ก็มีผลต่อการยอมรับความจริงในสภาพครอบครัวของตนได้ เช่น การได้อยู่ร่วมกับเพื่อนที่มาจากครอบครัวพ่อแม่แยกทางเหมือนกัน เนื่องจากให้ความรู้สึกว่าคุณนั้นไม่ใช่ผู้เดียวที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก แต่เพื่อนๆของตนก็อยู่ในสถานะครอบครัวเดียวกับตน ไม่ได้เป็นคนที่แตกต่างกันและแปลกแยกจากกลุ่มเพื่อน

ในส่วนของคริสตจักรกับแนวทางการอภิบาลการเข้าสังคมสำหรับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยกวัย 7-12 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้เสนอว่า ทางคริสตจักรควรที่จะหาแนวทางร่วมกันกับครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อสังเกตและศึกษาพฤติกรรมของเด็กร่วมกัน เพราะเด็กมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาทั้งที่ดีและไม่ดี ทั้งการเข้าหาเด็กเพื่อให้การอภิบาลนั้นจำต้องอาศัยความสนิทและคุ้นเคยกับเด็กก่อน ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“เด็กทำตามใจตนเอง ทำอย่างที่ยากทำ ไปตามสภาพแวดล้อมของเขา มีที่ตื้นเขินและแย่ง เด็กมีพฤติกรรมต่อต้านพ่อแม่หรือแม่เลี้ยง คริสตจักรต้องคุยกับพ่อแม่ให้เข้าใจ ปรึกษากันให้เข้าใจ สังเกตดูพฤติกรรมของเด็กว่าเป็นยังไง มีความผิดปกติยังไง เด็กมักจะเปิดใจกับผู้สนิทด้วย ถ้าผู้ที่ไม่สนิทไปบอกไปเตือนก็จะไม่ฟังไม่สนใจ ถ้าจะดูแลเตือนเด็กต้องเป็นผู้ที่เด็กสนิทด้วย รู้จักกันพอสมควรแล้ว”

ในทำนองเดียวกันนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านได้กล่าวเสริมถึงประเด็นแนวทางการอภิบาลการเข้าสังคมในเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกวัย 7-12 ปี สำหรับคริสตจักรนั้นควรเริ่มจากชั้นเรียนรวีวารศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์และศึกษาดูพฤติกรรมของเด็กว่ามีปฏิกิริยาในการเข้าสังคมกับเพื่อนอย่างไร ดังข้อมูลของผู้ให้การสัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“เริ่มผ่านทางกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ในชั้นเรียนรวี เด็กจะชอบกิจกรรมมาก สร้างความคุ้นเคย สร้างสัมพันธ์ สร้างความไว้วางใจ รับฟังปัญหา สังเกต พฤติกรรม ดูว่าเข้ากับเพื่อนได้ไหม มีมุมมองต่อชีวิตยังไง เริ่มจากตรงนี้”

ในแง่มุมมองเดียวกันนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวเพิ่มเติมในเรื่องการหาแนวทางการอภิบาลที่เป็นประโยชน์ผ่านทางชั้นเรียนรวีว่า ความเอาใจใส่จากครูวีประจำชั้นในการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมการเข้ากับเพื่อน ว่าพบเจอปัญหาอย่างไรบ้างนั้นเป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อเด็กผ่านการนำเข้าไปประชุมรวมเพื่อหาทางออกที่เป็นไปได้และดีต่อเด็กร่วมกันได้ต่อไป ซึ่งการประกบรายคนระหว่างเด็กกับครูจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจระหว่างกันได้ ครูวีสื่อสารกับเด็กได้ว่าครูอยู่เคียงข้างและพร้อมที่จะรับฟังในปัญหาทุกด้านที่เด็กกำลังเผชิญ เพื่อที่ครูจะสามารถเป็นอีกแรงสนับสนุนหนึ่งผ่านการอธิษฐานเผื่อ ทั้งนี้ก็มีข้อควรระวังของครูวีด้วยที่จะรู้จักการมีขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างตนกับเด็ก ในการไม่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณครูเป็นสมาชิกอีกคนหนึ่งในครอบครัวของเด็ก แต่ครูเป็นผู้รับฟังในความทุกข์ใจของเด็ก เป็นกำลังใจ และเป็นผู้ที่อธิษฐานเผื่ออีกแรงหนึ่งตามคำให้การสัมภาษณ์ท่านนี้ที่ว่า

“ครูวีประกบเด็กตัวต่อตัว สังเกตเฝ้าดูพฤติกรรมของเด็กว่ามีความผิดปกติในการอยู่ร่วมกับเด็กคนอื่นอย่างไรไหม สร้างสัมพันธ์กับเด็กเพื่อให้เกิดความสนิทและนำมาซึ่งการสามารถคุยกันได้ถึงเรื่อง/ปัญหาที่ลึกซึ้ง เข้าหาเป็นรายบุคคล ถ้าเจอเด็กแบบนี้ครูวีจะปรึกษากันเพื่อหาทางช่วยเหลือ ดูว่าเด็กต้องการความช่วยเหลือด้านใดบ้าง เพื่อนำเข้าไปประชุมเพื่อหาทางออกร่วมกันที่ดีที่สุด บอกเด็กให้รู้ว่าสามารถที่จะทักหาครูได้ทุกเมื่อที่ต้องการจะพูดคุยหรือเจอปัญหาใดๆ แต่ครูจะไม่เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นเหมือนสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวเด็ก แต่เป็นผู้ที่อยู่เคียงข้าง อธิษฐานเผื่อ และสนับสนุนเขา”

จากการให้คำสัมภาษณ์ของทั้งสามท่านนี้ ได้เปิดแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรโดยสามารถเริ่มได้จากการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความคุ้นเคยและสนิทสนมกับเด็ก ผ่านทางครอบครัวของเด็กที่อาศัยอยู่ด้วยในขณะนั้นและผ่านทางชั้นเรียนรวีว่าการศึกษา เพื่อเป็นประตูเข้าสู่มุมมองของเด็กต่อการแยกทางของพ่อแม่ เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางส่งเสริมให้เด็กสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นหรือใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

จากข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่ให้การสัมภาษณ์และได้ให้ข้อมูลในแนวทางการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ด้านการเข้าสังคมช่วงอายุ 7-12 ปี ที่มาจากครอบครัวแตกแยกที่เป็นประโยชน์สำหรับคริสตจักร โดยได้ย้ำเตือนให้เห็นว่าการแยกทางของพ่อแม่ได้สร้างบุคลิกที่ขัดต่อพื้นฐานความรักตามวัยของเด็กที่ควรจะเป็น ทำให้เกิดอุปสรรคในการเข้าสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้ทั้งนั้นเด็กแต่ละคนมีมุมมองต่อการแยกทางของพ่อแม่ที่แตกต่างกันไป มีทั้งเด็กที่คิดลบและเด็กที่คิดบวก และการจะเข้าถึงมุมมองของเด็กได้นั้นจำเป็นต้องผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก เด็กไม่ต้องการที่จะเป็นผู้แปลกแยก แต่ต้องการเป็นที่ยอมรับในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นการจะช่วยแก้ปัญหาการเข้าสังคมของเด็กได้นั้นควรเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์กับเด็กผ่านครอบครัวของเด็ก และในชั้นเรียนรวีวารศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่สามารถศึกษาพฤติกรรมและหาแนวทางการอภิบาลที่เหมาะสมต่อเด็กแต่ละคนได้อย่างเกิดประโยชน์ต่อไป

4.4 ความต้องการอภิบาลด้านการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ประเด็นเรื่อง แนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรด้านการศึกษาสำหรับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยก อายุ 7-12 ปี พบว่าคริสตจักรกับการอภิบาลเด็กในชุมชนของตนเองนั้นยังมีจุดอ่อนหลายอย่าง ทั้งคริสตจักรเองที่มองว่าไม่มีความพร้อมในด้านทุนทรัพย์และสถานที่ในการรองรับเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาเด็กกลุ่มนี้ เมื่อเป็นเช่นนี้ทางออกในการอภิบาลของคริสตจักร คือ การส่งเด็กไปอยู่หอพักหรือมูลนิธิที่สามารถรองรับพวกเขาให้ได้รับการศึกษาได้ แต่ก่อนจะส่งเด็กไปอยู่หอพักนั้นคริสตจักรควรที่จะพิจารณาถึงความสมัครใจทั้งของเด็กและครอบครัวของเด็กเสียก่อน และหลังจากส่งเด็กไปอยู่หอพักหรือมูลนิธิแล้วคริสตจักรก็ควรที่จะติดตามความเป็นอยู่ของเด็ก และติดต่อสื่อสารกับเด็กเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นต่อกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งได้ให้ข้อมูลถึงการที่คริสตจักรในชาติพันธุ์ลาหู่ไม่ได้มีการรองรับการอภิบาลหรือสนับสนุนเด็กจากครอบครัวแตกแยก ทั้งด้านสถานที่สำหรับรองรับเด็กกลุ่มนี้ให้มาพักอาศัย และด้านทุนทรัพย์ในการสนับสนุน ดังคำกล่าวที่ว่า

“โบสถ์ไม่มีกำลังในการอภิบาลเด็กกลุ่มนี้ ทั้งด้านการเงิน และสถานที่ของโบสถ์ที่ไม่ได้มีพื้นที่ให้เด็กผู้ประสบกับปัญหานี้ได้มาพักอาศัยอยู่ได้ พื้นที่โบสถ์มีความจำกัด”

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้ให้ความเห็นว่าการส่งเด็กไปอยู่มูลนิธินั้นเป็นเหมือนการส่งต่อความรับผิดชอบของคริสตจักรไปให้ทางมูลนิธิเป็นผู้รับผิดชอบแทน การให้เด็กไปอยู่มูลนิธินั้นควรเป็นความสมัครใจของผู้ปกครองเด็กที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กอยู่ในขณะนั้น คริสตจักรควรที่จะไปเยี่ยมเยียนเพื่อให้การหนุนใจทั้งเด็กและครอบครัว โดยเฉพาะสำหรับครอบครัวในเรื่องการเลี้ยงดูเด็กไม่ให้หลงหายไปทางขอบธรรม และคริสตจักรควรหารือกับครอบครัวของเด็กเรื่องการศึกษา ว่าควรหาทางออกอย่างไรร่วมกันที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กด้านการได้ได้รับการศึกษาอย่างที่ควร ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ปิดความรับผิดชอบไปให้มูลนิธิ ให้หอพัก ยังไงก็ต้องดูความสมัครใจของผู้ปกครองด้วยว่าเต็มใจให้ไปหอพักไหม ถ้าไปก็ให้ไปถ้าไม่ไปก็อภิบาลที่คริสตจักร คริสตจักรน่าจะไปเยี่ยมบ้าน หนุนใจ ให้คำแนะนำผู้ปกครองของเด็ก ถ้าไม่ยอมให้เด็กหลงทาง เดินผิดทางก็ต้องคุยกับพ่อแม่ อยากให้เรียนหนังสือไหม มีกำลังส่งไหม ถ้าไม่มีกำลังก็จะหาหาที่ไปให้ บางทีพอมีสามีภรรยาใหม่ก็ลืมสนใจลูก”

ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวถึงประเด็นเดียวกันไว้ว่า การแนะนำและส่งเด็กไปอยู่หอพักนั้น ควรพิจารณาตามแรงกำลังส่งเสียว่าทางครอบครัวของเด็กนั้นมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด เด็กควรได้อยู่บ้านกับครอบครัวและศึกษาเล่าเรียนไปในเวลาเดียวกัน ในกรณีที่ครอบครัวสามารถให้การสนับสนุนได้ ทั้งนี้มีทางเลือกให้เด็กสามารถที่จะไปอยู่หอพักได้ในกรณีที่ครอบครัวไม่สามารถส่งเสียหรือสนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษาได้ ตามคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ดูตามความเหมาะสมว่าพื้นฐานครอบครัวเป็นเช่นไร ถ้าครอบครัวสามารถเลี้ยงดูเด็กได้ ส่งเรียนได้ก็ให้อยู่กับครอบครัว ถ้าลำบากมากก็ส่งไปอยู่หอพัก”

นอกจากนั้น ยังมีผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งที่กล่าวถึงประเด็นที่เสริมกันเกี่ยวกับการให้เด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกไปอยู่ในหอพักว่า ควรพิจารณาตามพื้นฐานครอบครัวของเด็ก สามารถพาเด็กไปอยู่มูลนิธิได้ในกรณีที่ครอบครัวไม่สามารถส่งเสียเด็กให้ได้เรียนหนังสือ แต่ถ้าครอบครัวมีกำลังมากพอที่เด็กจะได้อยู่กับครอบครัวแล้วเรียน รวมไปถึงการให้คำแนะนำหรือการอภิบาลที่เป็นประโยชน์จากผู้ใกล้ชิดที่รวมถึงถึงคริสตจักรต่อเด็กก่อนที่จะนำเด็กไปฝากมูลนิธิหรือหอพักนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ตามคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ในหมู่บ้านเด็กจะอยู่กับคนแก่ปู่ย่าตายาย พวกท่านก็ดูแลไม่ไหว มีปัญหาทางสุขภาพ ทางการเงิน เด็กไม่ได้รับการศึกษา จึงถูกส่งมาที่มูลนิธิ แต่ถ้าที่บ้านมีฐานะที่พร้อมก็จะดีกว่าถ้าให้อยู่ที่บ้าน คนที่ช่วยเด็กได้ คือคนที่อยู่ใกล้กับเด็ก พ่อแม่พี่น้อง ศิษยาภิบาลในหมู่บ้าน ก่อนที่จะมาอยู่ในมูลนิธิ ถ้าไม่มีผู้ดูแลให้คำแนะนำที่ดีพอเด็กเสี่ยงที่จะกลายเป็นเด็กมีปัญหา”

จากข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญทั้งสี่ท่านนี้ได้บ่งชี้ให้เห็นว่าเนื่องจากคริสตจักรไม่ได้มีการรองรับการอภิบาลด้านการศึกษาของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยก ดังนั้นจึงอภิบาลโดยการส่งเด็กไปอยู่หอพักหรือมูลนิธิเพื่อรับการศึกษา ทั้งนี้ก่อนจะให้เด็กไปอยู่หอพักหรือมูลนิธินั้นทางคริสตจักรควรทำการพิจารณาพื้นฐานของครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่ว่าประสงค์ให้เด็กไปหรือไม่ ครอบครัวสามารถส่งเสริมการศึกษาของเด็กได้หรือไม่ รวมถึงการอภิบาลสภาพจิตใจเด็กก่อนจะส่งเด็กไปศึกษาไกลจากบ้าน

ในประเด็นใกล้เคียงกันนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า คริสตจักรควรมีการติดตามสารทุกข์สุกดิบของเด็กหลังจากที่เด็กไปอยู่หอพักแล้ว โดยเฉพาะเด็กในครอบครัวพ่อแม่แยกทางที่บุคคลในครอบครัวไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก ผ่านการโทรไปพูดคุยผ่านหอพักที่เด็กได้ไปอาศัยอยู่เพื่อไม่ให้เด็กน้อยเนื้อต่ำใจเมื่อเพื่อนมีพ่อแม่โทรมาหาแต่ตนไม่มี ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“ส่งไปหอ พ่อแม่ไม่โทรหา รู้สึกเปรียบเทียบกับคนที่พ่อแม่โทรหา คริสตจักรควรโทรหา ติดตาม ถามไถ่เด็กว่าการไปอยู่หอเป็นยังไงบ้าง”

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนได้กล่าวคำแนะนำถึงคริสตจักรในเรื่องเดียวกันว่า เป็นการดีที่ผู้นำคริสตจักรอภิบาลเด็กผ่านการให้ความใส่ใจต่อความจำเป็นของเด็กในการได้รับการศึกษา ใช้พระคำของพระเจ้ากลั่นกรองเป็นคำพูดในการเยียวยาสภาพจิตใจของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัวแตกแยก ดังความเห็นของผู้ให้การสัมภาษณ์ที่ว่า

“ผู้ที่เป็นผู้นำคริสตจักร กรรมการ ช่วยเหลือตามความต้องการความจำเป็นของเด็ก ติดตามเด็ก ให้การช่วยเหลือในด้านการศึกษา พุดหนุนใจ ชักจูงไม่ให้หายไปจากทางโบสถ์ สอนพระคำของพระเจ้า ให้คำแนะนำ ชี้นำให้ได้ไปอยู่บ้านเด็กยากไร้ สนับสนุนการศึกษา ติดต่อผู้ที่สามารถช่วยเหลือได้”

ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวคำแนะนำเพิ่มเติมต่อคริสตจักรในการให้คริสตจักรทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างเด็กกับครอบครัวของเด็กและระหว่างหอพักที่เด็กไปอยู่ เพื่อจะได้ไปโรงเรียนนั้นว่าทางคริสตจักรควรมีกลุ่มอภิบาลโดยเฉพาะในการติดตามครอบครัวของเด็กจากครอบครัวแตกแยกว่า ครอบครัวของเด็กนั้นมีความปลอดภัยสำหรับเด็กหรือมีความเสี่ยงต่อเด็กที่จะได้รับอันตรายทั้งทางกายและใจหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าเด็กสามารถกลับมาอยู่กับครอบครัวได้หรือไม่ หลังกลับจากการไปอยู่มูลนิธิ ดังความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“คริสตจักรน่าจะสร้างจิตอาสาในการเข้าหาชุมชนให้ความรู้ ไปดูให้แน่ใจว่าครอบครัวของเด็กที่ไปอยู่มูลนิธิหอพักนั้นสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวได้ไหม สภาพแวดล้อมในครอบครัวเอื้ออำนวยต่อเด็กไหม หรือเสี่ยงต่อเด็ก ครอบครัวมีการยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดไหม อันตรายต่อเด็กไหม สร้างความสัมพันธ์ คุยกั้นกับครอบครัวเด็กและเด็ก”

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้แบ่งปันถึงแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรเพิ่มเติมว่า ก่อนที่จะเริ่มทำพันธกิจการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกในชาติพันธุ์ลาหู่ซึ่งเป็นชุมชนของคริสตจักรเองเริ่มแรกจำเป็นต้องสร้างจากความสัมพันธ์ระหว่างคริสตจักรกับเด็กในครอบครัวแตกแยก เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน และเนื่องจากคริสตจักรไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการอภิบาลเด็กกลุ่มนี้ได้ด้วยกำลังของตน ดังนั้นจึงควรหาแนวทางการอภิบาลที่เป็นไปได้จากหลากหลายหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมกับเด็กและเป็นไปได้มากที่สุดในการอภิบาล คริสตจักรควรเริ่มต้นจากการเป็นฝ่ายที่เริ่มลงมือทำสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นในคริสตจักรของตน ตามคำกล่าวแนะนำของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า

“ให้นึกถึงว่าก่อนที่จะเราจะตอบสนองต่อพันธกิจนั้นเราจะมีอะไรที่เราเชื่อมกับกลุ่มนี้ได้ก่อน แล้วสร้างความเข้าใจ แม้กระทั่งการที่ไปถามผู้เชี่ยวชาญก็เป็นเหมือนการสร้างความเข้าใจว่าสถานการณ์เป็นยังไง เกิดความเข้าใจในหลาย ๆ ส่วน ถ้าอย่างนั้นแล้วเราจะมีแนวทางตอบสนองอะไรได้บ้างในคริสตจักร หาทางเชื่อมหน่วยงานองค์กรจากหลายมุมจากหลายทางช่วยเหลือจากหลายวิชาชีพจากคริสตจักร ให้การช่วยเหลือส่วนหนึ่งแต่ว่าคริสตจักรอาจโอ้อุ้มเรื่องนี้ได้ไม่ทั้งหมด มีองค์กรหรือภาคส่วนไหนที่เข้ามาช่วย ที่ทำให้คริสตจักรสามารถทำในส่วนของคริสตจักรได้และองค์กรสามารถทำในความถนัดของเขาด้วย อาจเป็นการตอบสนองที่ดี”

จากข้อมูลของผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองคน ได้แสดงให้เห็นแนวทางการอภิบาลด้านการศึกษาสำหรับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกในวัย 7-12 ปีว่า คริสตจักรควรเริ่มจากการเข้าไปใช้เวลากับเด็ก ทำหน้าที่เสมือนเป็นครอบครัวอีกครอบครัวหนึ่งให้แก่เด็ก(ครอบครัวในพระคริสต์) เพราะเพียงแค่ว่าเด็กได้รับการศึกษาที่ดึ้นไม่เพียงพอต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของเด็ก ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่ว่า “การศึกษาช่วยให้เด็กมีชีวิตที่ดีได้ แต่ถึงแม้จะให้คำแนะนำการศึกษาที่ดีกับเด็ก แต่ก็มีโอกาสที่เด็กจะตามเพื่อนที่โรงเรียนและเลียนแบบพฤติกรรม มีแฟน ท้อง ไม่อยากเรียนต่อ ออกจากหอพัก มูลนิธิไป และทางมูลนิธิไม่ค่อยได้ติดตามต่อกับเด็กที่มีครอบครัวไปแล้ว แต่ก็ มีบ้างที่เด็กบางคนจะกลับมา” ดังนั้นการอยู่เคียงข้างเด็กและหนุนใจเด็กในฐานะคริสตจักรที่ ดำเนินการร่วมกับครอบครัวและมูลนิธิที่เด็กไปอยู่นั้นจำเป็นอย่างยิ่ง หาแนวทางที่เด็กจะได้รับ การศึกษาที่เหมาะสมกับเด็ก เมื่อคริสตจักรไม่มีกำลังมากพอในการทำพันธกิจกับเด็กในครอบครัว แตกแยกในด้านการให้การศึกษา ดังนั้นทางคริสตจักรควรดิ้นรนผ่านการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงาน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางร่วมกันต่อไปทั้งคริสตจักร ตัวเด็ก ครอบครัวของเด็ก และหน่วยงาน หรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกัน

4.5 ความต้องการการอภิบาลด้านจิตวิญญาณ

จากการสัมภาษณ์พบว่าในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ นั้นยังไม่แลเห็นความสำคัญของการ อภิบาลด้านจิตวิญญาณต่อเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกเท่าใดนัก คริสตจักรจำต้องได้รับการ สนับสนุนส่งเสริมผ่านทาง การพูดถึงเรื่องการอภิบาลด้านจิตวิญญาณและด้านอื่น ๆ ของเด็กชาติพันธุ์ ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกซ้ำๆ จากสมาชิกคริสตจักร เพื่อให้คริสตจักรตระหนักรู้และ ดำเนินการหาแนวทางการอภิบาลที่เหมาะสมต่อเด็กกลุ่มนี้ต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์คนแรกได้กล่าวถึงคริสตจักรกับการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในครอบครัว แตกแยกว่า พันธกิจนี้ยังไม่ได้ถูกยกขึ้นมาเป็นหนึ่งในพันธกิจของคริสตจักร เนื่องจากส่วนมากแล้ว โดยทั่วไปนั้นคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ มักจะเน้นการทำพันธกิจการนมัสการและพันธกิจการประกาศ เป็นหลัก คริสตจักรยังมีความจำกัดในด้านต่าง ๆ อีกมากที่เป็นอุปสรรคต่อการให้เกิดพันธกิจการ อภิบาลเด็กในคริสตจักร ดังนั้นเมื่อมีหอพักที่สามารถให้การอภิบาลเด็กเหล่านี้ได้ดีมากว่า ทาง คริสตจักรจึงเลือกที่จะให้เด็กจากครอบครัวแตกแยกไปอยู่กับทางหอพักเพื่อรับการอภิบาล ดังคำ กล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้ว่า

“ส่วนมากแล้วตามคริสตจักรลาหูนั่นไม่มีพันธกิจการอภิบาลเด็กกลุ่มนี้ ส่วนมากจะเน้นพันธกิจประกาศกับพันธกิจการนมัสการ ผู้นำคริสตจักร ศิษยาภิบาล คณะกรรมการ ธรรมกิจ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เท่าที่ควร ระบบการบริหารคริสตจักรยังมีจุดอ่อนเยอะ ศิษยาภิบาลลาในคริสตจักรหลายแห่ง ไม่ได้จบจากพระคริสต์ธรรมหรือสถาบันการศึกษา อาจผ่านจากการอบรมระยะสั้นเท่านั้น(3เดือน 6เดือน) บางคริสตจักรถ้าอ่านออกเขียนได้ภาษาลาหูก็สามารถเป็นศิษยาภิบาลได้ ศิษยาภิบาลไม่มีวาระการทำงาน จากความจำกัดด้านต่าง ๆ ของคริสตจักรลาหูนั่นการส่งเด็กไปหอพักจึงเป็นทางออกที่ดีต่อเด็กมากกว่า”

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันเกี่ยวกับการที่คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้น เพื่อให้มองเห็นความจำเป็นในการยื่นมือเข้าไปอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยก ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้ที่ได้กล่าวว่า

“คริสตจักรลาหู่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับพันธกิจการอภิบาลเด็กมากพอในปัจจุบัน ปัญหาต่าง ๆ ที่เด็กในคริสตจักรเผชิญนั้นไม่ได้อยู่ในพันธกิจหนึ่งของคริสตจักรที่ยกมาคำนึงและหาทางแก้ไข การทำให้คริสตจักรตระหนักและเห็นความสำคัญของการอภิบาลเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกนั้นจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้น”

นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันว่า คริสตจักรควรแลเห็นความจำเป็นในการอภิบาลเด็กในครอบครัวแตกแยก และเด็กที่ต้องการการอภิบาลในด้านอื่น ๆ ให้ค่าต่อการอภิบาลเด็กให้อยู่ในทางขององค์พระผู้เป็นเจ้า เพื่อเด็กจะไม่หลงหายไปและเป็นกำลังในการขับเคลื่อนคริสตจักรต่อไปในอนาคต ดังข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“อย่างแรกเลยคือคริสตจักรควรตระหนักในการให้ความสำคัญต่อการอภิบาลเด็กมากขึ้น เมื่อคริสตจักรมักจะพูดว่าเด็กในวันนี้คืออนาคตของคริสตจักรในวันหน้า ก็ควรสนับสนุน เลี้ยงดูฟูมฟักเด็ก ๆ ในคริสตจักรในเติบโตอยู่ในทางของพระเจ้าและพร้อมที่จะรับช่วงต่อในการนำคริสตจักรให้ก้าวเดินต่อไปได้ในอนาคต”

ทั้งนี้ ยังมีผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นเรื่องการสนับสนุนให้คริสตจักรได้เห็นถึงความจำเป็นในการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ช่วงอายุ 7-12 ปี จากครอบครัวแตกแยก ผ่านการถูกพูดถึงเรื่องนี้อย่างแพร่หลายในชุมชน ให้การพูดคุยถึงและสถานการณ์ครอบครัวแตกแยกในชุมชนที่เพิ่มมากขึ้นช่วยต่อยอดให้คริสตจักรเห็นถึงความสำคัญในการริเริ่มพันธกิจการอภิบาลนี้ เพราะด้วยในธรรมชาติของความเป็นวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ลาหู่ที่นั้นอาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับเด็กเท่ากับผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้คริสตจักรเข้าใจว่าเด็กนั้นมีความสำคัญไม่ต่างจากผู้ใหญ่ โดยการตระหนักว่าเด็กในวัย 7-12 ปีนี้มีความสามารถในการทำอะไรได้บ้างด้วยตนเอง และคริสตจักรสามารถเข้าไปมีส่วนได้อย่างไรบ้าง มีความต้องการด้านไหนเป็นพิเศษ มีความละเอียดอ่อนในเรื่องใดบ้าง และมีสิ่งใดบ้างที่เด็กจำเป็นต้องอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตที่ขาดไปแล้วส่งผลเสียต่อเด็กไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอย่างแน่นอน คริสตจักรสามารถที่จะสร้างกลุ่มอภิบาลเด็กขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการการอภิบาลของเด็กในชุมชน เพราะแม้ว่า ณ ตอนนี้อภิบาลลาหู่อาจมองว่าตนไม่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ จึงไม่สามารถทำการอภิบาลได้ด้วยตนเอง และอาจส่งเด็กไปหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านก็ตาม แต่สุดท้ายแล้วผู้ที่มิชอบบพาทและมีอิทธิพลในการอภิบาลเด็กมากที่สุดก็คือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กอย่าง คริสตจักร สมาชิกในครอบครัวของเด็ก และเพื่อนที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้ว่า

“เมื่อพูดถึงความสำคัญของคนกลุ่มเฉพาะ เมื่อเราค่อย ๆ พูดถึงมันมากขึ้น ค่อย ๆ สร้างความตระหนักมากขึ้น บวกกับประสบการณ์ที่คนกำลังมีในเวลาของมันมันก็อาจเกิดขึ้นได้พันธกิจแบบนี้ การให้การสนับสนุน เพราะว่าจริง ๆ ในเรื่องของเด็กที่มาจากรอบครัวพ่อแม่แยกทางกันมีเยอะมากขึ้น เยอะมากในสังคม ถ้าเราสามารถเพิ่มความตระหนักรู้คน ให้คนเริ่มพูดถึงมัน พอคนเริ่มพูดมันมากขึ้นคนก็จะเริ่มได้ยินมันมากขึ้น คนก็จะเริ่มเห็นความสำคัญมากขึ้น ให้คริสตจักรตระหนักรู้มากขึ้นว่าเด็กก็มีความสำคัญไม่แพ้กับผู้ใหญ่ และจริง ๆ แล้วประเด็นปัญหาอาจไม่ได้อยู่แค่ว่าเขาแบบมองไม่เห็นความสำคัญของกลุ่มเด็กมีความท้าทายในครอบครัว แต่ว่าโดยทั่วไป แล้วมันเป็นวัฒนธรรมที่อาจไม่ได้ให้คุณค่ากับเด็กมันก็เลยทำให้มองไม่เห็นว่าการกลุ่มเด็กกลุ่มนี้มีความต้องการอะไร เราก็อาจคิดถึงที่ว่าเด็กในช่วงอายุนี้ว่าหน้าที่บพาทของเขาน่าจะทำอะไรสำเร็จและก็จากมุมมองของคริสตจักรสามารถให้อะไรได้บ้าง แล้วก็ถ้าขาดไปอาจเกิดอันตรายอะไร มีความต้องการด้านไหนเป็นพิเศษ มีความเปราะบาง

ด้านไหนเป็นพิเศษ สำหรับคริสตจักรนั้นการตระหนักถึงการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มาจากครอบครัวพ่อแม่แยกทางกัน การตระหนักถึงความสำคัญก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับคริสตจักรที่ต้องการ ถ้าเราสามารถช่วยส่งเสริมให้คริสตจักรเห็นความสำคัญมากขึ้น จากจุดที่เริ่มมีความตระหนัก ถ้าคริสตจักรเริ่มมีความตระหนักก็อาจคิดเป็นรูปธรรมมากขึ้นว่า เราน่าจะให้การสนับสนุนได้จากฝ่ายของคริสตจักร แต่ว่าตอนนี้ดูเหมือนว่าคริสตจักรยังไม่เห็นถึงความสำคัญว่าคริสตจักรจะสามารถทำอะไรได้หรือว่าคริสตจักรอาจมองตัวเองว่าคริสตจักรยังไม่มีทรัพยากรในการดูแล หรือว่ายังไม่สามารถให้การช่วยเหลือได้เพียงพอก็เลยต้องพึ่งหน่วยงานองค์กรจากข้างนอก ถ้าให้เด็กมาหาผู้ให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษามันเป็นแค่คนเดียวของปีรามิกสี่เหลี่ยม แต่ว่าส่วนอื่น ๆ ของฐานสี่เหลี่ยมก็อาจต้องการความช่วยเหลืออยู่ เช่น คริสตจักร ญาติพี่น้อง คนที่เป็นเพื่อนฝูง คนที่เป็นครอบครัวขยาย อะไรแบบนี้ที่จะสามารถช่วยหรือว่าการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ ที่ไม่ใช่มีอาชีพ เช่น กลุ่มให้การช่วยเหลือเด็ก”

จากคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้นนี้ ทำให้เห็นความจริงว่าในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรต้องได้รับการกระตุ้นให้ตระหนักในความสำคัญของการอภิบาลเด็กในคริสตจักรของตนที่มาจากครอบครัวแตกแยกด้านการอภิบาลจิตวิญญาณของเด็ก จากเดิมที่ทางคริสตจักรแทบจะไม่มีที่ยื่นมือเข้าไปเยียวยาเด็กกลุ่มนี้เท่าไร แต่จำเป็นอย่างยิ่งแล้วที่เด็กกลุ่มนี้ควรถูกมองเห็นและช่วยเหลือโดยคริสตจักรมากขึ้น อาจไม่ใช่เพียงแค่เด็กกลุ่มนี้ที่คริสตจักรได้ละเลยความสำคัญไป แต่ความสำคัญของเหล่าเด็กในคริสตจักรนั้นมีไม่มากพอที่จะเทียบกับความสำคัญของผู้ใหญ่ในคริสตจักร เด็กไม่ได้รับการปฏิบัติที่เสมอผู้ใหญ่ ส่งผลให้ปัญหาของเด็กถูกกลืนหายไปพร้อมกับความสำคัญของเด็กที่แทบจะไม่มี ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่า ไม่ใช่เรื่องแปลกถ้าการส่งเด็กออกไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เป็นผู้รับผิดชอบดูแลแต่ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะเด็กไม่ได้รับการอภิบาลที่ถูกต้องด้วยความใส่ใจตั้งแต่หน่วยครอบครัวของเด็ก และคริสตจักรที่เด็กสังกัดอยู่ซึ่งเป็นอีกครอบครัวสำคัญที่เด็กควรได้รับการเอาใจใส่

ในแง่มุมต่อมา ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งได้กล่าวถึงการอภิบาลด้านจิตวิญญาณของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7-12 ปี ในครอบครัวแตกแยกว่า ควรสนับสนุนการเติบโตฝ่ายจิตวิญญาณของเด็กผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในคริสตจักร โดยเฉพาะในชั้นเรียนรวีวารศึกษา โดยมีคำสอนเพื่อเสริมสร้างชีวิตจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัยไว้ในกิจกรรมที่เด็กเข้าร่วมด้วย ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“จัดกิจกรรมให้เด็ก เด็กชอบกิจกรรม สอดแทรกคำสอนคำหนุนใจในการเรียน
รวิ หรือในกิจกรรมที่จัด”

โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนหนึ่งได้กล่าวเสริมในประเด็นการสอนพระคำของพระเจ้าว่า
คริสตจักรควรให้คุณค่าต่อการสอนพระคำของพระเจ้าผ่านการจัดกลุ่มให้เด็กได้เรียนรู้ตามช่วงวัยของ
ตน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้ การปลูกฝังพระคำของพระเจ้านั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่าง
ยิ่งต่อการเติบโตในชีวิตฝ่ายวิญญาณของเด็ก ตามคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า

“การศึกษาพระวจนะคำของพระเจ้านั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชีวิตฝ่ายจิต
วิญญาณเติบโต ด้วยเหตุนี้ทางคริสตจักรจึงควรให้ความสำคัญในการเรียนพระ
วจนะคำของพระเจ้า โดยการเรียนจะแบ่งตามชั้นเรียนเพื่อให้ห้อง ๆ สามารถ
เรียนรู้และมีพื้นฐานของพระคัมภีร์ตามลำดับอย่างเป็นระบบ”

ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนได้กล่าวถึงการเป็นกายเดียวกันในพระคริสต์ว่า คริสตจักรในฐานะ
ครอบครัวใหญ่ของเด็กที่มีอิทธิพลในการส่งเสริมชีวิตฝ่ายวิญญาณนั้น การประพาดตัวของผู้ที่มิศักดิ์
เป็นผู้ใหญ่ในคริสตจักรนั้นมีความหมายต่อการกระทำตามของเด็กในคริสตจักร ซึ่งรวมถึงเด็กจาก
ครอบครัวแตกแยกในคริสตจักร เพราะเพียงแค่ว่าสอนชี้แนะนั้นไม่สามารถเกิดผลต่อการเจริญเติบโต
ทางจิตวิญญาณของเด็กได้ ควรควบคู่ไปด้วยกันทั้งคำสอนการกระทำ ตามข้อมูลกล่าวไว้ว่า

“คริสตจักรเป็นครอบครัวอีกครอบครัวหนึ่ง ครอบครัวในพระคริสต์ เมื่อ
คริสตจักรเป็นบ้านอีกหลังหนึ่งของเด็กด้วย การประพฤติตัวของผู้ใหญ่เองก็มี
ความสำคัญ ต่อการเลียนแบบการดำเนินชีวิตของเด็ก รวมถึงการพัฒนาการ
เติบโตด้านจิตวิญญาณที่เด็กจะได้รับ จากการส่งต่อจากการถูกสอนในชั้นเรียน
รวิหรือค่ายหรืออะไรก็ตามที่โบสถ์จัดให้และจากการดูแลอย่างของผู้ใหญ่ใน
คริสตจักรนี้แหละ แต่เดี๋ยวนี้คำสอนมันไม่มีน้ำหนักเท่าการเป็นแบบอย่าง
แล้ว พูดสอนเก่งแต่ไม่ทำก็ไม่มีความหมาย เด็กมันรู้นะ เห็นเด็กไม่พูดแต่เด็กมันดู
ตลอด”

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวสนับสนุนในประเด็นการสร้างแนวทางการอภิบาลสำหรับ
คริสตจักรเพื่อให้เกิดผลในชีวิตฝ่ายวิญญาณของเด็กจากครอบครัวแตกแยกว่า บุคคลอันเป็นผู้อภิบาล
เด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรนั้น ควรมีคุณลักษณะที่เป็นมิตร เป็นผู้ที่มีใจ

เมตตาปราณี มีความอดทน และมีใจรักในการทำเพื่อจะเกิดผลดีต่อผู้อื่นอย่างพระเยซูคริสต์ เนื่องจากการทำงานกับเด็กนั้นไม่ได้เป็นเรื่องที่ย่าง่ายตายนัก จำต้องมีความตั้งใจจริงอย่างสุดซึ้ง ดั่งข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“ท่าทีของผู้ให้การอภิบาลในคริสตจักรควรเป็นคนที่มีความตั้งใจเมตตา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรักอย่างองค์พระเยซูคริสต์และพร้อมที่จะส่งต่อให้แก่ผู้อื่นเสมอ คิดเผื่อผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว ใจเย็น ถ้าใจร้อนก็ทำงานกับเด็กยาก ไม่อดทนก็ทำไม่ได้”

จากคำเสนอของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกในด้านชีวิตฝ่ายวิญญาณสำหรับคริสตจักร คือ การให้เด็กได้สัมผัสและซึมซับพระคำของพระเจ้าผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ร่วมในโบสถ์ และการทำกิจกรรมหรือศึกษาพระคำของพระเจ้าสำหรับเด็กนั้นถูกจัดให้ศึกษาร่วมกันในกลุ่มวัยเดียวกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกิดผลมากที่สุด ทั้งให้เด็กได้เรียนรู้แนวทางการประพฤติตัวที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างชีวิตฝ่ายวิญญาณผ่านทางแบบอย่างการสร้างสรรคของผู้ใหญ่ในคริสตจักร รวมไปถึงการได้รับความรักผ่านการใส่ใจในการอภิบาลจากผู้อภิบาลในคริสตจักรที่มีใจรักในการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกอย่างแท้จริง ตามอย่างขององค์พระเยซูคริสต์เจ้า

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในบทนี้เกี่ยวกับแนวทางสำหรับคริสตจักรในทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกวัย 7-12 ปี กรณีศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีประสบการณ์และทำงานกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่เป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ถึงเวลาอย่างยิ่งแล้วที่คริสตจักรในชาติพันธุ์ลาหู่ควรหันมาให้ความสำคัญต่อการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะในด้านด้านครอบครัว ด้านอารมณ์ ด้านการเข้าสังคม ด้านการศึกษา และด้านจิตวิญญาณ แนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรต่อเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7-12 ปี จากครอบครัวแตกแยกที่ดีที่สุด คือ การที่คริสตจักรมองเห็นและยอมรับจุดอ่อนของตนเองในการเป็นผู้อภิบาล และเริ่มลงมือที่จะวางแผนและทำการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยก ซึ่งเป็นเด็กในครอบครัวของคริสตจักรเอง ถ้าไม่เริ่มลงมือใส่ใจเด็กเหล่านี้ในวันนี้ วงจรปัญหาในการเกิดครอบครัวแตกแยกในชุมชนหรือในสังคมของชาติพันธุ์ลาหู่ก็ยังคงดำเนินต่อไป ด้วยจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจำนวนเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเรื่องนี้ก็ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน ส่วนแนวทางที่คริสตจักรสามารถตอบสนองต่อความต้องการการอภิบาลของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ในช่วงอายุ 7-12 ปี ในด้านต่าง ๆ นั้น จะปรากฏในบทถัดไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้ทำการศึกษาแนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ ในช่วงอายุ 7-12 ปี กรณีศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การทำงานกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่มากกว่า 5 ปีขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ คือ เพื่อศึกษาแนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ มีข้อสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยโดยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีโจทย์วิจัย คือ ต้องการทราบถึงแนวทางการอภิบาลที่เหมาะสมต่อเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ และคาดหวังที่จะได้ประโยชน์จากการวิจัย ดังนี้

1. ได้ทราบถึงแนวทางการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกอายุที่มีอายุ 7-12 ปี
2. เป็นแนวทางการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยก สำหรับคริสตจักรที่เกี่ยวข้องในการนำไปปรับใช้ให้เกิดผลได้

โดยผลการวิเคราะห์สรุปได้ 5 ด้านดังนี้

- 5.1.1 ความต้องการด้านครอบครัว
- 5.1.2 ความต้องการด้านอารมณ์
- 5.1.3 ความต้องการด้านการเข้าสังคม
- 5.1.4 ความต้องการด้านการศึกษา
- 5.1.5 ความต้องการด้านจิตวิญญาณ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ความต้องการด้านครอบครัว

ความต้องการการอภิบาลด้านครอบครัวของเด็กวัย 7-12 ปี ซึ่งเป็นแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวของเด็กมีความสำคัญที่เป็นตั้งสะพานการเข้าช่วยเหลือผู้ตัวของเด็กจากครอบครัวแตกแยก เนื่องจากเวลาส่วนใหญ่เด็กต้องใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว ดังนั้นเมื่อครอบครัวของเด็กเข้าใจความต้องการของเด็กและเด็กได้รับความรักความอบอุ่นเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตแล้วนั้น เด็กก็จะสามารถเผชิญกับความยากลำบากต่าง ๆ ในสภาพครอบครัวแตกแยกของตนได้ดีมากขึ้น แต่ถ้าครอบครัวของเด็กไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการต่อความรักความเข้าใจอย่างที่ครอบครัวควรมีให้ได้ และสมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะสร้างความรู้สึกไม่ปลอดภัยต่อเด็กทั้งทางกายและทางใจนั้น เด็กจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือสู่สถานที่ที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อเด็ก เช่น หอพักลาหู่คริสเตียน สถานสงเคราะห์เด็กคริสเตียน หรือมูลนิธิเด็กคริสเตียน

ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ว่าจะเป็นทางไหน ทางที่เด็กได้อยู่กับครอบครัว หรือส่งเด็กไปตามสถานที่ที่รับรองเด็กได้ตามที่ต่าง ๆ ก็ตาม คริสตจักรมีความสำคัญต่อการเป็นส่วนหนึ่งในการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยก ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องครอบครัวที่เป็นสุข ที่เขียนโดย จอห์น โคเบลนซ์ (2014) โดยมีใจความว่า คุณภาพชีวิตจากครอบครัวจะเป็นเหมือนกระจกที่สะท้อนสู่คุณภาพชีวิตของคริสตจักร เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคในครอบครัว ก็จะมีปัญหาอุปสรรคที่คริสตจักรด้วย ดังนั้นสำคัญอย่างยิ่งที่คริสตจักรจะมีส่วนเสริมสร้างให้หน่วยครอบครัวเกิดความเข้มแข็ง คริสตจักรควรสอนการเป็นสามีและภรรยาตามอย่างในพระคัมภีร์ และการเชื่อฟังพ่อแม่สำหรับเด็ก คริสตจักรช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และคริสตจักรเป็นส่วนหนึ่งในการสอนในการฝึกฝนเด็ก ๆ ที่มีศักดิ์เป็นลูกร่วมกับครอบครัวของเขา เพื่อนำเด็กให้สามารถดำเนินอยู่ในทางของพระเจ้าได้ เป็นความจริงที่การตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ เพื่อเด็กนั้นเป็นหน้าที่ของครอบครัวนั้น ๆ แต่เด็กจะได้รับการเติมเต็มที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเมื่อคริสตจักรเข้าได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการนั้น

ด้วยเหตุนี้คริสตจักรจึงควรอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากรครอบครัวแตกแยกผ่านการเยี่ยมเยียน ศึกษาพฤติกรรมของเด็กพร้อมกับครอบครัวของเด็ก เด็กจากรครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรกำลังต้องการอภิบาลนี้จากคริสตจักรที่ยื่นมือเข้าไป เมื่อเด็กทำได้เพียงแค่ออมรับกับเหตุการณ์แยกทางกันระหว่างพ่อแม่ แต่ไม่มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธไม่ให้เกิดขึ้นได้ ทำให้เด็กกลายเป็นผู้ถูกระงับที่อ่อนแอลงในด้านต่าง ๆ และส่งผลกระทบต่อต่าง ๆ ตามมาได้ เมื่อครอบครัวของเด็กกำลังได้รับบาดเจ็บและอาจไม่มีกำลังพอที่จะเยียวยาตัวเอง คริสตจักรในฐานะพระกายของพระคริสต์จึงไม่ควรนิ่งเฉยดูตายอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บอยู่โดยไม่ทำอะไรเลย เพราะสุดท้ายแล้วผลนั้นจะเกิดกับคริสตจักรด้วยเช่นกัน และอีกแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดการเพิ่ม

จำนวนของเด็กครอบครัวแตกแยกในคริสตจักร คือ การตัดไฟแต่ต้นลม ป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหา ครอบครัวแตกแยก นั่นคือ การให้คำปรึกษาเรื่องแนวทางการสร้างชีวิตคู่ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “พันธกิจครอบครัว” ในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ นั้นพันธกิจด้านนี้อาจเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจและให้ความสำคัญมากขึ้นเพื่อเกิดผลในระยะยาว ปัญหาของเด็กจากครอบครัวแตกแยกนั้น จุดเริ่มต้นคือครอบครัว ดังนั้นจึงควรเริ่มจากพันธกิจครอบครัวควบคู่ไปกับการทำพันธกิจเด็ก

5.2.2 ความต้องการด้านอารมณ์

ความต้องการอภิบาลด้านอารมณ์ของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7-12 ปี ซึ่งเป็นแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักร ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นว่า การแยกทางกันของครอบครัวในชุมชนชาติพันธุ์ลาหู่ นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานแล้ว ซึ่งคำว่า “มีมานานแล้ว” ได้ให้ความรู้สึกถึงการมีอยู่ควบคู่กับชุมชนมานานจนทำให้ดูเหมือนได้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนไปแล้ว อันส่งผลให้ผู้คนมองว่าเป็นเรื่อง “ปกติ” ดังนั้นเมื่อมีการแยกทางกันของครอบครัวใดครอบครัวหนึ่งในชุมชน เด็กในครอบครัวนั้นก็จะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะการส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและอารมณ์ของเด็ก แต่แล้วอารมณ์และความรู้สึกของเด็กนั้นก็กลับถูกมองว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคล เป็นความรับผิดชอบของญาติพี่น้องในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบดูแลเด็กต่อจากพ่อแม่ ความเคียดแค้นที่ก่อให้เกิดทัศนคติเช่นนี้ช่างเป็นสิ่งที่อันตรายต่อเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่เผชิญอยู่กับการแยกทางของพ่อแม่อย่างยิ่ง เพราะพื้นฐานของเด็กในวัยนี้ต้องการเวลาและความใกล้ชิดจากพ่อแม่เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ BRAINFIT (2022) ที่ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการทำความเข้าใจพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กไว้ว่า เด็กวัยนี้จะมีอารมณ์ที่หลากหลาย เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีการแสดงออกทางอารมณ์ที่แตกต่างกันไป รวมไปถึงการมีความกังวลใจที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับพ่อแม่ในการสอนและแนะนำให้เด็กวัยนี้รู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง สอนให้เด็กรู้จักอารมณ์แต่ละประเภทที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ และสามารถรับมือกับอารมณ์ความรู้สึกของตนได้อย่างเหมาะสม เข้าใจวิธีการควบคุมอารมณ์ของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นธรรมชาติและไม่เกิดปัญหา ทั้งนี้อารมณ์อาจเป็นสิ่งที่ต่างคนก็ต้องรับมือและจัดการด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่อยู่ข้างใน ไม่ได้แสดงออกมาให้เห็นที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนในหลาย ๆ ครั้ง อารมณ์ความรู้สึกมักจะเป็นสิ่งที่เข้าถึงกันได้ไม่ง่าย ดังนั้นจึงเหมือนได้กลายมาเป็นสิ่งที่คริสตจักรเลือกที่จะไม่ยุ่งเกี่ยว ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม แต่การไม่สนใจนั้นไม่ต่างกับการละเลย ในฐานะคริสตจักรถ้าละเลยความเจ็บปวดของสมาชิกจะสามารถเรียกว่าเป็นพระกายของพระคริสต์ได้อยู่หรือ อาจจะเป็นความจริงที่ความรู้สึกและอารมณ์เป็นสิ่งที่อยู่ข้างในแต่ไม่ได้แปลว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้เลย การสังเกตและศึกษาพฤติกรรม สีนหน้า ท่าทาง สามารถจะช่วยให้เห็นความแตกต่างและความผิดปกติได้ แม้อาจไม่สามารถตัดสินได้ว่าเด็กที่มีพฤติกรรมแตกต่าง

ออกไปนั้นเป็นผลมาจากการแยกทางของครอบครัวเสมอไป อาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อีก เช่นกัน เพราะเหตุนี้คริสตจักรจึงจำเป็นต้องเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการอภิบาล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในอารมณ์ของเด็กและสามารถที่เยียวยาได้อย่างเหมาะสมต่อไป เพราะความใส่ใจจากเพียงครอบครัว อาจที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยนั้นอาจไม่เพียงพอ

อารมณ์ได้ส่งผลต่อบุคลิกของเด็ก เด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกมีการแสดงออกที่ แตกต่างกันไป บางคนเรียกร้องความสนใจด้วยการประพฤติตัวก้าวร้าว เกเร ดื้อ ต่อต้าน บางคน สับสนในความรู้สึก บางคนมีอาการเหม่อลอย บางคนเจ็บและเก็บตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Rohma Shan (2021) ที่พบว่า ดูเหมือนว่าเด็กจากครอบครัวแตกแยกที่เริ่มโตแล้วไม่ค่อยสนใจการ แยกทางของพ่อแม่เท่าใดนัก แต่แท้จริงแล้วมันไม่ได้เป็นเช่นนั้นเพราะพวกเขา กำลังสะสมอารมณ์ด้าน ลบไว้กับตัวเอง และแสดงความทุกข์ในใจออกมาผ่านความโกรธ และผ่านพฤติกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ เช่น การแกล้งเพื่อน หรือการยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กเหล่านี้ไม่สามารถแสดง ความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดได้ ทั้งยังชี้ให้เห็นว่าเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกนั้นมีแนวโน้มที่จะ ประสบกับปัญหาทางจิตมากกว่าเด็กทั่วไปถึงห้าเท่า ทั้งนี้พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาในแต่ละคนนั้น มีความแตกต่างกันไปตามพื้นฐานอารมณ์ของแต่ละคน

การที่คริสตจักรจะสามารถเข้าใจอารมณ์ที่แตกต่างกันไปของเด็กแต่ละคนได้นั้น คริสตจักร จำเป็นที่จะต้องเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับเด็กผ่านทางครอบครัวซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็ก เพื่อสาน ความสัมพันธ์จากครอบครัวผ่านไปยังตัวเด็กได้เป็นขั้นแรก เมื่อเกิดความสนิทสนมกับเด็กผ่านการ สร้างความสัมพันธ์ที่ให้ความรู้สึกปลอดภัยกับเด็กได้แล้วจึงศึกษาและสังเกตอารมณ์ของเด็กที่มีต่อการ แยกทางของพ่อแม่ผ่านทางพฤติกรรมของเด็ก รวมไปถึงการสนทนาผ่านคำถามกับเด็กโดยตรงเป็นขั้น ที่สอง ต่อมาคริสตจักรพูดคุยหนุนใจให้กับเด็กตามกำลังที่ตนทำได้ ให้เด็กได้ตั้งคำถามในสิ่งที่ตนอยากรู้อยากเห็น และพาเด็กพบกับจิตแพทย์หรือผู้ให้คำปรึกษาเฉพาะที่สามารถช่วยเยียวยาเด็กได้ เพื่อให้เด็ก สามารถที่จะจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมต่อไปเป็นขั้นที่สาม โดยในแต่ละขั้นนั้น คริสตจักรมีส่วนในการเป็นผู้อภิบาลที่ควบคู่ไปกับปัจจัยอื่น ๆ ตามความเหมาะสมต่อไป

5.2.3 ความต้องการด้านการเข้าถึง

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ วัย 7-12 ปีในครอบครัวแตกแยกสำหรับคริสตจักรนั้นได้สะท้อนให้เห็นว่า การตัดสินใจในการริเริ่ม สร้างครอบครัวนั้นเป็นเรื่องของคนสองคนที่ได้กลายมาเป็นพ่อแม่เมื่อมีบุตรร่วมกัน และการตัดสินใจ แยกทางกันเพื่อจบความสัมพันธ์ก็เป็นเรื่องของพ่อและแม่เช่นเดียวกัน แต่ผลจากการตัดสินใจนั้นได้ กระทบต่อเด็กที่ทั้งสองได้ให้กำเนิดร่วมกัน สำหรับคนสองคนที่เป็นพ่อและแม่นั้นบางทีการแยกทาง กันอาจเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับพวกเขาจึงได้เลือกเช่นนั้น แต่สำหรับเด็กนั้นการที่พ่อและแม่ไม่ได้อยู่

ด้วยกันอีกต่อไปนั้นไม่ได้เป็นวิธีที่ดีสำหรับพวกเขา เพราะการต้องกลายมาเป็นเด็กจากครอบครัวแตกแยกนั้นไม่ได้เป็นเรื่องง่าย ไม่ใช่เรื่องเล็กสำหรับเด็ก การปรับตัวใหม่ไม่เคยเป็นเรื่องง่ายเลย โดยเฉพาะเด็กวัย 7-12 ปี ที่กำลังจะเข้าสู่วัยรุ่น และกลายเป็นผู้ใหญ่ในที่สุด เมื่อครอบครัวซึ่งเป็นพื้นที่แห่งความมั่นคงทางจิตใจได้แตกสลาย ปัญหาการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมก็มักจะตามมา ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือในหนังสือแนวทางการสอนบุตร เรื่องสัมพันธ์ภาพของครอบครัวกับบุตร เขียนโดย เจสซี ยาร์ดี (1979) ได้กล่าวไว้ว่า การเติบโตขึ้นของเด็กนั้นเปรียบเสมือนต้นอ่อนของพืชต้องการผู้ที่คอยดูแลเอาใส่ด้วยความรักและความเข้าใจ เด็กจึงจะสามารถเติบโตเป็นเป็นคนที่มีกิจกรรมทางที่ดี เป็นที่ถวายเกียรติให้แก่พระเจ้าได้ รวมไปถึงยังเป็นเด็กที่นำมาซึ่งความชื่นชมจากครอบครัวและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ พ่อแม่ที่แยกทางกันนั้นส่งผลให้เด็กจะขาดสวัสดิภาพในชีวิตและเกิดความรู้สึกผิดหวังในตัวพ่อแม่ได้ การที่พ่อและแม่มีความรักเป็นหนึ่งเดียวกันในครอบครัวนั้นส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กที่เป็นลูกของตนอย่างมากเช่นไร เช่นนั้นที่ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กนั้นก็มีความสำคัญมากเช่นกัน

สังคมของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวพ่อแม่อยู่กันพร้อมหน้าและเด็กจากครอบครัวพ่อแม่แยกทางกันนั้นมีความแตกต่างกัน อย่างเช่นในเรื่องของการปรับตัวเมื่อต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของครอบครัวนั้นก็มักจะนำมาซึ่งการเปรียบเทียบ และมุมมองการใช้ชีวิตที่เด็กจากครอบครัวแตกแยกนั้นมีต่างไปจากเพื่อนที่มาจากครอบครัวสมบูรณ์ที่มีทั้งพ่อและแม่ เห็นได้ว่าเด็กจากครอบครัวพ่อแม่แยกทางกันมีความอ่อนไหวต่อคำพูดที่ได้รับง่ายกว่า เด็กจากครอบครัวแตกแยกมักเป็นเป้าถูกโจมตีในเรื่องของการถูกรังแกผ่านทางคำพูด ที่ทำให้เด็กรู้สึกเจ็บปวดจนทำให้เด็กต้องการจะหลีกเลี่ยงจากสังคมที่ตนอยู่ และหนึ่งในวิธีการหนีปัญหาทางสังคมคือ การหาที่พึ่งทางใจหรือบุคคลที่ทำให้ตนรู้สึกปลอดภัยนั้นคือการมีแฟน การมีแฟนตั้งแต่อายุน้อยส่งผลให้เกิดการหย่าร้างที่ง่ายมากขึ้น และโอกาสในการเพิ่มขึ้นของเด็กจากครอบครัวแตกแยกก็มีมากขึ้นด้วยเช่นกัน เด็กจากครอบครัวแยกบางคนเลือกที่จะใช้ชีวิตในสังคมโดยการเป็นฝ่ายที่กระทำต่อผู้อื่น เช่น การใช้คำพูดที่ทำร้ายเพื่อนหรือผู้อื่นอย่างที่ตนเคยได้รับมาจากครอบครัว เพราะรู้สึกว่าไม่อยากเป็นผู้ที่ถูกกระทำทำให้เจ็บปวดอยู่ลำพัง อย่างไรก็ตามเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกสามารถยอมรับความเป็นจริงในสภาพของครอบครัวของตนได้มากขึ้นเมื่อตนนั้นได้อยู่ในสังคมที่มีเพื่อนมีสภาพครอบครัวเหมือนกับตน นั้นสภาพครอบครัวพ่อแม่แยกทางกัน เมื่อได้อยู่ร่วมกับเพื่อนที่เป็นเหมือนกับตนก็จะช่วยให้ตนรู้สึกแตกต่างน้อยลง แต่ช่วยให้รู้สึกว่าตนนั้นมีพรรคพวก มีกลุ่ม หรือมีสังคม รู้สึกเป็นที่ยอมรับในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และมีความสุขกับชีวิตมากขึ้น สิ่งนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าเด็กจะสามารถรับมือกับสถานการณ์ความยากลำบากในการเข้าสังคมได้มากขึ้นเมื่อรู้สึกว่าตนนั้นไม่ได้อยู่ผิดที่ผิดทาง ไม่ได้เป็นผู้ที่มีชีวิตน่าอับอาย หรือเป็นความแปลกต่างในสังคม

เพื่อให้เด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขมากขึ้น 1.) คริสตจักรควรเข้าไปพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กกับครอบครัวที่รับหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบเด็กอยู่นั้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เสี่ยงในการต่อต้านสังคม และเพื่อหาทางอภิบาลเด็กร่วมกันให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กสูงสุด 2.) คริสตจักรอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกผ่านทางชั้นเรียนรวีวารศึกษา ในการที่ครูรวีช่วยกันสังเกตการตอบสนองต่อการเข้าสังคมของเด็กจากครอบครัวแตกแยก ว่าสามารถเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียนได้หรือไม่ มีการต่อต้านหรือแยกตัวออกจากเพื่อนหรือไม่อย่างไร ทั้งสร้างบรรยากาศของการเป็นครอบครัวในชั้นเรียน สร้างความไว้วางใจต่อกันระหว่างเด็ก และช่วยให้เด็กรับรู้ว่ามีปัญหาหรือความไม่สบายใจใด ๆ ในการใช้ชีวิตนั้น ครูรวีนั้นเป็นอีกผู้หนึ่งที่พร้อมจะรับฟังและอยู่เคียงข้างพวกเขาในการเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการรับมือกับคำถามต่าง ๆ ที่พ่อแม่ได้สร้างไว้ให้กับตน และเพื่อทำลายกำแพงความกังวลต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม อยากรู้ก็ตามครูรวีไม่ได้มีเจตนาที่จะเข้าไปแทนที่หรือเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวของเด็ก แต่ในฐานะของการเป็นพระกายเดียวกันในพระคริสต์และเป็นชุมชนร่วมกันในคริสตจักรเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างชีวิตของกันและกัน อันสอดคล้องกับคำกล่าวของ ริค วอร์เรน(2014) ได้หนุนใจในเรื่องการเป็นส่วนหนึ่งไว้ว่า “ไม่ใช่แค่คุณเท่านั้นที่ต้องเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักร แต่คริสตจักรเองก็ต้องการคุณเช่นเดียวกัน คุณเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักรสากลของพระคริสต์”(น.70) โดยมีคำกล่าวเสริมอีกว่า “ไม่มีใครในพวกเราที่มีภูมิคุ้มกันการทดลอง พระเจ้าทรงทราบเรื่องนี้ ดังนั้นพระองค์จึงทรงมอบหมายหน้าที่ให้เราแต่ละคนรับผิดชอบดูแลกันและกันให้อยู่ในทางของพระเจ้า”(น.70) และคำกล่าวที่ว่า “ชีวิตคริสเตียนไม่ใช่แค่การอุทิศตัวต่อพระคริสต์ แต่มันรวมถึงการอุทิศตัวต่อคริสเตียนอื่น ๆ”(น.71)

5.2.4 ความต้องการด้านการศึกษา

แนวทางการอภิบาลเด็กชาติพันธุ์ลาหู่จากครอบครัวแตกแยกในช่วงอายุ 7-12 ปี ด้านการศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้หาแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักรว่า ในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ที่มองว่าทางคริสตจักรเองมีความจำกัดในด้านทุนทรัพย์และสถานที่ในการรองรับเด็กจากครอบครัวแตกแยก ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าการอภิบาลในมุมมองของคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่คือการที่คริสตจักรสามารถรองรับเด็กกลุ่มนี้ให้เข้ามาพักอาศัยในพื้นที่ของคริสตจักร(สถานที่)เพื่อรับการศึกษา รวมไปถึงการที่คริสตจักรสามารถให้ทุนทรัพย์เพื่อการศึกษาและการดำรงชีพ นั่นคือความเข้าใจที่ว่าคริสตจักรรับเด็กจากครอบครัวแตกแยกในชุมชนเข้ามาเลี้ยงดูและให้การศึกษารวมทั้งให้ที่พักอาศัยในคริสตจักร ซึ่งเป็นไปได้ว่าคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ที่มองเห็นมุมมองการอภิบาลเด็กเช่นนี้จากหอพักคริสเตียน หรือมูลนิธิคริสเตียน ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นคริสตจักรจึงมองว่าตนนั้นไม่มีกำลังในการอภิบาลเด็ก โดยเฉพาะในเรื่องของการให้เด็กได้รับการศึกษานั้น

จำเป็นต้องใช้ทุนทรัพย์ที่ค่อนข้างมาก จึงเลือกวิธีการส่งเด็กไปอยู่หอพักหรือมูลนิธิที่รองรับเด็กได้แทน ในมุมมองของหอพักและมูลนิธิคริสเตียนนั้นได้มีมุมมองต่อเรื่องนี้ว่า จะเป็นการดีกว่าถ้าเด็กได้อยู่บ้านกับครอบครัวแล้วไปโรงเรียน เพราะความเป็นจริงแล้วถ้าเด็กเลือกได้เด็กก็อยากจะอยู่กับครอบครัวมากกว่าถูกส่งมาอยู่หอพักหรือมูลนิธิ

การที่เด็กจากครอบครัวแตกแยกในชาติพันธุ์ลาหู่ได้รับการศึกษาที่ทัดเทียมกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่ครอบครัวพ่อแม่อยู่พร้อมหน้ากันนั้นไม่สามารถยืนยันได้ว่าเด็กจะสามารถมีความสุขและเห็นคุณค่าของการได้เรียนหนังสือ การที่เด็กถูกส่งไปอยู่หอพักหรือมูลนิธิเพื่อจะได้รับการศึกษาเนื่องจากถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่ครอบครัวไม่สามารถส่งเสียให้เรียนได้ด้วยตนเองนั้นไม่ได้ตอบโจทย์ความต้องการอย่างแท้จริงของเด็ก หรือพูดอีกนัยหนึ่งคือเด็กยังไม่ได้รับการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเสียก่อน ทำให้หลายครั้งส่งผลให้เด็กตัดสินใจออกจากโรงเรียนเพื่อไปใช้ชีวิตด้วยตนเอง นั้นเป็นเพราะเด็กไม่ได้เห็นความสำคัญของการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างแท้จริง รวมไปถึงสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่เด็กอยู่นั้นไม่ได้ส่งเสริมให้เด็กเกิดความตระหนักรู้ในความสำคัญของการศึกษาได้อย่างแท้จริง ดูเหมือนว่าความตั้งใจจริงในการเรียนของเด็กนั้นได้ถูกเบียดเบียนไปเพราะสภาพจิตใจภายในของเด็กนั้นยังไม่ได้รับการเยียวยาอย่างที่ควร ทำให้เด็กไม่สามารถจดจ่ออยู่กับการเรียนได้อย่างแท้จริง แต่กลับให้ความสนใจในเรื่องของความน้อยเนื้อต่ำใจจากการที่ต้องกลายเป็นเด็กจากครอบครัวพ่อแม่แยกทาง ซึ่งได้สอดคล้องกับการศึกษาของ CAGO, ZULITA, BENLIRO JULZZ, SICAD, DE GUZMAN, ODUYAN, SABANDO และ HORIKAWA (2019) โดยได้กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหาว่า ปัญหาการแยกทางของพ่อแม่ส่งผลต่อการไปโรงเรียนของเด็กด้วย โดยทำให้เด็กไม่สามารถจดจ่อกับการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายได้ การที่เด็กต้องอยู่ในบ้านที่ปราศจากพ่อหรือแม่นั้นได้สร้างความรู้สึกกังวลถึงความรู้สึกที่ไม่มั่นคงและปลอดภัยในการใช้ชีวิตให้กับเด็ก ทั้งกิจกรรมบางอย่างในโรงเรียนที่พ่อแม่ต้องมีส่วนร่วมนั้นมักจะยิ่งตอกย้ำถึงสภาพครอบครัวแตกแยกของตนมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังส่งผลทำให้เด็กขาดแรงบันดาลใจในการสร้างอาชีพของตนด้วย

ดังนั้นแล้วไม่ใช่เพียงแค่มีสถานที่ให้เด็กได้มีที่พัก หรือมีทุนทรัพย์มากพอให้เด็กเรียนสูง ๆ เท่านั้นที่เด็กต้องการ แต่เป็นเรื่องของการใส่ใจและการให้กำลังใจเด็กในการเรียนและการดำเนินชีวิต คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการอภิบาลเด็กในชุมชนที่ครอบครัวแตกแยกได้ผ่านการจัดตั้งกลุ่มสำหรับการอภิบาลเด็ก หรือแลเห็น ให้ความสำคัญ และสนับสนุนการทำพันธกิจเด็กในคริสตจักรมากขึ้น กลุ่มอภิบาลเด็กด้านการศึกษาของคริสตจักรสามารถเริ่มต้นการช่วยเหลือเด็กเพื่อการศึกษาได้โดยเริ่มจากการไปเยี่ยมเยียนบ้านและครอบครัวของเด็กในครอบครัวแตกแยก พูดคุยหาทางออกร่วมกันกับครอบครัวถึงประเด็นการให้การศึกษาของเด็กที่ทางครอบครัวสามารถที่จะสนับสนุนเด็กให้ได้เรียนหนังสือได้หรือไม่ มีความลำบากหรือไม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ เจเรมีย์ ปีแอร์ และ ดีแพค เรฐู (2562) ที่ได้ให้คำแนะนำไว้ว่า ศิษยาภิบาลสามารถเป็นฝ่ายเริ่ม

ติดต่อสมาชิกคริสตจักรที่กำลังเผชิญกับปัญหาในชีวิต เริ่มด้วยการถามไถ่อย่างตรงไปตรงมาด้วยความจริงใจ ด้วยความรัก และความอดทน การเริ่มจากสิ่งนี้จะสามารถแตะต้องจิตใจของผู้ที่กำลังเจ็บปวด และสิ้นหวังให้ได้พบกับพระคุณความรักของพระเจ้าอย่างที่พวกเขาปรารถนาได้ ผลการศึกษานี้ช่วยให้เห็นว่า การอภิบาลนั้นเป็นไปได้ในหลายรูปแบบ และศิษยาภิบาลในที่นี้อาจเป็นกลุ่มอภิบาลของคริสตจักรก็ได้ บทบาทที่สำคัญต่อการสนับสนุนการศึกษาของเด็กคือคริสตจักรจำเป็นต้องคุยกับเด็กด้วยเช่นกันว่าเด็กมีความประสงค์จะไปอยู่หอพักหรือไม่ในกรณีที่ครอบครัวไม่สามารถส่งเสริมเรื่องการศึกษาได้ และเมื่อเด็กตัดสินใจว่าสนใจจะไปพักอยู่หอพักคริสเตียนหรือมูลนิธิคริสเตียนที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของตนแล้วนั้น คริสตจักรควรที่จะเป็นผู้ติดต่อประสานงานและศึกษาข้อมูลของหอพักหรือมูลนิธิที่เด็กกำลังจะไปเป็นส่วนหนึ่งว่ามีความเหมาะสมต่อเด็กมากน้อยเพียงใด ทั้งระหว่างที่เด็กไปอยู่หอพักหรือมูลนิธินั้นทางคริสตจักรยังเป็นสื่อกลางให้กับเด็กและครอบครัวของเด็กถึงความจำเป็นอยู่และความต้องการต่าง ๆ ของเด็กให้ครอบครัวได้รับทราบ สำคัญอย่างยิ่งที่คริสตจักรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อหอพักหรือมูลนิธิที่เด็กในชุมชนของตนอาศัยอยู่นั้น เพื่อการติดต่อสื่อสารและอภิบาลร่วมกัน และคริสตจักรก็ควรที่จะติดต่อกับเด็กโดยตรงอย่างสม่ำเสมอในการถามไถ่ชีวิตความเป็นอยู่และสนใจเด็กในการดำเนินชีวิตหรือชีวิตการเรียน ในส่วนของเด็กที่ประสงค์จะอยู่กับครอบครัวนั้นคริสตจักรสามารถสนับสนุนโดยการจัดตั้งงบประมาณสำหรับทุนการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการและจำเป็นเท่าที่คริสตจักรสามารถทำได้ตามกำลัง รวมไปถึงการที่กลุ่มการอภิบาลเด็กนั้นใส่ใจในความปลอดภัยของเด็กในการอยู่กับครอบครัวของเด็กหลังจากพ่อแม่ของเด็กแยกทางกันด้วย เพราะหลายครั้งเด็กอาจกำลังตกอยู่ในสถานการณ์การถูกสมาชิกในครอบครัวคุกคามได้ ยิ่งไปกว่านั้นคริสตจักรควรที่จะอภิบาลเด็กด้านการศึกษาควคู่ไปกับการอภิบาลด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ด้านการเข้าสังคม ด้านจิตวิญญาณ ด้านอารมณ์ และด้านครอบครัว เป็นต้น

5.2.5 ความต้องการด้านจิตวิญญาณ

ความต้องการการอภิบาลด้านจิตวิญญาณของเด็กชาติพันธุ์ลาหู่วัย 7-12 ปี ซึ่งเป็นแนวทางการอภิบาลสำหรับคริสตจักร ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างแนวทางการอภิบาลโดยได้สะท้อนให้เห็นว่า เป็นที่น่าสลดใจอย่างยิ่งที่คริสตจักรในชาติพันธุ์ลาหู่ไม่ได้เห็นคุณค่าในการเป็นผู้อภิบาลสำหรับผู้ตกอยู่ในการต่อสู้กับความเจ็บปวดในชุมชนอย่างที่เราควรให้ความสำคัญของการดูแลชีวิตจิตวิญญาณของเด็กจากครอบครัวแตกแยกนั้นดูเป็นสิ่งที่ทางคริสตจักรไม่ได้แลเห็น และให้ความรู้สึกถึงการที่คริสตจักรไม่ได้กำลังพยายามจะทำให้เกิดขึ้น เป็นเรื่องน่าชื่นชมที่พันธกิจการประกาศและการนมัสการนั้นเป็นพันธกิจที่ชาติพันธุ์ลาหู่ให้ความสำคัญมาช้านาน แต่ก็เป็นที่น่าผิดหวังที่ไม่ได้ทำพันธกิจอื่นใดนอกเหนือจากสองพันธกิจนี้เลย บางที่ยังให้ความรู้สึกถึงการที่คริสตจักรสนใจพันธกิจการประกาศกับผู้ต่างความเชื่อแต่กลับไม่ได้ใส่ใจชีวิตจิตวิญญาณของเด็กใน

ชุมชนจากครอบครัวแตกแยกที่จิตใจกำลังบอบช้ำ คริสตจักรได้เคยตระหนักไหมว่าการไม่ได้รับความใส่ใจจากคริสตจักรหรือคนรอบข้างในชุมชนอาจยิ่งเป็นการซ้ำเติมให้เด็กจากครอบครัวครัวแตกแยกในชุมชนของตนรู้สึกด้อยค่าในตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับบทความของ Carol P. Clemons (2009) ที่ได้ศึกษาเรื่อง MINISTERING TO YOUTH FROM BROKEN HOMES (การทำพันธกิจกับอนุชนที่มาจากครอบครัวแตกแยก) ว่าการเห็นคุณค่าของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่เชื่อมกับการมีสุขภาพที่ดี ทั้งการเห็นคุณค่าในตนเองและการมีสุขภาพที่ดีนั้นเป็นผลจากการได้รับความรักและการถูกยอมรับว่าตนเป็นการทรงสร้างของพระเจ้า สิ่งนี้ได้เชื่อมโยงและแสดงออกผ่านทางเรามีพ่อแม่ที่อยู่กับเด็กตั้งแต่คลอดจนถึงตลอดชีวิตของเขา แต่แล้วเมื่อการแยกทางของพ่อแม่ได้เกิดขึ้น เด็กในทุกวัยจะรู้สึกว่าตนเป็นปัญหา รู้สึกด้อยค่าในตนเอง รู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง และรู้สึกว่าตนไม่เป็นที่ถูกยอมรับอีกต่อไป เมื่อพ่อแม่ได้แยกทางกันไปเด็กจะรู้สึกถึงสูญเสียในทุกด้านของชีวิตนับแต่นั้น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วคริสตจักรควรอย่างยิ่งที่จะเข้าไปเยียวยาบาดแผลความเจ็บปวดของเด็กในชุมชนของตนเอง เพื่อไม่ให้เด็กรู้สึกว่าไม่ใช่เพียงแค่ครอบครัวที่ไม่เห็นค่าของตนแต่คริสตจักรก็ด้วยเช่นกัน

การที่ผู้ให้สัมภาษณ์มักจะกล่าวถึงลักษณะของคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่กับการไม่มีพันธกิจการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกแทนการกล่าวถึงแนวทางการอภิบาลอย่างที่หวังไว้ นั่นอาจเป็นเพราะว่าในคริสตจักรของชาติพันธุ์ลาหู่เองยังไม่เคยมีการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยก โดยเฉพาะในด้านจิตวิญญาณ เมื่อเกิดปัญหากับเด็กและเด็กไม่รู้จักรับการเข้าหาพระเจ้าเพื่อขอการฟังฟังและรับการเยียวยา หรือเด็กอาจเพิ่งถึงความสนใจไปที่ความเจ็บปวดของตนจากการแยกทางของพ่อแม่มากเกินไป จนลืมที่จะดูแลชีวิตฝ่ายวิญญาณของตนเอง ทำให้ชีวิตฝ่ายวิญญาณของเด็กไม่ได้รับการพัฒนาและหลงหายไปจากทางของพระเจ้าในที่สุด เมื่อเด็กโตมาเป็นผู้ใหญ่จึงไม่รู้วิธีการส่งต่อความเชื่อให้กับรุ่นลูกของตนเอง ปลอ่ยให้เด็กโตไปตามสภาพแวดล้อม ในคริสตจักรท้องถิ่นส่วนมากแล้วจึงไม่แปลกที่จะเห็นผู้สูงวัยนั่งอยู่ในโบสถ์และแทบจะไม่เห็นรุ่นใหม่ ๆ ที่เป็นอนาคตของคริสตจักรเลย รวมไปถึงการอภิบาลจิตวิญญาณของเด็กจากครอบครัวแตกแยกจะเกิดขึ้นไม่ได้จนกว่าคริสตจักรจะคิดได้และมองเห็นความจำเป็นและความสำคัญในการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกเสียก่อน

เมื่อการอภิบาลจิตวิญญาณของเด็กจากครอบครัวแตกแยกนั้นยังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นน้อยในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ ดังนั้นสิ่งที่จะผลักดันให้คริสตจักรตระหนักและเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ได้คือการที่คนในชุมชนหรือสมาชิกคริสตจักรเริ่มที่จะพูดถึงประเด็นความทุกข์ยากด้านต่าง ๆ ของเด็กจากครอบครัวแตกแยกกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น การตระหนักในความสำคัญของเด็กให้เท่ากับความสำคัญของผู้ใหญ่ก็เป็นอีกประเด็นที่คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ควรมี เมื่อคริสตจักรรู้สึกว่า การอภิบาลจิตวิญญาณของเด็กจากครอบครัวแตกแยกเป็นภาระหนักที่ไม่สามารถแบกไว้ได้เองก็เป็นไปได้ที่คริสตจักรจะขอความช่วยเหลือจากสมาชิกคริสตจักรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการอภิบาลด้านจิตวิญญาณของเด็ก รวมไปถึงการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในคริสตจักรเอง

สามารถที่จะส่งเสริมจิตวิญญาณของเด็กจากครอบครัวแตกแยกได้ผ่านทางการจัดตั้งกลุ่มอภิบาลด้านจิตวิญญาณของเด็ก โดยผู้ทำพันธกิจเด็กนั้นเป็นผู้ที่รักในการอภิบาลเด็ก มีจิตใจที่เต็มไปด้วยความรักที่พร้อมจะทำเพื่อผู้อื่น และจัดกิจกรรมที่สอดแทรกพระคำของพระเจ้าไว้ตามชั้นเรียนรวีวารศึกษาของเด็กในแต่ละอาทิตย์ ยิ่งไปกว่านั้นการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ทุกคนในคริสตจักรย่อมเป็นสิ่งที่ส่งเสริมจิตวิญญาณของเด็กได้เนื่องจากคริสตจักรเป็นดั่งครอบครัวในพระคริสต์ เป็นแหล่งเสริมสร้างชีวิตจิตวิญญาณของทุกคนให้แข็งแรงอย่างที่ลูกสอนกันมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับบทความเรื่องเด็กกับพระเจ้า ของเจสซี ยาร์ดี ในหนังสือเรื่องแนวทางการสอนบุตร(1979) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างนิสัยที่ดีให้กับเด็กผ่านความรู้สึกที่ดีได้นั้นสำคัญยิ่งกว่าการสอนหลักความจริงให้แก่เด็ก พฤติกรรมของผู้ปกครองก็สอนเด็กได้ดีกว่าคำพูด การขาดการควบคุมทางการคำพูด ทางอารมณ์ ขาดความอดทน และมีทัศนคติลบต่อผู้อื่นของผู้ปกครองนั้นกำลังสร้างความรู้สึกผิดหวังให้แก่เด็ก ทำให้เด็กไม่อยากจะเดินตามการเป็นผู้เชื่ออย่างผู้ปกครอง ในทางตรงข้ามกันนี้ เมื่อผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างการเป็นผู้มีพระวิญญาณบริสุทธิ์ในชีวิต มีชีวิตที่แสดงออกซึ่งความชื่นชมยินดี มีสันติสุข และเต็มไปด้วยความรักนั้น จะส่งผลให้เด็กมีความจิตใจที่ต้องการรู้จักและสนิทกับพระเจ้าแบบอย่างของผู้ใหญ่นั้นสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้ทำพันธกิจเกี่ยวกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยก

ผู้ทำพันธกิจเกี่ยวข้องกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกสามารถนำผลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ไปใช้ในการเสริมพันธกิจที่ทำอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสามารถตอบสนองต่อความต้องการในแต่ละด้านของเด็กได้อย่างเหมาะสมต่อไป เพื่อที่เด็กจะเติบโตเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ทำลายเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเองผ่านพฤติกรรมที่เกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเหตุจากการถูกละเลยในฐานะเด็กที่ต้องเติบโตขึ้นมาท่ามกลางการแตกแยกของครอบครัว

นอกจากนี้ ควรที่จะเสริมสร้างให้ความต้องการอภิบาลด้านจิตวิญญาณของเด็กจากครอบครัวแตกแยกเกิดความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น การอภิบาลที่มาจากมนุษย์นั้นมักมีความบกพร่องในความไม่สมบูรณ์แบบ แต่การเยียวยาจากพระเจ้านั้นจะนำมาซึ่งการได้รับการเติมเต็มในส่วนที่ขาดอย่างครบบริบูรณ์ ความเจ็บปวดและความบอบช้ำภายในจิตใจของเด็กจากการแยกทางของพ่อแม่เป็นสิ่งที่มองเห็นและรับรู้ได้ยาก ซึ่งหลายครั้งการอภิบาลอาจไม่เกิดผลเท่าที่หวังไว้ เพราะขาดผลทางความรู้สึกของเด็กนั้นมีมากขนาดไหนไม่อาจรับรู้ได้ทั้งหมด เมื่อเด็กไม่ได้รับการเยียวยาตรงจุดอย่างที่ปรารถนาก็อาจทำให้เด็กตัดสินใจเดินหลงหายไปทางของพระเจ้าได้ แต่กระนั้นเมื่อชีวิตฝ่ายวิญญาณ

ของเด็กที่มีพื้นฐานการติดสนิทอยู่กับพระเจ้ามากพอ แล้ววันหนึ่งเด็กจะหาทางกลับมาจนเจอจากการทรงนำขององค์พระผู้เป็นเจ้า ยิ่งไปกว่านั้นการอภิบาลที่สามารถช่วยให้เด็กตระหนักรู้ในพระคุณและความรักของพระเจ้า ให้เด็กได้ซาบซึ้งถึงการเป็นที่รักของพระเจ้าอย่างไม่มีที่สิ้นสุดได้นั้น ก็ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จอีกขั้นของการเป็นผู้อภิบาล

ทั้งนี้ทั้งนั้นแนวทางการอภิบาลสำหรับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ไม่ได้มีแบบแผนเฉพาะเจาะจงในรูปแบบเดียว ผู้ทำพันธกิจกับเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ควรคำนึงถึงการพันธกิจแบบองค์รวมที่เน้นการทำพันธกิจให้ครบทุกด้าน และในความต้องการการอภิบาลแต่ละด้านนี้อาจมีความแตกต่างกันไปตามกรณีของเด็กแต่ละคน ควรมีการศึกษาความต้องการและความจำเป็นในด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความจำเป็นในการอภิบาลเด็กได้อย่างตรงจุดและเกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กได้อย่างมากที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะต่อคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่

คริสตจักรให้ความสำคัญกับเด็กในครอบครัวแตกแยกมากขึ้น เยี่ยมเยียนครอบครัวของเด็ก ถามไถ่ความเป็นอยู่ของเด็กจากทั้งตัวเด็กและครอบครัวของเด็ก เพื่อหาแนวทางการอภิบาลเด็กในแต่ละกรณีตามกำลังของคริสตจักร พันธกิจเด็กที่แทบจะไม่มีเลยในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่จนถึงเวลาที่ควรหันมาให้ความสนใจ และสนับสนุนให้เกิดขึ้น

คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่หยุดตัดสินตนเองว่าไม่มีกำลังในการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยก สถานที่ของโบสถ์และทุนทรัพย์ไม่ใช่ปัจจัยเพียงสองสิ่งที่สามารถทำให้เกิดการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกได้ การลงแรง การเยี่ยมเยียน การใช้คำพูดในการหนุนใจ การทำพันธกิจผ่านชั้นเรียนรวี การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้ใหญ่ การเข้าไปพูดคุยทักทายกับเด็ก การหาช่องทางติดต่อองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับการช่วยเหลือ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้สามารถเป็นหนึ่งในจุดเริ่มต้นของการอภิบาลเด็กได้ และในฐานะของการเป็นคริสตจักร ๆ หนึ่งนั้นเท่ากับว่ามีสมาชิกคริสตจักรอีกหลายคน มีความหลากหลายทางอาชีพและมุมมอง ถ้าคริสตจักรมีความตั้งใจจริงในการตอบสนองต่อความต้องการการอภิบาลของเด็กจากครอบครัวแตกแยกนั้น เชื่อว่าคริสตจักรมีกำลังมากพอและสามารถที่จะให้เกิดขึ้นได้ อย่างน้อยก็เริ่มจากการระดมความคิดจากผู้นำของคริสตจักร เพื่อหาทางอภิบาลที่เป็นไปได้ร่วมกันต่อไป

คริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่สนับสนุนให้เด็กมีบทบาทในคริสตจักรมากขึ้น เห็นในสำคัญของเด็กไม่ต่างจากสำคัญของผู้ใหญ่ในคริสตจักร เพื่อให้เด็กรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวคริสตจักร เพราะเด็กในวันนี้คืออนาคตของคริสตจักรในวันข้างหน้า แบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ในคริสตจักรในวันนี้จะสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กในวันข้างหน้าผ่านทางเด็กที่มองเห็นในวันนี้ โดยเฉพาะแบบอย่างในการเป็นผู้อภิบาลที่ดี ด้วยความหวังที่ว่าเด็กชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจาก

ครอบครัวแตกแยกเมื่อพวกเขาได้รับความรัก ความสนใจ ได้มีประสบการณ์ชีวิตในการเป็นผู้ถูกเยียวยาสภาพจิตใจและความต้องการในด้านต่าง ๆ เมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น ในอนาคตที่พวกเขาสามารถเป็นผู้ที่ส่งต่อความรักเช่นนี้ให้แก่เด็กรุ่นหลังที่มีความทุกข์ยากในด้านต่าง ๆ ที่เติบโตตามพวกเขามาได้ด้วยเช่นกัน

คริสตจักรเห็นพันธกิจเด็กในเรื่องการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกอาจเป็นเพียงหนึ่งในพันธกิจเด็กที่คริสตจักรควรให้ความสำคัญ และการเริ่มจากการทำพันธกิจนี้อาจเชื่อมโยงและต่อยอดไปถึงการอภิบาลเด็กในด้านอื่น ๆ ได้อีกด้วย เช่น พันธกิจเด็กซิมเศร่า พันธกิจเด็กพิการ พันธกิจเด็กพัฒนาการล่าช้า เป็นต้น

คริสตจักรให้ความสำคัญกับชั้นเรียนรวีวารศึกษามากขึ้น จัดสรรให้สามารถแยกเป็นชั้นเรียนตามวัยของเด็ก และสนับสนุนส่งเสริมให้มีจำนวนครูร่วมากพอต่อความต้องการของคริสตจักร

นอกจากนี้คริสตจักรให้ความสำคัญกับพันธกิจครอบครัวมากขึ้น เนื่องจากจุดเริ่มต้นของการเกิดเด็กในครอบครัวแตกแยกนั้นเป็นผลมาจากพ่อแม่ทั้งสองของเด็กตัดสินใจเริ่มชีวิตคู่ด้วยกัน ดังนั้นคริสตจักรควรมีการให้คำแนะนำสมาชิกคริสตจักรตั้งแต่การเริ่มอธิษฐานขอความมั่นใจในการตกลงเป็นแฟนกัน จนถึงการตัดสินใจแต่งงาน และชีวิตหลังแต่งงาน เนื่องจากชาวลาหู่ยังขาดความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้ค่อนข้างมาก จึงเป็นการดีที่คริสตจักรเริ่มปลูกฝังค่านิยมในการสร้างครอบครัวที่ถูกต้องตามอย่างในพระคัมภีร์ตั้งแต่แรก

คริสตจักรศึกษาและสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในสังคมมากขึ้น เช่น สถานสงเคราะห์เด็กในด้านต่าง ๆ ศูนย์พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็ก มูลนิธิคริสเตียนที่ทำงานหลากหลายในด้านต่าง ๆ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพจิต หรือจะเป็นจิตแพทย์เด็ก นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ให้คำปรึกษาคริสเตียน เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำพันธกิจในด้านต่าง ๆ ของคริสตจักรต่อไป

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอให้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางหรือปัจจัยที่สามารถส่งเสริมคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่ให้สามารถตระหนักในความสำคัญของการทำ “พันธกิจครอบครัว” และ “พันธกิจเด็ก” ในคริสตจักรมากขึ้น เพื่อที่ชาวลาหู่จะได้ตระหนักในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มคบหาดูใจ การแต่งงาน และเห็นความสำคัญของการรักษาชีวิตคู่หลังแต่งงานแม้ต้องเจอกับปัญหาต่าง ๆ ก็ตาม เพื่อลดปัญหาการแตกแยกในชุมชนชาติพันธุ์ลาหู่และไม่มองว่าการแยกทางกันของคู่สมรสเป็นเรื่องปกติในชุมชนอีกต่อไป ทั้งยังสามารถเป็นแนวทางการสร้างความตระหนักให้คริสตจักรเห็นความสำคัญของเด็กในคริสตจักรและชุมชนมากขึ้น ให้เด็กได้รู้สึกถึงการมีตัวตนและการเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักรมากขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

ริค วอร์เรน. (2014). *ฉันอยู่ในโลกนี้เพื่ออะไร*. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร.

ศจ. ดร. สมใจ รักษาศรี. (2011). *เลี้ยงลูกให้อยู่ในทางของพระเจ้า* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สถาบันครอบครัวไทย.

เจสซี ยาร์ดดี. (1979). *แนวทางสอนบุตร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กองคริสเตียนบรรณศาสตร์

เจเรมี ปีแอร์ และ ดีแพค เรอู. (2562). *ศิษยาภิบาลและการให้คำปรึกษา พื้นฐานการเลี้ยงดูสมาชิกที่ต้องการความช่วยเหลือ*. กรุงเทพฯ : BSC Books ในมูลนิธิคริสตจักรแบปติสต์.

หนังสือแปล

จอช แม็คดาวล์ และ เอ็ด สจ๊วต. (2018). *แยกทาง ทางแยก ผลกระทบต่อลูก เมื่อพ่อแม่แยกทาง My Friend is Struggling with...Divorce of Parents* (พิมพ์ครั้งที่ 1) (นิมิตพร สีสุด, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย.

จอห์น โคเบลนซ์. (2014). *ครอบครัวที่เป็นสุข* [Christian Family Living] (พิมพ์ครั้งที่ 1) (ประพันธ์หน่อราช, ผู้แปล). เชียงใหม่: พันธกิจฐานพระพร

ทิมและเบฟ ลาเฮย์. (2011). *ครอบครัวที่ประกอบด้วยพระวิญญาณบริสุทธิ์* [Spirit-Controlled Family Living] (มาลินี เกียรติบรรลือ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร.

พอลและอีเลน ลูวิส. (2528). *หกเผ่าชาวดอย* (ศิริวรรณ สุขพานิช, ผู้แปล). เยอรมณี: เสตป + ไมเยอร์ที่สตูดิโอการ์ต.

แบรนดอน ลิงเกิล. (2022). *การเลี้ยงลูกที่มีข่าวประเสริฐเป็นจุดศูนย์กลาง* (สกุณี เกรียงชัยพร, ผู้แปล). พิมพ์ตีพิมพ์.

บทความในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ / สื่ออิเล็กทรอนิกส์

จิตาภา ผูกพันธ์, ศุทธิณี ปิยะสุวรรณ และกนกจันทร์ เข้มนาการ. (2018). สุขภาพทางจิตของเด็กวัยรุ่นที่ครอบครัวแยกทาง: การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี*, 35(1), 214-221. สืบค้นจาก <https://he01.tcit-thaijo.org/index.php/bcnbangkok/article/view/191017/133467>

BHAV PATEL. (2016, 31 October). 15 Negative Ways Kids From Broken Homes Get Affected. *Babygaga*. Retrieved from <https://www.babygaga.com/15-negative-ways-kids-from-broken-homes-get-affected/>

BRAINFIT. (2022). มาทำความเข้าใจพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กๆกันเถอะ. BrainFit Thailand. สืบค้นจาก <https://www.brainfit.co.th/th/blog-th/มาทำความเข้าใจพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กๆกันเถอะ>

Brian Dollar. (2017, 5 September). Broken: The impact of divorce on children—and 4 ways to ease their pain. *CareLeader STRATEGIC, REAL-WORLD PASTORAL CARE*. Retrieved from <https://www.careleader.org/help-kids-whose-parents-divorcing/>

CAGO, ZULITA, BENLIRO JULZZ, SICAD, DE GUZMAN, ODUYAN, SABANDO และ HORIKAWA. (2019, March). Effects of Broken Family the Academic Performance, Attitude, and Social Status of JHS Students of North Davao Colleges-Panabo. *ACADEMIA*. Retrieved from https://www.academia.edu/41303420/EFFECTS_OF_BROKEN_FAMILY_THE_ACADEMIC_PERFORMANCE_ATTITUDE_AND_SOCIAL_STATUS_OF_JHS_STUDENTS_OF_NORTH_DAVAO_COLLEGES_PANABO?auto=download

Carol P. Clemans. (2009, 16 September). Ministering to Youth From Broken Homes. *Life Enrichment Ministries*. Retrieved from <https://miemieclemansof2.wordpress.com/2009/09/16/ministering-to-youth-from-broken-homes/>

Maria Marquiza A. Felisilda, Leandro C. Torreon. (2020, 31 October). Effects of Broken Family on Pupil's Behavioral Development and Academic Success. *International Journal of Research GRANTHAALAYAH*. Retrieved from https://www.granthaalayahpublication.org/journals-html-galley/28_IJRG20_B09_3755.html

Rohma Shan. (2021, 29 July). Effects of broken family on a child's psyche. *Medium*. Retrieved from <https://medium.com/@rohmaasad2/effects-of-broken-family-on-a-childs-psyche-25d6a5835bb0>

Ruksana Saikia. (2017, 21 January). Broken family: Its causes and effects on the development of children. *International Journal of Applied Research*. Retrieved from <https://www.allresearchjournal.com/archives/2017/vol3issue2/PartG/3-2-106-798.pdf>

รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ วการค้นคว้าอิสระ

นริศรา พิริยะ. (2561). แนวทางการอภิบาลด้านจิตวิญญาณเด็กชนเผ่าลาหู่ ช่วงระหว่างอายุ 12-18ปี ในหอพัก. (การค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์). มหาวิทยาลัยพายัพ, เชียงใหม่.

รักชาติ ถนอมพนา. (2558). การศึกษาการอภิบาลอนุชนกะเหรี่ยงแบ็บติสต์ ที่อยู่ในหอพักคริสเตียน และหอพักทั่วไป.(การค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์). มหาวิทยาลัยพายัพ, เชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1. พัฒนาการปกติของเด็กอายุในช่วง 7 -12 ปี เป็นอย่างไรทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
2. เด็กในวัยนี้ต้องการสิ่งใดจากครอบครัวมากที่สุด หรือต้องการให้ครอบครัวตอบสนองอย่างไรต่อตนเอง
3. จากประสบการณ์ของคุณหมอ/ผู้ให้คำปรึกษา/ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นั้นมีความเห็นอย่างไรต่อคำว่า “ครอบครัวแตกแยก” และ “เด็กจากครอบครัวแตกแยก”
4. มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของเด็กกลุ่มนี้หรือไม่อย่างไร
5. สาเหตุส่วนใหญ่หรือที่พบบ่อยของการเกิดครอบครัวแตกแยกมีอะไรบ้าง
6. พฤติกรรม นิสัย หรือบุคลิกของเด็กจากครอบครัวแตกแยกมักจะเป็นเช่นไร
7. เด็กจากชาติพันธุ์ลาหู่ที่มาจากครอบครัวแตกแยกมักจะมีบุคลิกเช่นไรที่เป็นที่สังเกตได้จากผู้เชี่ยวชาญ
8. เด็กกลุ่มนี้มักจะมีมุมมองเช่นไรต่อการแยกทางกันของผู้ปกครอง
9. มีกรณีของเด็กกลุ่มนี้ที่พยายามเก็บซ่อนความรู้สึกเจ็บปวดจากการแตกแยกของพ่อแม่บ้างหรือไม่ อย่างไร แล้วมีวิธีใดที่ใช้สังเกตได้บ้าง
10. สังคมมักจะมองเด็กกลุ่มนี้อย่างไร
11. เด็กกลุ่มนี้มีมุมมองต่อชีวิตของตนเองอย่างไรบ้าง รวมถึงมุมมองต่อสังคมรอบข้าง และมีวิธีการปรับตัวเข้าสู่สังคมที่เหมือนหรือแตกต่างจากเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีพ่อแม่อยู่ด้วยกันอย่างไร
12. พฤติกรรมเสี่ยงใดบ้างที่คนใกล้ชิดควรตระหนักและให้ความสนใจเป็นพิเศษ
13. มีวิธีการเข้าถึงเด็กกลุ่มนี้อย่างไรเพื่อให้เขาเชื่อใจเราและยอมเปิดใจกับเราถึงสิ่งที่อยู่ในใจของเขาได้บ้าง
14. มีแนวทางการช่วยเด็กเหล่านี้ยังไงให้เข้าใจและยอมรับชีวิตของตนเองได้บ้าง

15. ในกรณีที่เด็กอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาและบิดาหรือมารดาของตนนั้นแต่งงานใหม่จะส่งผลกระทบต่อเด็กอย่างไร หรือด้านใดบ้าง
16. มีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนที่เด็กจะโตมาแล้วทำตามพฤติกรรมของพ่อแม่ในการแยกทางต่อคู่สมรส ถ้ามีแล้วมีวิธีการอภิบาลอย่างไรที่จะสามารถป้องกันพฤติกรรมเลียนแบบนี้ได้บ้าง
17. ท่าทีของผู้ให้การอภิบาลเด็กกลุ่มนี้ควรเป็นเช่นไร
18. เด็กมีแนวโน้มที่จะความคาดหวังในการพึ่งพาคริสตจักรหรือผู้นำคริสตจักรบ้างไหม ในด้านใด
19. คริสตจักรสามารถมีบทบาทเช่นไรได้บ้างต่อการอภิบาลเด็กกลุ่มนี้
20. สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ต้องตระหนักในการอภิบาลเด็กกลุ่มนี้คืออะไร
21. สิ่งที่ต้องระวังในการอภิบาลมีสิ่งใดบ้าง

ภาคผนวก ข

เอกสารรับรองพิจารณาจริยธรรมโครงการ
(Certificate of Approval)

	สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยพายัพ	AF 10-03
---	--	----------

COA No. 65/020

PYU_REC No. 64/076

เอกสารรับรองการพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย
(Certificate of Approval)

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) : แนวทางการอภิบาลเด็กจากครอบครัวแตกแยกในคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่

Project title (English) : Pastoral Care for Children from Broken Families in Lahu Churches

ผู้วิจัยหลัก (Principal investigator) : นางสาวเสาวนีย์ ขจรกิตต์

สังกัดหน่วยงาน (Affiliation) : วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี่ มหาวิทยาลัยพายัพ

วิธีการทบทวน (Reviewed Method) : การพิจารณาแบบเร่งรัด (Expedited Review)

เอกสารรับรอง (Document reviewed) :

เอกสารรับรอง	ฉบับที่รับรอง
เอกสารการขอรับรองเชิงจริยธรรมการทำวิจัยในคน (AF 07-02)	ฉบับที่ 5 วันที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ 2565
เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (AF 07-03)	ฉบับที่ 4 วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ 2565
เอกสารแสดงความสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 07-04)	ฉบับที่ 4 วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ 2565
ข้อเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 4 วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ 2565
แนวคำถามการสัมภาษณ์	ฉบับที่ 4 วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ 2565
ประวัติผู้วิจัยหลัก	ฉบับที่ 4 วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ 2565

	สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยพายัพ	AF 10-03
---	--	-----------------

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยพายัพ ขอรับรองว่าโครงการวิจัยดังกล่าว
ข้างต้นได้รับการรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ ประกาศเฮลซิงกิ
แนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี และรายงานเบลมอนต์

This is to certify that Payap University Research Ethics Committee has reviewed
and approved the above research protocol based on international guidelines for human
research protection including the Declaration of Helsinki, international Conference on
Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP) and the Belmont Report.

Signed.....

(Assoc.Prof.Anake Chitkesorn)

Chairperson, Research Ethics Committee,
Payap University

วันที่รับรองการพิจารณาจริยธรรม (Date of approval): February 2, 2022

วันหมดอายุ (Date of expiration): February 2, 2023

กำหนดส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัย : ทุกปี (โปรดยื่นเอกสารอย่างน้อย 60 วันก่อน
วันหมดอายุใบรับรอง)

การปฏิบัติหลังจากรับรอง

1. หากจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงในข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย/อาสาสมัคร หรือเอกสารยินยอมหรือโครงการวิจัยต้อง
ขออนุมัติก่อนเพื่อสวัสดิภาพของผู้เข้าร่วมการวิจัย/อาสาสมัคร
2. หากมีข้อมูลใหม่หรือเหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจมีผลต่ออัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์/ความเสี่ยงของการศึกษาวิจัย ให้
รายงานต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยพายัพโดยรีบด่วน
3. การเบี่ยงเบน/ฝ่าฝืนโครงการวิจัย ต้องแจ้งคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยทุกครั้ง
4. ให้นำส่งรายงานผลการวิจัยเมื่อสิ้นสุดโครงการ
5. หากใกล้ระยะสิ้นสุดการอนุมัติแล้ว แต่ผู้วิจัยยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ กรุณาส่งรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย
พร้อมบันทึกขอขยายเวลา โดยระบุเหตุผลความจำเป็นในการขยายเวลา พร้อมทั้งระยะเวลาที่ขอขยาย ทั้งนี้จะต้อง
ดำเนินการก่อนที่ถึงสิ้นสุดระยะเวลาการอนุมัติตามที่ระบุในเอกสารรับรองอย่างน้อย 2 เดือน

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ – นามสกุล นางสาวเสาวณีย์ ขจรกิตต์
Name Miss Saowanee Kajornkit
สถานที่ติดต่อ 199/325 หมู่ 2 หมู่บ้านสวนนนทรี ซอย 7/2 ตำบลหนองจ้อม
 อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210
โทรศัพท์มือถือ 093-303-1313
อีเมล Saowanee.kajornkit@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยพายัพ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2565 – ปัจจุบัน ผู้ประสานงาน ที่ มูลนิธิสานสัมพันธ์ครอบครัว
397/2 หมู่ 7 ต.แม่เหียะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100